KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 103 — 1925 Federated Pressin jäsen. Torstaina syysk. 3 p. — Thur., Sept. 3rd, 1925 IX Vuosik.—Vol. IX

MANNERHEIMILÄINEN KOMENTO KUKOISTAA d'ALMASSA

St. Joseph, d'Alma, Que. — Täällä on mannerheimiläinen komento täydessä kukoistuksessaan. Henkilö, joka tilaa ja lukee Vapauslehteä, voi saada selkäsaunan milloin hyvään Suomen kansalaissodan raaistamilta valkoisilta urhoilta. Niinpä pari viikkoa sitten oli muuan Seijes hyökännyt Vilho Leikkaan kimppuun, iskenyt häntä sillä seurauksella, että Leikas vaipui verissäpäin tiedottomana maahan. Lisäksi oli vielä eräs kauppapalvelija, Nils Wahren, hyökännyt kaksi eri kertaa Leikkaan kimppuun, uhaten ampua hänet kuin koiran, mutta Leikas oli päässyt pakoon.

Valkoiset sankarit ovat saaneet päähänsä, että Leikas on kirjottanut sen paikkakuntakirjeen, joka joku viikko sitten julkaistiin Vapaudessa, ja jossa selostettiin d'Alman sähkövoimalaitoksen työ- y. m. suhteita. Otaksumansa perusteella he aikovat usein niitä samoja veriorgioita, joita valkoiset urhot niin laajassa mittakaavassa panivat toimeen Suomessa 1918. He unhottavat nähtävästi, että nyt ei ollakaan valkoisessa Suomessa. He eivät perusta mitään Canadan laeista, joiden pitäisi turvata kaikkien siivojen ihmisten persoonallisen loukkaamattomuuden.

Siinä tapauksessa, jos d'Alman viranomaiset eivät pysty takaamaan Vapauslehden lukijoille ja tilaajille Canadan lakien edellyttämää turvallisuutta, on Vapauslehden lukijain ja tilaajain tultava kääntyä äskettäin perustetun, Canadan työläisten puolustusliiton (Canadian Labor Defence League) puoleen. Sen sihteerinä on Malcolm Bruce, ja sen toimiston osote on: Room 11, Bond St., Toronto, Ont. Puolustusliiton taholta kyllä tullaan huolehtimaan siitä, että laittomuutta ja väkivaltaa harjottavat valkoiset urhot tulevat saamaan ansaitun palkkansa.

Turvallisuussopimuksesta lopullisesti neuvotellaan Lausannessa

Pariisi. — Lausanne on valittu kokouspaikaksi, jossa ulkomaaministerit, Briand Ranskasta, Chamberlain Britanniasta, Vandervelde Belgiasta ja Stresseman Saksasta, tulevat pitämään lopulliset neuvottelut turvallisuussopimuksen suhteen. Neuvottelujen tuloksesta nim. voidaan päättää, ovatko ulkoministerit sen verran peräänantavia, että sopimus voidaan allekirjottaa.

Tiistaina alkoi Lontoossa erikoistuntijain konferenssi, jossa valmistaudutaan Lausannessa tällä kuulla pidettävää yhteistä konferenssia varten, joka pidetään samaan aikaan kun Kansainliiton kokouksen.

Neuvostomaasta

A. Rykov virkalomalla

Isvestijan mukaan on kansankomissarien neuvoston puheenjohtaja A. Rykov ottanut virkaloman ja hänen sijaisenaan toimii työ- ja puolustusneuvoston puheenjohtaja L. Kamenjev.

Tshitsherin eroaa?

Poslednija Isvestija (Tallinna) väittää, että Tshitsherin, jonka horjuvasta terveydestä on viime aikoina kierrellyt erilaisia huhuja, olisi pyytänyt neuvostohallitukselta vapautusta ulkoasiainkomissaarin tehtävästä. Tshitsherinin mahdollisena seuraajana mainitaan Neuvosto-Venäjän tarmokas Pekingin-lähettiläs Karahan.

Konsessionit

Ekonom. Shisnj kertoo Moskovaan tulleen tiedon, että 12 japanilaista metsäteollisuusfirmaa on muodostanut yhtymän nimellä "Kaukaisen Idän metsätrusti". Kyseessäolevan trusti koettaa saada neuvostohallitukselta metsäkonsessioneja Itä-Siperian rannikkoalueella.

ZEIGLERIN KAIVOSMIESTEN JUTTU

Zeigler, Ill. — Juttu salaliittotuomituista murhaamistarkotuksessa 18 kaivosmiestä vastaan, oli esillä viime kuun 26 päivänä, vaan lykättiin sen käsittely syyskuun 3 päivään.

Canadan kansallinen näyttely alkanut Torontossa

Toronto. — Lauantaina alkoi täällä Canadan kansallinen näyttely. Ensimäisenä päivänä kävi näyttelyä katsomassa 90,000 henkilöä, tai noin 7,500 henkilöä enemmän kuin viime vuoden näyttelyn avajaispäivänä.

Näyttelyn yhteydessä avautuu, lukuunottamatta näyttelyn käytännöllisiä ja yleensä edistäviä puolia, sekä suurimmille että pienemmille saalistajille hyvä tilaisuus kyniä herkkäuskoista yleisöä. Rautatieyhtiöt myyvät matkalippuja erikoisehdoilla näyttelyn aikana. Siten saavat he matkustamaan monen sellaisenkin, joka muuten olisi pysytellyt kotiseudullaan, ja kyytirahat valuvat C.P.R:n tai C.N.R:n kassaholveihin. Paikallisille hotellien pitäjille, ravintolain omistajille ja pienille kamasakoille avautuu mainio riistotilaisuus. Ei ole kumma, että heidän äänenkannattajansa, porvarilliset lehdet sanovat näyttelyn olevan sellaisen, ettei moista ole missään muussa maassa saatu aikaan. — Onhan Canadan kansan mukavaa katsella, mitä kaikkea se on koonnut ja valmistanut tässä maassa, jonka miltei kokonaan omistaa ja kontrolloi neljä suurta pankkilaitosta.

Neuvosto-Venäjä ja Puola

Poslednija Isvestija (Tallinna) ilmottaa, että neuvostohallitus on päättänyt kääntyä Puolan hallituksen puoleen vastalauseella sen johdosta, että muuan englantilainen sotilasretkikunta tarkastaa puolalais-venäläistä rajaa.

Tämän retkikunnan päällikkönä on kenraali Ironside, sama mies, joka aikoinaan johti englantilaisia valtausjoukkoja Pohjois-Venäjällä. Sen johdosta kirjottaa Pravda: "Meillä ei ole tietoa siitä, missä suhteessa juuri kenraali Ironside on ansioitunut edustamaan brittiläistä armeijaa Puolan manöövereillä. Mutta ehkä kenraali Ironside on tunnustettu spesialistiksi aseellisissa sekaantumisyrityksissä ja sellaisena komennettu länsirajallemme? Englannin ministerien on vaikea antaa vastauksia välikyselyihin Hiidenmaasta, Saarenmaasta, brittiläisistä sotilaslähetystöistä Suomessa, brittiläisistä ohjaajista Latviassa, brittiläisistä juonista Unkarissa j.n.e. Mielenkiintoista olisi tietää, minkä vastauksen he antaisivat, kun kysyttäisiin syytä, miksi kenraali Ironside on lähetetty Puolaan. Kuitenkin käsitämme me Venäjällä aivan hyvin, mitä Ironsiden komennus tosiasiassa sisältää. Englanti koettaa ympäröidä meidät sille kuuliaisten vasallivaltioiden ketjulla, jotka ovat valmiit Lontoosta tulleesta ensimäisestä määräyksestä heittäytymään mihin seikkailuun tahansa. M. m. juonittelee Englanti Puolassa ja kenraali Ironsiden esiinsukeltautuminen Varsovassa on aivan yksinkertaisesti yllykettä kaikenlaisille Pilsudski-tyypeille ja samalla haaste Neuvostoliitolle."

Canadan ammattijärjestön 41 vuosikonventsioni alkanut Ottawassa

Ottawa. — Maanantaina alkoi täällä Canadan ammattijärjestön (Trades and Labor Congress of Canada) neljäskymmenes ensimäinen vuotuinen konventsioni. Konventsionin avasi Ottawan ammatti- ja sekatyöläisten liiton presidentti J. A. P. Haydon, lausuen toivomuksen, että ammattijärjestö kävisi edessään oleviin probleemeihin pelotta käsiksi, ja osottaisi Canadalle, että työläiset tietävät mitä he vaativat, ja että heillä on terveet menettelytavat.

Kaupungin pormestari John P. Balharrie kävi myös juttelemassa konventsionin edustajille. Samaten työministeri Murdock. Viimemainittu sanoi, että itse pääministeri King tulee tilaisuuden tullen pitämään edustajille puheen. Tällä kertaa oli hänellä liiaksi kiirettä, ettei ehtinyt avajaistilaisuuteen.

Ammattijärjestön presidentti Tom Moore, ottaessaan puheenjohtajan paikan, sanoi konventsionissa olevan edustajia 60 eri ammattialalta. Melkein kaikista teollisuuskeskuksista, jotka sijaitsevat Halifaxin ja Victorian välillä, oli edustajia saapuvilla. Alkajaistilaisuudessa oli jo usemapi edustaja saapuvilla, kuin oli viime vuotisessa konventsionissa Lontoossa, vaikka kaikki edustajat eivät olleet ehtineet avajaistilaisuuteen.

Avauspuheensa lopussa lausui Moore, että järjestyneitten työläisten tulevaisuus vaatii yhteistoimintaan ryhtymistä farmityöläisten kanssa.

Radek ennustaa sotaa Yhdysvaltain ja Englannin välille

Moskova. — Venäjän kommunistipuolueen äänenkannattajassa, Pravdassa, kirjottamassa kirjotuksessaan Karl Radek ennustaa sotaa tulevaisuudessa Yhdysvaltain ja Englannin välille.

Radek, samoin kuin kaikki marxilaiset ja historian materialistit, lähtevät siltä perustalta, että aikaa voittaen taloudelliset tekijät voittavat veri-, kieli- ja yleiset traditsionisiteet.

Kirjotuksessaan Radek sanoo, että maailman historia ei tiedä tapausta, missä kaksi voimakasta teollista valtaa, omistaen suurimmat laivastot, eivät olisi taistelleet toisiaan vastaan maailman herruudesta. Näin Englannin ja Yhdysvaltain ristiriita tulee johtamaan sotaan.

Radek myöntää, että tilanne ei ole vielä kehittynyt sodan asteelle näiden maiden välillä, mutta taloudelliset voimat lakkaamatta näitä maita erottavat toisistaan.

Viime kuukausien aikana tapahtuneista tapahtumista Radek esittää joukon tapauksia, mitkä tukevat hänen väitettään, että Englanti asteettaisesti on vajoamassa Yhdysvaltain suuremman taloudellisen voiman alaiseksi.

Englanti on kieltänyt pääoman ulosviennin, kun sitävastoin Yhdysvallat viime 6 kuukauden aikana on lainannut ulkomaille ei vähempää kuin $1,070,000,000. Austraalia ei voi saada lainaa Englannista, vaan sen on täytynyt lainata $75,000,000 Yhdysvalloista. Radek vetää johtopäätökset, että Yhdysvallat hiljalleen syrjäyttää Englannin maailman herruudesta ja kuinka Englanti joutuu tästä syystä taistelemaan Yhdysvaltoja vastaan.

Englannin ja Yhdysvaltain välisessä kamppailussa Saksa ja Ranska ovat tuntemattomia tekijöitä. Yhdysvallat voi käyttää Ranskaa Englantia vastaan. Saksa voi lopuksikin kääntyä Venäjän puoleen ja tulla estetyksi taistelemasta Englannin puolesta.

LAPSI SYNTYNYT ÄITINSÄ KUOLEMAN JÄLKEEN

Atlanta, Ga. — Täkäläisessä sairaalassa huutaa parkasee päivän vanha poikalapsi, huolimatta siitä, että hänen äitinsä oli kuollut kymmentä minuuttia aikaisemmin kun poika pääsi maailmaan. Äidin nimi oli Mrs. B. F. Tweedy.

PARI NUORTA BRITTILÄISTÄ SIIRTOLAISPOIKAA KARKOTETAAN

Ottawa. — 18-vuotias Lewis Connerty, joka oli uhannut polttaa isäntänsä omistaman navettarakennuksen, ja 23-vuotias Thomas Stewart, joka oli isännältään varastanut $3,700 arvosta bondeja ja muita arvopapereita tuomittiin kumpikin kahdeksi kuukaudeksi vankilaan. Sen jälkeen tullaan heidät karkottamaan.

Kumpikin pojista oli vast'ikään saapunut tänne Brittein saarilta, ja olivat työssä ympäristön farmareilla.

Yhdysvaltain Workers Partyn konventsionista

Eteenpäin-lehden kirjeenvaihtaja kertoo:

Chicago. — Workerspuolueen koolla olevan konventsionin viidennessä istunnossa oli ensimäisenä esillä anti-imperialismi jonka alusti t.p. k. puolesta Gomez ja vähem. puolesta Wolfe, jonka jälkeen kysymyksestä keskusteltiin.

Tov. Trachtenberg puhui 15 minuuttia Marx-Engels-Lenin Instituutin merkityksestä, selostaen sen merkitystä ja kehottaen tovereita avustamaan kolehteeratessa Marxin, Engelsin ja Leninin teoksia ja kirjotuksia. Tov. Trachtenberg kehotettiin kirjottamaan puheensa, joka julkastaan Workers Monthlyssa.

Kysymyksen Neuvosto-Venäjästä alusti t.p. k. puolesta Harrison George, jonka jälkeen kysymyksestä keskusteltiin.

Toimeenpanevan komitean raportti

T.p. k. raportin a-kohdan, K. I. laajennetun t.p. k. istunto, alusti Cannon enem. puolesta ja Lovestone vähemmistön puolesta. Cannon puhui 1 t. 45 minuuttia, selostaen K. I. laajennetun toimeenpanevan komitean katsantokantaa nykyiseen maailman vallankumoustilanteeseen ja puolueiden bolshevisoimiseen nähden, samoin kuin taisteluun kommunistipuolueiden oikeistolaissuuntia vastaan. Luotuaan katsauksen yleiseen tilanteeseen, hän selosti K. I. t.p. k. päätöstä Amerikan kysymykseen, eritoten Labor Party-kysymykseen nähden, väittäen Workerspuolueen t.p. k:n kannan siihen nähden olleen oikean kaikissa pääasiallisimmissa kohdissa, tehden erehdyksen ainoastaan viime vaalien jälkeen, jolloin se ylenantoi Labor Partyn toistaiseksi. Cannon selosti sen jälkeen Party-liikkeen historiaa, sanoen ent. t.p. k. enemmistön politiikan johtaneen nyk. t.p. k. enemmistön (silloisen vähem.) tähän erehdykseen.

Tov. Lovestone, joka alusti kysymyksen, valitti aluksi sitä seikkaa, ettei ainoatakaan artikkelia ole saatu julkasta meidän lehdissämme K. I. laajennetun t.p. k. istunnoista, jotta asia olisi voitu tehdä selväksi jäsenistölle. Selosti laajennetun toimeenp. kantaa maailman vallankumoustilanteeseen nähden. Kapitalismin väliaikaisen vakiintumisen johdosta, joka on omiaan antamaan pohjaa opportunistisille virtauksille kommunistisessa liikkeessä, piti K. I. välttämättömänä leppymätöntä ja peräänantamatonta taistelua oikeistolaisaineksia vastaan komm. puolueissa, kaikissa maissa, samoin samanaikaista puolueiden bolshevisoimista.

Puhuja painosti seikkaa, ettei uudelleen järjestämisen teknillinen puoli yksinomaan voi bolshevisoida puoluetta, ellei samalla tehdä mitä voimakkainta aatteellista kasvatustyötä ja käydä armotonta taistelua ei-kommunistisia virtauksia vastaan. Puhuja huomautti, että meidänkin puolueessamme on ilmennyt Labor Party-kysymyksen yhteydessä opportunistisia- ja sulkeutumispyrkimyksiä, varsinkin suhteessa farmareihin. Arvosteli ankarasti lorelaisuutta Amerikassa, joka edustaa samaa tendenssia kuin trotskilaisuus Venäjällä. Selosti L. P.-kysymystä, sanoen meidän puolueen t.p. k. ei ainoastaan luopuneen L. P.-tunnuksesta, mutta sen lisäksi käyneen systemaattisesti taistelua L. P. vastaan. Selosti mitenkä Amerikan taloudelliset ja poliittiset olosuhteet ja siitä johtuva Amerikan työväenluokan tietoisuus ja heräämistaso tekee Labor Partyn erikoisen tärkeäksi ja samalla meille tehokkaaksi välineeksi lähestyä suuria joukkoja ja vetää heidät mukaan poliittiseen luokkataisteluun. Selosti lopuksi K. I. tuominneen t.p. k. enemmistön kannan ja pakottaneen puolueen jälleen hyväksymään Labor Partytunnuksen. Myönsi vähem. tehneen erehdyksiä L. P.-kysymyksen pienemmissä piireissä, mutta enemmistö on tehnyt perusvirheen.

Tämän jälkeen alettiin kysymyksestä yleinen keskustelu.

Kuudes kokouspäivä

Chicago. — Kuudentena kokouspäivänä Workerspuolueen kansalliskonventsionin istunto alkoi tov. Bittelmanin alustuksella puolueen nykyisestä tehtävästä, johon yhdistyy poliittinen raportti t.p. k. toiminnasta viime 20 kuuk. ajalta. Teki selkoa t.p. k. suhtautumisesta Farmer-Labor Party-politiikkaan nähden kuin myöskin selosti puolueen vaalitaistelua viime presidentin vaaleissa. Puhuja esitti historiikkia poliittisesta tilanteesta ja tekijöistä, mitkä t.p. k. mielestä oikeuttivat Labor Party-tunnuksen hylkäämisen. Kritiseerasi puolueen vähemmistöä siitä, että se on vastarinnallaan vaikuttanut t.p. k. työtä. Puhuja teki myöskin selkoa lorelaisuudesta ja puolueen suhtautumisesta siihen, väitti nyk. vähemmistön aikaisemmin suhtautuneen välinpitämättömästi Loren ryhmään ja nyt sen sijaan vähemmistö syyttää t.p. k. olevan liitossa lorelaisten ja oikeistolaisten kanssa. Väitti t.p.k. aina taistelleen opportunismia vastaan.

Puhuja arveli, ettei faktionitaistelua voida yht'äkkiä lopettaa, joskin jokaisen on pyrittävä sen lopettamiseen ja puolueen kommunististen voimain yhdistämiseen, vasta silloin tämän konventsionin hyväksymät päätökset todella merkitsevät.

Tov. Ruthenberg alusti kysymyksen vähemmistön puolesta, mainiten aluksi, että tov. Bittlemanin olisi pitänyt ajatella puolueen yhtenäisyyden tärkeyttä pari päivää sitten, jolloin hänen ryhmänsä kieltäytyi tekemästä sellaisia myönnytyksiä, jotka olisivat taanneet yhtenäisen työskentelyn. Taloudelliset olosuhteet, työläisten ja farmarien alati huonontuva asema viimeisen puolentoista vuoden ajalla, tekevät tyhjäksi enemmistön väitteen, ettei L. P.-politiikalla ole ollut pohjaa, samalla todentaen, että enemmistön politiikka on ollut väärä. Sanoi t.p.k. kauan epäröineen, tuleeko sen kannattaa Trotskya tai ei. Vasta viiden kuukauden jälkeen t.p.k. asettui Trotskya vastaan. Väitti t.p.k. käsitelleen hellävaraisesti Lorea ja lorelaisuutta. Osotti puolueen jäsentilastoilla, mitenkä 1922 ja 1923 puolueeseen liittyi tuhansia uusia jäseniä, kun taas 1924 ja 1925 ensi puoliskolla uusien jäsenten luku vähentyi. Näistä tilastoista kuvastuu puolueen politiikan vaikutus työläisjoukkoihin. Kapitalistisen järjestelmän vissit olosuhteet ovat luoneet meidän puolueemme ja näitä oloja oikealla tavalla ymmärtämättä, me emme voi omaksua oikeaa politiikkaa. Tämän vuoksi ei t.p.k. ole myöskään onnistunut yhteisrintama- ja L. P.-politiikassaan. Enemmistö m.m. hyljäsi vähemmistön esityksen ottaa osaa helmikuulla C. P. P. A. konferenssiin taistelemaan L. P. puolesta. Sen sijaan enemmistö kehotti työl. boikottamaan tätä konferenssia. Täten meidän puolueemme omaksui De Leonin ahtaan politiikan. Ruthenberg väitti vähemmistön olevan todellisen kommunistisen elementin puolueessa. Kuitenkin tämä konventsionin enem. on valinnut oikeaksi taistella tätä ryhmää vastaan, liittoutuen oikeistolaisaineksien kanssa.

Tämän jälkeen alettiin asiasta yleinen keskustelu. Koska tämä kysymys kiertää itseensä puolueen erimielisyyden, syntyi siitä verrattain sähköinen keskustelu, jossa kummaltakin puolen käytettiin myrskyisiä puheenvuoroja.

Kokouksella on vielä käsiteltävänään sellaiset tärkeät kysymykset kuin Labor Party, puolueen boshevisoiminen, lorelaisuuden hävittäminen, teollinen työskentely, puolustustyö, kansainvälinen työläisten avustus, agraarityö, neekerityö, työskentely naisten keskuudessa ja lopuksi keskustoimeenpanevan komitean valinta.

Toisen kansainvälisen kongressi päättynyt

Marseille, Ranska. — Viimeisempänä toimenpiteenä hyväksyttiin sosialistien kongressissa neljäosainen päätöslauselma, jossa tuomitaan Neuvostotasavaltain liitto, ja annetaan tunnustus Kansainliiton lainsäädännölle pätevänä sodan ehkäisykeinona. Päätöslauselma hyväksyttiin yksimielisesti. Senjälkeen lauloivat edustajat Marseljeesin, johon kongressi loppui.

Kongressin seuraava isunto tullaan pitämään Lontoossa.

Viisi lasta joutunut liekkien uhriksi

Everett, Mass. — Erään vuokrakasarmin palossa joutui täällä liekkien uhriksi Scenna-perheen viisi lasta: 12-vuotias Elizabeth, 10-vuotias Philomena, 6-vuotias Auro, 4-vuotias Albert ja kolmen kuun vanha William. Palo oli saanut alkunsa öljylampun räjähtämisestä. Perheen kaksi lasta saatiin pelastetuksi, mutta saivat hekin vaikeita palohaavoja. Lasten äiti myös loukkaantui vaikeasti hypätessään ikkunasta ulos.

Onnettomuuden sattuessa oli perheen isä ollut East Bostonissa hankkimassa mukavampaa asuinpaikkaa, ja palatessaan aikoi kertoa hyviä uutisia joukolleen, mutta kotiin saavuttuaan odotti häntä siellä kaamea näky.

10,000 rautatietyöläistä työttömäksi kovanhiilen kaivajien lakon tähden

Philadelphia, Pa. — Kovanhiilen kaivajain lakon tähden, joka alkoi tiistaina vasten yöllä, joutui työttömäksi 158,000 kaivosmiehen lisäksi yhteensä noin 10,000 hiilenkuljetuksessa työskennellyttä rautatie- ja pajatyöläistä.

Lakon tähden joutui seisauksiin 828 rikasta kaivantoa. Niiden käynnissä olosta on riippunut ei ainoastaan 158,000 kaivosmiehen elämä, vaan myös heidän huollettavinaan olevien toimeentulo, koskien lakko suoranaisesti 500,000 ihmistä.

Noin 8,000 kunnossapitotyöläistä tulee jäämään työhön, pitämään kaivokset kuivana ja muuten kunnossa. Heidän tulee joka kahden viikon aikana luovuttaa tilistään yhden päivän palkan lakkorahastoon.

Lakkoalue on hyvin järjestetty, joten lakko on sataprosenttinen. Nekin harvat ei-union miehet, joita union miehet ovat sallineet työssä, ovat lakkoutuneet.

Ovat varustautuneet

Washington, D. C. — Kovanhiilen lakon alkaessa tiistaita vasten yöllä, oli täällä perinpohjaisesti valmistauduttu pitkän taistelun varalta.

Hallituksen taholta arveltiin, että on uhkapeliä lausua sitä tai tätä siitä, mihin lakko johtuu, mutta yleensä täällä on kuitenkin sellainen mielipide vallalla, että hiilipäroonit ja kaivosmiehet tulevat sopimaan riitansa vähän ajan kuluttua, joten lakon tähden ei suurempia vastuksia syntyne.

Sellainen otaksuma perustuu:

1. Pehmeäähiiltä ja muita polttoaineita tulee usean kuukauden aikana olemaan saatavilla suhteellisesti samasta maksusta, kuin tähän saakka on maksettu kovasta hiilestä.

2. Valmiiksi kaivettua kovaahiiltä on kaivantojen päällä varastoissa niin paljo, että se tavallisen kulutuksen mukaan kestää ainakin joulukuuhun saakka.

3. Kun ihmiset tottuvat käyttämään halvempaa pehmeäähiiltä, menettävät kovanhiilen kaivoksien omistajat markkinapaikkansa, jos kaivokset ovat liian kauan seisauksissa.

Pehmeänhiilen tuotanto on viikottain lisääntynyt kolmella prosentilla. Kuljetusvälineitä on tarpeeksi kulettamaan kaiken hiilen, mitä ehditään kaivamaan.

Kovaahiiltä on nykyään varastossa 3,000,000 tonnia enempi, kuin viime vuonna tähän aikaan. Varastoissa olevan tonnimäärän lasketaan nousevan yhteensä 62,000,000, josta 15,000,000 on kaivoksien ympäristöllä.

Rautatieyhtiöt kontrolleeraavat suurimman osan kovanhiilen alueesta

Vähemmän kuin kaksitoista kaivosyhtiötä, jotka ovat läheisissä suhteissa toinen toiseensa, ja jotka kuuluvat rautatieyhtiöille, kontrolloi 80 prosenttia koko kovanhiilen tuotannosta. Jälelle jäävä 20 prosenttia tuotannosta on niin sanottujen itsenäisten omistajain hallussa. Siten on voimakkaalla kaivosmiesten järjestöllä vastassaan sellainen hiili ja rautatieyhtymä, joka on yhtä rikas ja yhtä taistelukykyinen kuin yksikään toinen teollisuusryhmä Yhdysvalloissa.

Britannian merimieslakko laajenee

Lontoo. — Äskettäin alkanut merimiesten lakkotaistelu palkkain alennusta vastaan käy yhä tehoisammaksi. Lakko on jo vallalla useimmissa satamissa. Perjantaina piti Southamptonista linjalaiva Arlanzan, joka kuuluu Royal Mail yhtiölle, lähteä Buenos Airesiin, mutta miehistö kieltäytyi lähtemästä. Hullissa ovat miehet toimittaneet äänestyksen lakkoon ryhtymisestä. Äänestyksessä on yksimielisesti kannatettu lakkoon yhtymistä, joten laivakulku joutunee tykkänään pysähdyksiin.

Southamptonissa pitivät merimiehet kokouksen sunnuntai-iltapäivällä. Kokouksessa päätettiin, että työhön ryhdytään ainoastaan sillä ehdolla, jos työstä maksetaan entisen, eikä alennetun kurssin mukaan. Lakkokomitea valittiin. Miehet lupautuivat tekemään parhaansa, saadakseen aikaan yleislakon.

Etelä-Afrikassa myös lakkohommia

Durban, Etelä-Afrika. — Brittiläisten merimiesten lakko ylettyy jo tänne saakka. Viisi laivaa on sentähden pysäyksissä.

Petturin lörpöttelyä

Quebec. — Britannian merimiesunion presidentti Havelock Wilson, joka näki viisaammaksi puristella Britannian tomut jaloistaan heti senjälkeen, kun oli hyväksynyt palkanalennuksen kysymättä lainkaan merimiesten mielipidettä, on saapunut tänne. Lakon suhteen on tuo juudas lausunut seuraavaa:

"Britanniassa ei ole minkäänlaista merimieslakkoa, sillä lakossa ovat ainoastaan työttömät miehet.

"Ainoastaan sellainen henkilö voi lakkoutua, jolla on työpaikka. Minä olen julkisesti sanonut, ja tulen sen nyt kertaamaan, että lakossa ovat ainoastaan työttömät, jotka voidaan hyvällä syyllä luokitella 'työttömään luokkaan' kuuluvaksi."

KADETIT ISÄNNÖIVÄT KANTONISSA

Shanghai, Kiina. — Kantonista tulleet tiedotukset kertovat, että Whampoa kadetit saivat kaupungin haltuunsa elok. 25 päivänä. 100 kantonilaista viranomaista on vangittu. Kaikki sotilaallisesti tärkeämmät paikat ovat kadettien hallussa. Kadeteilla on käytettävänään hyvä tykistö. He ovat ankaroita imperialismin vastustajia, mutta ovat myötätuntoisia kommunisteille.

Matteottin murhaajia ei tuomita

Tukholma. — Roomasta sähkötetään "Dagens Nyheterille": Sen mukaan mitä "Giornale d'Italia" ilmottaa, aikoo yleinen syyttäjä saada syytöskirjelmän Matteottin jutussa valmiiksi syyskuun kuluessa. Kaikki ne henkilöt, jotka ovat sekaantuneet murhajuttuun, eivät ole päässeet osallisiksi siitä amnestiasta, joka on annettu kuninkaan 25-vuotisena hallitsijapäivänä. Sentähden on juttu Rossia, Filipelliä ja Marinellia vastaan keskeytetty, koska syyttäjäviranomaiset ovat tulleet siihen käsitykseen, että nämä kolme henkilöä olivat antaneet vain määräyksen Matteottin persoonallisen vapauden rajottamisesta ja etteivät he tarkotuksella olleet suunnitelleet hänen murhaansa. Matteottin murhaajia ei siis tuomita.

C.N.R:N PAJA TAASEN "YRITTÄNYT" PALAA MONCTONISSA

Moncton, N. B. — Sunnuntaina tuhosi tuli suuren osan vanhasta C.N.R:n pajasta. Tulta sammuttamaan kutsuttiin sekä C.N.R:n että kaupungin palokunta. Ne saivatkin tulen valtansa alle, mutta se ehti tuhoamaan enemmän kuin puolet rakennuksesta.

Paloa arvellaan murhapoltoksi, sillä tämä oli jo kolmas kerta parin vuoden sisällä, kun sanottu rakennus on ollut tulen vallassa. Vahingon arvioidaan nousevan 5,000 ja 10.000 dollarin välille.

Mikä merkitys osuustoiminnalla on perheenäideille?

Kirj. Clara Zetkin

Eikö tuntuisi, että kaikki perheenäidit vastaisivat tähän kysymykseen ylistämällä osuustoiminnallisia yhteenliittymiä, niiden etuja ja aatteellisyhteiskunnallista merkitystä? Ne, jotka vastaavat tähän kysymykseen myönteisesti, saattavat unohtaa, että maissa, joissa suurtilalliset hallitsevat köyhiä ja varattomia, on naisten harrastus yhteiskunnallisiin olosuhteisiin ja yhteiskunnallisiin laitoksiin nähden varsin erilainen, jopa kerrassaan vastakkainenkin. Tässä on ratkaisevana asianhaarana, lukeutuvatko naiset vallassaolevaan ja omistavaan luokkaan, joiden taloutta harjoitetaan ilman mitään yhteiskunnalle hyötyätuottavaa työtä ja ansiota heidän taholtaan, kiitos siitä kukkuraisen kassan, vai kuuluvatko he siihen naisryhmään, joiden täytyy hoitaa taloutta miehen palkan nojalla ja olla itse mukana avustamassa omine työansioineen.

Elintarpeidensa, kenkä-, vaate-, alusvaate-, poltinaine- y.m. tarpeidensa tyydyttäminen osuusliikkeiden avulla merkitsee rahojen säästämistä. Se merkitsee sitä siinäkin tapauksessa, että hinnat ovat yhtä korkeat kuin yksityisissä liikkeissä. On tunnettua, että osuusliikkeet tarjoavat hyviä ja laatuisia tavaroita, että mitat ja painot ovat oikeat, j.n.e. — kaikki etuja, jotka vaikuttavat huojentavasti. Kuinka tärkeätä tämä kaikki onkaan perheenäidille, joka niin usein turhaan kysyy itseltään, miten hän selviytyy talousrahoillaan, vaikkapa hän kääntäisi lantin kymmenen kertaa, ennenkuin lähtee ostoksille. Osuustoiminnallisesti järjestyneet perheenäidit tietävät, missä he tekevät edullisimmat kaupat, ja jokainen osuusyhdistys on halukas sijoittamaan haaraosastonsa siten, että jäseniltä välttyy pitkien matkojen kulkemisvaiva. Täten ei työläisäiti tuhlaa aikaansa menemällä kaukana sijaitseviin myymälöihin ja torille. Miten arvokasta tämä onkaan talouspuuhissa hyörivälle ja kiusaantuneelle naiselle, joka koettaa säästää jokaisen minuutin mutta jonka työpäivä siitä huolimatta usein venyy kauaksi puoliyöhön.

Perheenäidit tuntevat osuustoiminnan aineellisen hyödyn eritotenkin yhteiskunnallisen hädän ja yhteiskunnallisten taistelujen kautena. Osuustoiminta ei käytä väärin tavarainpuutetta eikä käytä hyväkseen taloudellisia konjunktuureja saadakseen keinotteluvoittoa. Se voi määrätyissä olosuhteissa pitää kaupan leipää ja muita välttämättömyystarvikkeita alle kalliinajan hintojen, työttömyyden sattuessa j.n.e. saattaa se myöntää luottoa ilman, että vaatisi korkoa käyttämistään varoista. Se voi voitostaan ja ylijäämästään myöntää avustusta lakossaoleville taikka sulkuun julistetuille työläisille ja tukea poliittisia taistelijoita. Se voi lujittaa näiden sotarahastoa ja tavaravarastostaan antaa elintarpeita, vaatteita y.m. porvarillisia vihollisiaan vastaan ja suurimmassa kurjuudessa taistelevien työläisten lapsille. Se voi myös moraalisesti ja agitatorisesti olla näille vankka tuki.

Lyhyesti sanoen: osuustoiminta voi olla työläisille ja virkailijoille äärettömän tärkeä väline ja apuelin yhteiskunnallisissa taisteluissa riistäviä suurkapitalisteja vastaan. Ja perheenäitien yhtenä elinetuna on, että näin todella tapahtuu. Jokainen hiestytettyjen voitto hiestyttäjistä luo lievitystä proletaaristen ja pikkuporvarillisten naisten raskaisiin taloushuoliin.

Mutta havahtuva ja ajatteleva nainen ei enää tällä haavaa tyydy ainoastaan kohtalonsa lievennykseen. Hän vaatii vapautusta. Hän kaipaa tulla täysin tunnustetuksi ihmisenä, hän vaatii, että koko yhteiskunta on velvollisuuksineen ja oikeuksineen avoinna hänelle. On kovaamattomasta merkityksestä, mitä osuustoiminta tässä suhteessa tarjoo perheenäidille. Osuustoiminta on sadoilletuhansille poliittinen ja yhteiskunnallinen koulu, ja sen pitäisi olla tätä miljoonille. Sen kasvattava valistava arvo on mitä jyrkimpänä vastakohtana meidän päiviemme yksilölliselle taloustyölle, joka vaatii naisen kaiken ajan ja voimat.

Tämä talous on lakannut olemasta monipuolisen tuotannollisen toiminnan maaperänä, missä taidot ja kyvyt kehittyvät. Se ylikuormittaa naisen yksitoikkoisilla toimilla, joista harvoin koituu mitään hyötyä. Se kiinnittää perheenäidin mielen pieneen ja vähäpätöiseen, pitää tätä kytkettynä ahtaassa piirissä ja eristää hänet kaikesta seurustelusta ihmisten kanssa kodin ahtaiden seinien ulkopuolella. Työ turruttaa ja tylsentää naisen ajatus- ja tunne-elämän. Hyvien perheenäitien synnynnäinen tunne yhteisyydestä muuttuu perheitsekkyydeksi. Solidaarisuusvelvollisuuden tunnustaminen ei ulotu hänen lähimmän piirinsä ulkopuolelle. Hänelle jää käsittämättömäksi, kuinka läheisesti ja irroittamattomasti hänen kohtalonsa on yhdistetty luokan asemaan.

Osuustoiminta on silta, minkä yli monet horjuvat, epäilevät perheenäidit löytävät tien yli kodin kynnyksen julkisuuteen, yhteisöön. Se on yksityisen perhe-talouden ja yhteiskuntatalouden välinen yhdysnivel. Osuustoiminnallinen kirjallisuus, kokoukset ja propaganda tarjoavat perheenäidille jokapäiväistä havainto-opetusta, ja opettavat tekemään vertailuja täyteen ahdettujen myymälöjen ja tyhjäin ruokakaappien välillä. Osuustoiminnan avulla tietää moni, joka ei vielä ole lukenut mitään poliittisia kirjoituksia, ettei leipä ole kallistunut sen vuoksi, että on sattunut kato, vaan sen vuoksi, että tilanherrat ovat ajaneet läpi korkean tuontitullin, koskeva halpaa ulkomaista leipäviljaa.

Tällä tavoin oppivat he tuntemaan talouden ja politiikan yhteenkuuluvaisuuden ja sen ratkaisevan vaikutuksen, miten proletariaatin ja porvariston, pikkuporvarien ja suurporvariston väliset luokkavastakohdat vaikuttavat yhteiskunnalliseen tilaan ja yksityiseen talouteen. Monien heikkojen ja nyljettyjen yhteenliittymisen voima ja mahti käy selväksi heille, kun osuustoiminnalliset liikkeet ostajina saavat lukea hyväkseen halvemmat hinnat ja saavat parempaa tavaraa, kuin mitä pikkuostajat koskaan voivat saavuttaa yksityisliikkeissä.

Ja huolien täyttämä, aina tuskaantunut perheenäiti saa osuustoiminnalta vielä paljon enemmänkin. Opetuksen, ettei talouden tarvitse olla yhtä kuin liikevoitto, harvain suosimista monien kustannuksella, että yhteisen edun tulee olla harvain edun eläpuolella. Oikeuden, monien muiden kanssa yhdessä tuoda esille mielipiteensä, vaatimuksensa ja harrastuksensa, niin, jopa aktiivisesti ottaa osaa osuusliikkeen hallintaan ja johtoon. Oikeuden kera tulee myös rohkeus ja velvollisuusvaisto siitä, että näin on tehtävä. Taloudellisesti, yhteiskunnallisesti ja poliittisesti laajentuneessa näkörannassa, minkä osuustoimintaliike lahjoittaa, lujittaa, luokkatietoisuus lisääntyy, tietoisuus veljellisestä solidaarisuudesta kaikkien nyljettyjen ja sorrettujen kesken. Aktiivisesta, johdonmukaisesti osuustoiminnallisesti järjestyneestä perheenäidistä täytyy tulla luokkataistelija kapitalistista riistojärjestelmää ja porvarillista valtiota vastaan, muutoin ei hän ole uskollinen itseään ja osuustoiminta-aatetta kohtaan. Perheenäidin tie saattaa alkaa osuustoiminnallisella aherruksella aineellisten etujen saavuttamiseksi omaan talouteensa. Ja sen on päätyttävä taistelulla porvarillista yhteiskuntajärjestystä vastaan, vallan valloittamiseksi keinona yhteiskuntatalouden uudelleen muovaamiseksi.

Tällä tavoin voi yksinkertainen perheenäiti osuustoiminnalta saada elämänsä korkeimman ja arvokkaimman sisällön. Taistelutahdon, pakottavan vietin taisteluntäyttämään toimintaan oman vapautuksensa ja sivistyksellis-yhteiskunnallisen valmeutensa taisteluun. Mutta!... toinen asia on, missä määrin osuustoiminta todellisuudessa tarjoo perheenäidille kaikkea mitä sen pitäisi proletaarisen luokkataistelun keinona aineellisessa ja ihanteellisessa suhteessa. Tämä riippuu siitä mikä henki elää siinä ja johtaa sitä. Johtaako sitä rajotetun ryhmän alhainen, yksilöllisporvarillinen voiton- ja jakokiihko, reformistinen, ja kun kaikki ympäri käydään, kapitalismille alamainen "puolueettomuus", jolloin luokkataistelutahto tukahutetaan halpahintaisilla korulauseilla, — taikka johtaako sitä proletariaatin luokkataistelun henki, joka tietää edustavansa todellista solidaarisuutta. Sillä tämä osuustoiminnallinen solidaarisuus voidaan saada aikaan vasta, kun nylkevä porvaristo, proletariaatin voiton johdosta, ei enää ole vallitsevana luokkana valtiossa eikä määrää sen taloudesta, ja osuustoiminta muuttuu yhteiskunnalliseksi rakennus- ja jakelukoneistoksi, mikä palvelee proletaarisen kumouksen läpiajamista.

Perheenäiti ei saa alistua hyväksymään osuustoiminnallisessa liikkeessä mitä tahansa hallintaa. Hänen on opittava käsittämään se omana hallintanaan — veljiensä ja sisartensa hallintana. Osuustoiminta on sitä, miksi ne naiset ja miehet muokkaavat sen, jotka ovat jäseninä siinä. Tämä asiantila säilyttää perheenäidille vakautuneena osuustoimintaihmisenä kunniakkaan velvollisuuden herkeämättä ja johdonmukaisesti taistella yhtä hyvin avointa kuin salaista porvarillisluokkataisteluvastaista henkeä vastaan osuustoimintaliikkeessä sekä myös värväämään osuusyhdistyksiin uusia miesten ja naisten joukkoja, jotka luokkatietoisesti taistelevat kapitalismia vastaan. Heidän on keskinäisesti ja tarmokkaasti taisteltava sen väärän sateenkaarilipun poistamiseksi, mikä nyt liehuu kansainvälisen osuustoimintaliikkeen yllä, jonka liikkeen johtajat jaarittelevat vastakohtaisuuksien poistamisesta kansallisuuksien välillä ja iäisen kansainrauhan luomisesta, mainitsematta sanaakaan kansain keskeisten vihamielisyyksien syistä ja aikakautemme imperialististen ryövärisotien syistä, aikakauden, joka on omistavain ja omistamattomain välisten mitä jyrkempäin vastakohtaisuuksien täyttämä. Tämä lippu, jonka tämän lajin osuustoimintaliike on valinnut vertauskuvakseen, osoittaa sen petollista henkeä.

Herrat ja daamit ylistävät itseään 50 miljoonan osuustoiminnanharrastajan vaikutuksen johdosta 31 eri maassa. Mutta vaikenevat tällöin siitä, että johtajina löivät laimin mobilisoida nuo 50 miljoonaa viimeisintä suurta joukkoteurastusta vastaan ja että ovat tehneet jotakin vieläkin pahempaa ja anteeksiantamatonta: ajaneet nämä miljoonat valta- ja rahahimoisen porvariston leiriin. Herrat ja daamit unohtavat, että sateenkaari raamatun tarinan mukaan ilmaantui vasta sitten, kun vedenpaisumus oli tullut ja hotkaissut kaiken elollisen. Yhteiskunnallisen rauhanmerkki ei voi sädehtiä ennen kuin proletaarinen vallankumous on pyyhkäissyt olemattomiin luokkavastakohtaisuudet. Tämä rauhanmerkki ei tule olemaan osuustoiminnallinen sateenkaarilippu, näljäisen rauhanlörpötöksen ja sovittavan porvarillis-reformistisen, taantumuksellisen sekasotkun vertauskuva. Se voi vain loistaa hehkuvan punaisena lipussa, jota Kommunistinen Internationale kantaa proletariaatin vallankumouksellisen luokkataistelun tiellä, tänään taistelun tuoksinassa, huomenna voittojuhlassa. Tämän lipun alla on perheenäitien yhdyttävä osuusyhdistyksissä.

Toronton uutisia

Kansainvälinen nuorisopäivä on ensi sunnuntaina. Silloin työläisnuoriso kaikissa maissa kokoontuu punäisten taistelulippujensa juurelle mennyttä toimintaansa tarkistamaan ja siinä mahdollisesti löytyviä virheitä korjaamaan. Minkälaisia virheitä on tehnyt toiminnassaan Toronton suomalainen nuoriso? Ei mitään virheitä, sentähden kun se ei ole mitään toiminutkaan. Kuitenkin on toimettomuus enemmän kuin virhe — se on rikos itseään vastaan.

Jos nuorisolle on samantekevää kuka tulevaisuutta hallitsee, jos heille on samantekevää elää loppuikänsä orjana tai ihmisenä; jos heille on yhdentekevää elää vapaana ihmisenä tai tulla sodassa teurastetuksi kuin elukat — silloin luonnollisesti heille on järjestäytyminenkin vain turhaa ajankulua, josta ei edes saa tarpeeksi huvitusta. Mutta jos asiat ovat päinvastoin, jos nuoriso haluaa tulevaisuutensa valoisaksi ja vapaaksi, silloin heillä ei ole sen puolesta taistelemisenkaan vaan pelkkää ajanvietettä. Se on valmistautumista elämän suurta tehtävää varten. Toronton suomalaisen nuorison kannattaisi miettiä sitä.

Nuorisopäiväksi on järjestetty kaksi suurta joukkokokousta, joista ensimäinen alkaa kello 2.30 ip. Labor Temppelissä 167 Church-kadulla, ja toinen 7.30 illalla Alhambra haalilla, 450 Spadina-kadulla.

Suomalaisten työnjuhla maanantaina 7 p. syysk. Donin laaksossa alkaa täsmälleen kello 1 päivällä. Siellä on paljo ohjelmaa m.m. puhe, runoja, sekä kupletteja pikku Villeltä. Urheilu- ja muita kilpailuja on myös niin paljo, että aika kuluu kovin hupaisesti siksi, kunnes illalla alkaa haalilla repäsevät tanssit oikein hanurin soitolla. Pääsy kentälle on aivan vapaa, mutta tanssiin on 25 sentin pääsymaksu.

— **Pieniä uutisia.** 14 henkilöä loukkaantui — joista 4 hengenvaarallisesti — viime perjantai-iltana, kun Toronton ja Long Branchin välillä kulkeva bus-auto törmäsi yhteen matkailuauton kanssa neljännellä pysäkillä.

Työnvälitystoimiston johtaja voivottaa, että hän tarvitsisi 125 miestä farmille ja 500 miestä metsätöihin eikä saa miehiä lähtemään, vaikka toimiston kirjoissa on 2,500 työnhakijaa.

Puolueosaston työkokous on ensi sunnuntaina. — Joku.

Sault Ste. Marien uutisia

Nuoriso-osaston kokouksesta, joka pidettiin elok. 27 päivänä, voi mainita seuraavaa:

Päätettiin valita kolme tilintarkastajaa osastollemme. Valituksi tulivat Vilho Lintula, John Honka ja Väinö Lehti.

Keskusteltiin jäsenmaksujen sekä jäsenten ikärajan suhteen ja annettiin evästyksiä sääntökomitealle.

Keskusteltiin koska pidetään jonkunmoiset avajaisiltamat ja päätettiin pitää ohjelma- sekä tanssiiltamat lauantaina syysk. 5 päivänä, jos K. P. osasto luovuttaa haalia siksi illaksi.

Valittiin neljähenkinen toimikunta järjestämään mainittua iltamaa, valituksi tullen Vilho Lintula, Irene Vesala, Kerttu Hill ja Vilho Nieminen.

Seuraava kokous päätettiin pitää torstaina syysk. 3 päivänä kello 7.30 illalla. Uusia jäseniä kirjottautui kokouksessa useampia.

Nuorisoliittolainen.

Lappi-Kallio näytelmäseurue ei voinutkaan pitää näytösiltamaansa tällä Canadan puolella. He selittävät että mahdollisesti eivät voisi suoriutua hyvin rajan yli mennessään.

Keski-Ontarion piirin syysjuhlat ovat siis Työnpäivänä täällä Soossa. Päivällä kokoonnutaan katuvaunutien päässä olevalle kentälle kuuntelemaan ohjelmaa sekä ottamaan osaa järjestettyyn urheiluun. Sateen sattuessa suoritetaan päivän ohjelma uudella haalilla. Illalla esitetään uusi kaksinäytöksinen työväennäytelmä nimeltä "Itäisen rintaman komentaja", sekä muuta ohjelmaa. Lähemmin paikallisesti.

Sakkoja. E. Torttilaa sakotettiin $350.00 ja kulut kun hänellä oli hallussaan yhdysvaltalaista tupakkaa.

Victoria Stanghetta tuomittiin maksamaan $250.00 ja kulut tai kuusi kuukautta vankilaa viinan myynnistä. Hän maksoi sakon.

Kahdeksi vuodeksi Burwash vankifarmille sekä kaksi vuotta lisää jos käyttäytyy huonosti, sai J. Wannamaker, St. Joe Islandista, kun varasti ja panttasi $1,000 maksavan timanttisormuksen eräältä "turistilta", jonka seurueen mukana hän oli toisena "kokkina". Sormus on löydetty sekä palautettu omistajalle.

Goudreau kultakaivosta ovat tämän ympäristön erilaiset agentit alkaneet "puustaamaan" kovalla touhulla. Paikkakuntamme päivälehden jokaisessa numerossa on sensatsionimaisia kirjotuksia, kuinka muka Goudreaun kaivosalueella, joka on maili 165 ympäristöllä Algoman rautatien kummallakin puolella, on rikasta kultasuonta löydetty. Jutuista osa lienee totta, koska sinne on rakennettu myllykin, jonka pitäisi alkaa puhdistamaan kultamalmia hyvin piakkoin.

Työttömyys ja talvi kun irvistelee suurelle osalle työläisiä, niin tietysti heille lohdutusta täytyy jonkun verran antaa, että kunhan vain jaksatte odottaa niin tulee täällä oikea kultainen aika eteemme. Niin sitä on ennenkin tehty.

C. P. R:n ratapihalla loukkaantui mainitun yhtiön työläinen George Taylor, kun hänen kätensä tarttui tuhka "pokettiin" kiinni, jääden hän noin 25 jalkaa korkealle roikkumaan, josta sitten putosi. Vammat eivät ole vaarallisia.

Useita samantapaisia, vieläpä kuoleman tapauksia sattuu usein, vaan ne painetaan villasella. Terästehtaalla sen täydessä käynnissä ollessa tapahtui joka päivä moisia tapaturmia, eikä sanomalehdissä puhuttu mitään. Ainoastaan kun loukkaantui hiukan parempiarvoisia, kuten pomoja y.m., niin silloin mainittiin joku sana. Työläisten ei saisi tietää, että tehtaissa tapahtuu tapaturmia.

Kansakoulut avautuu tiistaina syysk. 1 päivänä. Oppilaita arvion mukaan tulee kouluihin ilmottautumaan 5,700, joista kansakouluihin 3,300, katolilaisiin kouluihin 1,600, teknilliseen kouluun 350 ja korkeakouluun 450. — S. P.

Eri paikkakunnilta

TIMMINS, ONT.

Voimistelu- ja urheiluseura Ilo päätti kokouksessaan 23 pnä elok. m.m. seuraavaa:

Koska tämän kuun 9 pnä pidettyjen urheilukilpailujen palkintojen hankkimiseksi käytettiin keräystä, jota toimitettiin suurimmaksi osaksi paikkakunnan liikemiehiltä; ja koska keräys onnistui siksi hyvin, että melkein kaikki palkinnot saatiin lahjotuksina, katsoo kokous velvollisuudekseen julaista lahjottajien nimet sanomalehdessä. Nimet ovat seuraavat:

A. Shahein, Pine St.
Dahes & Son, Pine St.
Ostrosser, Pine St.
S. Halperin Jewelry, Pine St.
Taylor Hdw., Pine St.
Marshall Ecclestone, Pine St.
Ryan & Murray, Pine St.
H. Harwitz, 3rd Ave.
N. Ansara, 3rd Ave.
Whister Todd. Drugs & Co., 3rd Ave.
A. Habib, 3rd Ave.
A. Essa & Co. 3rd Ave.
F. W. Woolworts Co., Ltd., 3rd Ave.
Goldfield Drug Store, 3rd Ave.
Rinn Bros., Pine St.
W. Ellies, Pine St.
L. Towers, Wilson Ave.
Burke Drug Co., Pine St.
The Stewart Co., Pine St.
Riggs Drug Store, Mount Joy.
E. Junell, 4th Ave.
R. Abraham & Co., 3rd Ave.
Stadelman's Book & Co. Music Store, 3rd Ave.

Useimmat lahjottajista antoivat palkinnoiksi sopivaa tavaraa, muutamat puhdasta rahaa.

Seura päätti ottaa osaa Työnpäivän juhlallisuuksien järjestelyyn sekä antaa juhlakentällä pienen ohjelmiston sauvaliike-esityksiä.

Päätettiin järjestää seuran jäsenten väliset syysurheilut, jotka pidetään 20 pnä syyskuuta. Kilpailulajeina tulee olemaan miehille kymmenottelu sekä kolmen mailin juoksu.

Naisille viisiottelu. Pojille kolmiottelu 16—12 ikävuotisille. Sitä nuoremmille pojille 200 jaardin juoksu.

Tytöille kilpailut samanlaisella järjestelyllä. —ll—.

TIMMINS, ONT.

Nuoriso-osastoltamme ei ole näkynyt kirjotuksia sen paremmin Vapaudessa kuin Toverittaressakaan, vaikka nuoriso-osastolla on erikoinen kirjeenvaihtaja ollut toimeensa valittuna jo puoli vuotta.

Nuoriso-osasto on toiminut hiljalleen koko kesän. Jäsenmäärämme on verrattain suuri. Mutta veltous ja välinpitämättömyys on sen keskuudessa vallassa. Luotetaan vaan kahteen tai kolmeen jäseneen. Päättäköot ja toimikoot ne vaan, ajattelee nähtävästi suuri osa jäsenistöstämme. Mutta sellaisesta on luovuttava. Jos me kerran aiomme saada jotakin aikaan, on meidän kaikkien toimittava. — Yksi joukosta.

CONNAUGHT STA., ONT.

Canadan metsätyöläisten järjestön ja I. W. W:n jäsenten välinen kokous pidettiin Connaught Stationissa Jalmar Helinin talossa. Puheenjohtajana toimi Kalle Aho ja sihteerinä J. Rintala. Jäsenkorttien tarkastajaksi valittiin Kalle Forsman. Täysinmaksaneita Canadan metsätyöläisten järjestön jäseniä oli saapuvilla 8, I. W. W:n täysinmaksaneita jäseniä 7 ja täysinmaksaneita I. W. W:n kannatusliiton jäseniä 3.

Keskusteltiin ensi katkasukauden pelkkasuhteista. Alimmaksi koordimaksuksi hyväksyttiin yksimielisesti $2.50.

Otettiin käsittelyn alaiseksi kysymys: Miten saataisiin väkijuomain käyttö lopetetuksi, tai jonkun verran supistetuksi? Yksimielisesti päätettiin, että sitä koetettaisiin ehkäistä joukkona ja yksilönä niin paljo kuin mahdollista.

Päätökset päätettiin julkaista Vapaudessa ja Industrialistissa. — Kalle Aho.

Asianajotoimisto

Valmistetaan laillisia kauppakirjoja, valtakirjoja ja muita asiapapereita

CANADAN KANSALAISPAPERI hakemuksia.

J. JARVIS

Box 1181. —— Sudbury, Ont.

Konttori Bank of Commerce rakennuksessa

DELONGCHAMP Cartage Co., Ltd.

Sudbury, Ont.

Olemme avanneet autokumien korjausliikkeen joten otamme nyt vastaan kaikenlaista autokumien ja sisäkumien korjausta.

Tyydyttäväisyys taataan.

Willamette Blvd. Sanitarium varustettu nykyajan luontaisella terveyshoitovälineillä. Täydellinen X-ray ja laboratori tarkastus. Huom.! X-rau hoitoa syövälle, kasvannaisille ja ihotaudeille.

Dr. Peter Kokko. D.C. Dr. Anna Kokko, D.C.

467 Willamette Blvd. Portland, Ore.

CANADASTA SUOMEEN

OSLON TAI KÖÖPENHAMINAN KAUTTA

Yhä lisääntyvän kannatuksen johdosta mikä meidän canadalaisen reittimme osaksi on tullut on yhtiö lisännyt seuraavan matkavuoron **Halifaxista suoraan Skandinaaviaan.**

Purjehdukset Halifaxista, N. S.

S. S. HELLIG OLAV, Joulukuun 5 p.

ALENNETUT KOLMANNEN LUOKAN edestakaisten matkain hinnat

Säästäkää $45.50 ja ostakaa edestakainen piletti Turkuun Hankoon, Helsinkiin tai Maarianhaminaan $183.00.

Erinomaiset mukavuudet kolmannessa luokassa. Hyttejä 2 ja 4 hengelle. Varatkaa hyttipaikka paikalliselta asiamieheltä niin aikaisin kuin mahdollista.

CANADASSA MAKSETTUJA PILETTEJÄ matkustusta varten Suomesta myydään kaikkialle Canadaan.

Lähempiä tietoja saadaksenne kääntykää paikallisen asiamiehen puoleen tai kirjoittakaa yhtiön Canadan Pääkonttoriin:

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

461 Main St. Winnipeg.Can. 51 Upper Water St., Halifax, Can.

J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont., Can.

ERICH J. KORTE, Port Arthur, Ont., Can.

TEHKÄÄ NYT SUOMI-MATKANNE

RUOTSIN—AMERIKAN LINJA

Halifaxista Suomeen (Göteborgin kautta) 8—9 vuorokaudessa.

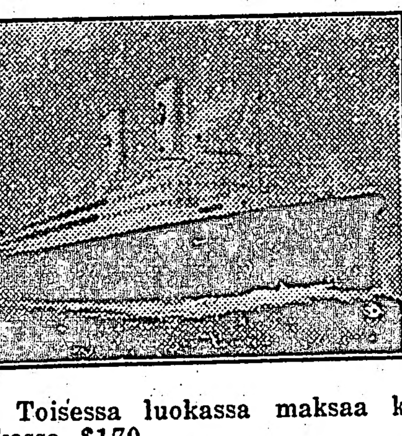

TURISTIMATKAT HALVAT

KOLMANNESSA LUOKASSA

Suomeen ja takaisin Canadaan maksavat nyt edestakaisin yhteensä vain 186 dollaria, siis

Vain 93 Dollaria

yhtä ylikulkua kohti

Toisessa luokassa maksaa kumpikin matka $166 ja cabin luokassa $170.

Matka alkaa ja päättyy linjan omilla laivoilla. Ei mitään tulli- tai passitarkastuksia eikä mitään muita viivytyksiä Ruotsissa.

Tilatkaa hyttipaikat nyt.

NEW YORKISTA		GOTHENBURG
Lauantaina syysk. 19 p.	DROTTNINGHOLM	Syysk. 5 p.
Tiistaina lokak. 13 p.	STOCKHOLM	Syysk. 26 p.*
Lauantaina lokak. 24 p.	DROTTNINGHOLM	Lokak. 7 p.*
*Tiistaina marrask. 17 p.	STOCKHOLM	Lokak. 30 p.*
*Torstaina jouluk. 3 p.	DROTTNINHOLM	Marrask. 14 p.*
Keskiviikkona jouluk. 9 p.	GRIPSHOLM	Marrask. 21 p.
*Torstaina tammik. 5 p.	STOCKHOLM	Jouluk. 17 p.*

* Käypi Halifaxissa.

Tarkempia tietoja, neuvoja ja piletit saadaan lähimmältä paikallisasiamieheltä tai osotteella

SWEDISH AMERICAN LINE

518 St. Catherine Street, West, Montreal, Que.
470 Main St., Winnipeg, Man.
71 Upper St., Halifax, N.S. 73 Monroe St., Detroit, Mich. 6th floor.

J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont., Can.

ERICK J. KORTE, Port Arthur, Ont., Can.

PARHAAT PEHMEÄT JUOMAT SUDBURYSSA VALMISTAA

Suomalainen Virvoitusjuomaliike

"HOWDY" uusi juoma.

SAKLETTIA, KÄNTIÄ ja WESTON PISKETTIÄ aina varastossa.

STAR BOTTLING WORKS

P. O. Box 1028 —— Sudbury, Ont. —— Phone 946

Kaikki sen jo tietävät

että parhaimmat ja monipuolisemmat virvotusjuomat Thunder Bay alueelta saa kun tilaa ne International Bottling Worksilta.

—— Phone 2003 North. ——

International Bottling Works

157 Machar Ave. Port Arthur, Ont.

TWIN CITY BOTTLING WORKS

—— Valmistaa ——

parhaat pehmeät juomat Fort Williamin ja Port Arthurin piirissä

Kaikki tilaukset toimitetaan nopeaan ja huolella. Tilatkaa koetteeksi. Takaamme että olette tyytyväinen. Osote

TWIN CITY BOTTLING WORKS

819 Minnesota St. — Puhelin South 2100. — Fort William, Ont.

Asialan & Seppälän SAUNA

Avoinna 4 kertaa viikossa: Tiistaina, keskiviikkona, perjantaina ja lauantaina kello 1 j.p.p. kello 12:ta völlä.

Spruce St. —— Puhelin 1107 —— Sudbury, Ont.

Lähellä Vapauden konttoria.

ERICK PIIRAISEN

Parturiliike—Tupakkakauppa ja Pal loruuma sijaitsevat

57 Lang St, Cobalt, Ont., Can

Hammaslääkäri

T:ri F. V. GRADY

2 Albert St. E. Sault Ste Marie, Ont.

Nutsonin Apteekin yläkerrassa

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

VOIDAAN TILATA SEURAAVIA KIRJOJA:

Alanteen Sanakirja, suomalais-englantilainen, sid.	$5.50
Amerikan Suomalaisia, satiirikertomuksia, kirj. K. Rissanen	.60
Amerikalaisen Työväenliikkeen vararikko, kirj. Wm. Z. Foster, nid.	.55
Autokirja, oppikirja autoajureille ja korjaajille, kirj. Y. Weilin	2.00
Kaupunki-Kansakoulun laskuoppi ja tuloskirja, sid.	1.00
Auringon poika, kiihkeästi kirjotettu romaani, kirj. Jack London	.85
Aapinen, lasten opettelukirja, sid.	.55
Aurinko, Kuu ja Tähdet Maailmankaikkeuden tarina, kirj. J. A. Giberne	1.25
Aavoilla Ulapoilla, miellyttävä romaani, kirj. Jack London, nid.	1.00
Bakteerit, Tietoaarre, kirj. Osc. Streng, sid.	.50
Elollisten olentojen lisääntyminen, kirj. F. Kolpin Ravn, sid.	.50
Englanninkielen Alkeiskirja, kirj. Hanna Andersin, sid.	1.25
Etelämeren Auringon Alla, seikkailuromaani, kirj. Jack London, sid.	1.25
Englantilais-Suomalainen Sanakirja hyvä opettelukirja, kirj. Y. Halonen	2.65
Englantilais-Suomalainen Sanakirja, kirj. S. Nuorteva	1.75
Englanninkielen Oppikirja ja Kielioppi, kirj. W. Oksanen, sid.	2.00
Hedelmien ja Marjanviljelys, kirj. B. W. Heikel, sid.	1.25
Imperialismi, agitaattorikursseilla pidetty esitelmä, nid.	.15
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, sid.	2.50
Ihmisen Herra, tarina synnistä, kirj. Hall Caine, 2 osaa, nid.	1.75
Ihminen ei elä ainoastaan leivästä, kirj. K. Rissanen	.10
Järjestelmäni Miehille, hyvä voimistelukirja, kirj. J. Mueller	1.25
Kansakoulun karttakirja, toim. Jotuni, sid.	1.00
Kansakoulun kartasto, uusi, toim. A. R. Blomqvist ja E. E. Kaila	1.00
Kommunistinen Manifesti, kirj. Karl Marx, sid.	1.00
Kasviskeittokirja, nid.	.30
Kristinuskon Alkuperä, tutkielma kirj. Karl Kautsky sid.	2.10
Klondyken Kuningas, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London	1.25
Kadotuksen Kansaa, kuvaus London Itäpäästä, kirj. Jack London, sid.	1.00
Kolme Muskettisoturia, historiall. romaani, kirj. Alex Dumas, nid.	1.00
Kemia, kirj. Hanna Seikku, sid.	.75
Kymmenen sokeaa johtajaa, kirj. Arthur M. Levis	.70
Kuun Laakso, romaani elämästä, kirj. Jack London, sid.	2.00
Kuningatar Hanhenjalan Ravintola, kirj. Anatole Franze, sid.	1.25
Kodin Lääkärikirja, etevästi toimitettu, sid.	6.00
Kipinälennättimen toiminta, kuvitettu opas, kirj. Krigar ja Subkis sid.	.50
Ketunpyyntiopas, kirj. Edvard Koponen, sid.	1.00
Kirjanpito-opas, tehnyt Juhana Toiviainen, nid.	.75
Kirjanpito, kauppaopistoja varten, kirj. I. Kovero	1.50
Kanojen hoito, kirj. Matti Järvi	.75
Keittokirja, kirj. Mina Wall, sid.	2.00
Lumikenttien tytär, seikkailuromaani Alaskasta, kirj. Jack London, sid.	1.25
Lastenkirja, lukukirja kouluihin ja kotiin, sid.	1.15
Luonnontieteiden voittokulku, Tietoaarre, kirj. Launhardt, sid.	.50
Luokkien sota, kirj. Jack London, nid.	.85
Lyhyt terveysoppi naisille, kirj. t:ri Fr. Hovitz	.35
Merisusi, seikkailuromaani, kirj. Jack London, sid.	1.50
Maailmanrakenne, käsittelee maailmankaikkeutta, kirj. E. Becher, nid.	1.75
Mansaaren Tyttö, sotaromaani, kirj. Hall Caine, nid.	1.00
Mardin Eden, seikkailuromaani, kirj. Jack London, sid.	1.50
Maapallon kehityshistoria, tietoaarre, kirj. Victor Madsen, nid.	.50
Maailmanliike, tietoaarre, kirj. Albrecht Wirth, sid.	.50
Maailman avaruus, tietoaarre, kirj. T:ri J. Schreiner, sid.	.50
Maa ja Ihminen, tietoaarre, kirj. Alfred Kirchhoff, sid.	.50
Maanviljelys Kemia ja Fysiikka, kirj. Arthur Rindell, sid.	1.75
Maanviljelysoppi, kirj. Suninen, sid.	1.25
Murrosajan Lauluja, runokirja, kirj. Aku Päiviö, sid.	1.25
Nuoren Naisen Terveys, lääketieteellinen kirja, kirj. Kristine Skjerve, nid.	1.00
Naisten Sukuelo, kirj. Lääket. T:ri E. W. Wrestlind, nid.	1.00
Naisvoimistelu, kuvitettu opas, kirj. Elli Björksten, nid.	1.00
Nainen ja Avioliitto, hyvä terveysopillinen kirja, kirj. Margaret Stephens, sid.	1.50
Naamioimiskoulu, opas maskeeraukseen näyttämöillä, kirj. S. Juurioja, nid.	.75
Napoleon III vallankaappaus, kirj. Karl Marx, nid.	.70
Peloponnesolais sota, kirj. Emel Hardh	1.85
Palkkatyö ja Pääoma, kirj. Karl Marx	.25
Pakkopaita, kuolemattomuutta tutkiva vankilaromaani, kirj. Jack London, sid.	1.75
Perheen, Yksityisomaisuuden ja Valtion Alkuperä, kirj. F. Engels, sid.	1.00
Punainen Vaara, kertomus nykyisestä Venäjän maasta, nid.	.25
Parisin Notre Dame, romaani, kirj. Victor Hugo, nid.	.75
Penikkatauti, kirj. Nikolai Lenin, nid.	.50
Perustuslain Olemus, kirj. O. Saari	.30
Pieni Mehiläiskirja, kirj. Mikko Ilkka	.25
Rikosromani Washingtonista, kirj. E. S., nid.	.15
Ranskan Kansalaissota, kirj. Karl Marx, nid.	.35
Rakentaja Solnes, kirj. Henrik Ibsen	1.25
Sosialistisen Filosofian Juuret, kirj. Frietrich Engels, nid.	.40
Seikkailuja Tibetissä, tutkimusmatkakertomus, kirj. Swen Hedin, sid.	1.50
Sairas Lapsi, lasten terveyshoitokirja, kirj. Ruotsalainen, sid.	1.25
Sotamuistelmani, kirj. kenraali Ludendorff, sid.	2.50
Suomen Kielioppi, kirj. E. N. Setälä, sid.	.75
Sosialidemokratia ja Sosialismi, kirj. K. W. Silverberg, nid.	.30
Sata kuusikymmentä ohjetta lasten taudeissa, kirj. T:ri Jules Comby, nid.	1.00
Sukupuolielämän Terveysoppi, kirj. Max von Gruber, nid.	.75
Telinevoimistelu I, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	1.00
Telinevoimistelu II, kuvitettu, kirj. Väinö Laherma	1.00
Tarttuvista sukupuolitaudeista, kirj. T:ri Pirilä, nid.	.50
Teollisuusunionismi Amerikassa, hyvä vihkonen	.15
Tiede ja Vallankumous, mainio teos, kirj. Ernest Untermann, nid.	.60
Tahdon kasvattaminen, kirj. Jule Payot, nid.	1.00
Tähtitiede, kirj. Simon Newcomb, sid.	1.50
Työmiehen Talousoppia, kirj. O. W. Kuusinen, nid.	.50
Työväen Urheilulehden sidottuja vuosikertoja 1921, 22 ja 23	2.50
Terrorismi ja Kommunismi, kirj. Leon Trotsky, nid.	.50
Tuhlaajapoika, maailmankirjallisuus romani, kirj. Hall Caine, nid.	1.00
Uusi Lääketiede, kirj. Louis Kuhne	2.25
Voimisteluohjelmia I, kirj. Arvo Vartia, nid.	1.00
Voimisteluohjelmia II, kirj. Arvo Vartia, nid.	1.00
Vaimo, jonkas minulle annoit, romani elämästä, kirj. Hall Caine, sid.	2.50
Valkoinen Profetta, romani engl. siirtomaapolitikasta, kirj. Hall Caine, sid.	2.50
Vaaliheimolaiset, valitut teokset, kirj. J. W. von Goethe, nid.	1.00
Ylös Helvetistä, kirj. Konrad Lehtimäki, nid.	1.75
Yleinen johdatus luonnontieteisiin, tietoaarre, kirj. Th. H. Huxley, sid.	.50

Ylläolevan lisäksi voi Vapauden konttorista tilata WATERMANS FOUNTAIN KYNIÄ, joiden hinnat ovat $2.75, $4.00, $6.00 ja $7.00. Kirjekuoria, kirjotuspaperia y.m. rihkamaa niinikään on saatavissa.

Seuraavia näyttämötarpeita saatavana

Leichnerin kasvomaaleja, 8 lajia yhdessä, hinta	$2.50
Steinin kasvomaaleja, 9 lajia laatikossa, hinta	1.00
Partaliimaa	.75
Wheat Croft, juoksevaa puuteria kaulaan, käsiin, rintoihin ym.	.75
Liquid Rouge, juoksevaa poskipunaa, erittäin hyvää	.50
Poskimaalia, kuivaa, eri värejä	.40
Nenäkittiä	.40
Vaaleaa ja vaaleanpunaista kasvopuuteria	.75
Partakarvaa, tummanruskeaa, ruskeaa, vaaleanruskeaa, tummanharmaata, mustaa, vaalean harmaata ja punasta, jaardi	.75

Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUDEN KIRJAKAUPPA

Box 69, SUDBURY, ONT.

Neuvosto-Tasavaltojen liitto v. 1925

Kirj. Wm. Moriarty

PUNAINEN ARMEIJA

Tämä nykyinen sotien ja vallankumousten aikakausi on synnyttänyt yhteiskunnassa yksiä ja toisia omituisia seurauksia. Punainen armeija — Venäjän vallankumouksen siittämä — ei ole niistä vähimmän huomiota herättävä. Jo monia vuosia sitten sanoi Karl Marx, että kapitalismi sisältää idut omaan tuhoutumiseensa. Kapitalismin kykenemättömyyden ja osittaisen luhistumisen johdosta mailmansodan aikana, saivat Venäjän bolsheviikit tilaisuuden ryhtyä vallankumoukseen ja lujittaa sitä tällä nykyaikaisen sotahistorian ihmeellä — Punaisella armeijalla — joka on määrätty näyttelemään vielä suurempaa osaa kapitalismin lopullisessa hävittämisessä.

Venäjän Punaisen armeijan sotilas on kertakaikkiaan aivan toisenlainen kuin hänen asetoverinsa imperialistisessa armeijassa. Nähdä komppanian astelevan Moskovan kaduilla, laulellen vallankumouksellisia laulujaan, epäilemättä särkisi imperialistisen armeijan kersantin sydämen, mutta vallankumoukselliselle se tuottaa valtavan ilon. Punaiset sotilaat jättävät vaikutelman vakaumuksellisesta yksimielisyydestä ja yhtenäisyydestä. Kapitalistisessa Europassa sotilaat muodostavat mekaanisen yhtenäisyyden, mutta useimmissa tapauksissa vasten tahtoaan.

Mitään arvovaltaa ei ole olemassa

Jos vastatullut rekryytti sattuu harjotuksissa erehtymään, niin hänet oikaistaan kutsumalla häntä toveriksi. Kun hän puhuttelee päälliköitään, kutsuu hän heitä päällikkötovereiksi. Mitään ylempien rehentelemistä ei ole havaittavissa. Kuri hyväksytään välttämättömänä Neuvostoliiton säilymisen ehtona. Kurinpitotoimia ei juuri ole huomattavissa. Palveluksessa ollessa kuria noudatetaan ja käytetään, mutta vapaa-aikoina kaikki sotilaat seurustelevat vapaasti ilman mitään erotusta.

Kaikissa sotilaitten majapaikoissa on kirjastonsa, "Lenin-nurkkansa" ja opiskeluhuoneensa. Ne kasarmit, joissa minä kävin olivat hyvässä kunnossa ja puhtaita. Kaikki likaisuus ja myöskin virkavaltaisuus lopetetaan pian "seinälehtien" avulla. Seinälehti on tullut yleiseksi Venäjän elämässä. Jokaisella tehtaalla ja kerholla on oma lehtensä. Paperia kiinnitetään seinälle tai asetetaan riippumaan ja siihen saavat lehden avustajat kirjottaa, mitä parhaaksi näkevät. Siinä he voivat puuttua kaikkeen, joka tarvitsee arvostelua. Vailla ystävyyttä ja arvonerotusta siinä kirjotetaan suorasanaisesti ja runomitassa, jopa pilakuvinkin, ketä vastaan tahansa ja usein tapahtuu, että syylliset korjaavat huonot tapansa.

Kansanvalistus on kommunistista

Kirjastot ovat mainioita ja valistustyöhön kiinnitetään suurta huomiota. Kansanvalistustyö on pinnaltakin katsoen kommunistista. Monet juuri maaseudulta tulleet rekryytit ovat lukutaidottomia, vaikkakin se tulee yhä harvinaisemmaksi kansanvalistustyön yhä edelleen kehittyessä. Uuden miehen opettaminen lukemaan ja kirjottamaan, kestää keskimäärin noin neljä kuukautta. Jos joku kieltäytyy tilaisuudesta valistamaan ja kehittämään itseään, niin joutuu hän kaikkien sotilastoveriensa pilkan alaiseksi.

Seuraelämä

Sotilaitten seuraelämään kiinnitetään myös huomiota. Tanssiaisia, konsertteja ja näytelmäesityksiä on tämän tästä. Sotilaat ovat oikeutetut ottamaan opetusta minkä ammatin alalla tahansa, mutta tämä heidän tulee tehdä omalla vapaa-ajallaan. Ruoka ja elinsuhteet yleensä ovat hyvät. Eräässä tilaisuudessa tarjottiin minulle ateria, joka hämmästytti minua mainion laatunsa takia. Ja älkäämme unohtako sitä, että venäläinen sotilas saa ottaa osaa poliittiseen elämään. Moskovan vaalien aikana näin minä komppanioittain sotilaita marssivan neuvostojen äänestyspaikoille.

Vannoutuvat puolustamaan vallankumousta

Vapunpäivä on määrätty työläisten suureksi juhlapäiväksi ja sotilaat opetetaan ymmärtämään, että se on työväenluokan suurimerkityksellisin päivä. Minä kuulin muutamien tuhansien sotilaitten vannovan uskollisuutta Työläisten Tasavallalle ja lupautuvan puolustamaan sitä kaikkia imperialististen vihollisten hyökkäyksiä vastaan. Sitten he marssivat esillä olevan punaisen lipun ohi. Nähdessää moisen näyn, ei voi saada muuta kuin sen vaikutelman, että nämä työläiset ja talonpojat ovat todella valmiit kuoloon saakka puolustamaan vallankumousta. Kapitalismin armeijoilleen osottamien kansallismielisten kehotusten vastakohtana on vetoomus punasotilaan luokkavaistoon. Hän puolustaa tasavaltaa. Hän puolustaa kansainvälistä työväenluokkaa. Hän ei laula mitään kansallishymnejä, vaan "Kansainvälistä."

Georgian todelliset orjuuttajat oikeudessa

Elokuun alkupäivinä alkoi Tiflisissä oikeudenkäynti n.k. "Yhdenvertaisuuskomiteaa" vastaan. Tämä Yhdenvertaisuuskomitea, joka on vuosien kuluessa järjestänyt salahyökkäyksiä ja rosvoretkiä, sekä varustellut aseellista kapinaa neuvostovaltaa vastaan Georgiassa, on georgialaisten menshevikien Noj Schordanijan, Zeretellin, Tscheidzen, Ramischvillin y.m. työtä. — Tämän "Yhdenvertaisuuskomitean", jolla on myöskin nimenä "Georgian riippumattomuuskomitea", perustivat nämä herrat ulkomailla siinä tarkotuksessa, että se järjestäisi taistelun Georgian työläisiä ja talonpoikia vastaan, jotka olivat maaliskuulla 1921 kukistaneet menshevistisen hallituksen.

"Yhdenvertaisuuskomitea"

V. 1922 päätti Noj Schordanijan "hallitus" ja menshevikinen keskuskomitea järjestää taistelun neuvostovaltaa vastaan "yhdenvertaisuuden pohjalla". Sentähden sai komitea nimekseen "Yhdenvertaisuuskomitea". Tähän järjestöön kuuluivat kansallisdemokratian, sosialiliittolaisten, Georgian riippumattomien sosialidemokratian (otshovistien) ja sosialivallankumouksellisten edustajia. "Yhdenvertaisuuskomitean" yhtenä tehtävänä oli järjestää aseellinen kapina Georgiassa, toisena taas hieroa lehmäkauppoja ulkovaltain edustajain kanssa, että he auttaisivat neuvostovallan kukistamisessa ja sitten pääsisivät käsiksi Kaukasian luonnonrikkauksiin.

Entinen tsaarin upseeri, ruhtinas Tshelokajev, asettui kapinaliikkeen johtoon, jonka piti vapauttaa neuvostovallan muka sortamat kansat ikeestä, ja järjesti taistelujoukkueen, jonka piti olla kapina-armeijan etunenässä. "Yhdenvertaisuuskomitean" sotilasjaosto teki kapinasuunnitelman, jonka kanssa se sitten matkusti ulkomaille hakemaan Schordanijalta ja muilta pakolaishallituksen jäseniltä ohjeita ja näyttämään ulkomaalaisille edustajille kapinasuunnitelmaa.

Eivät menshevistiset diplomaatitkaan aikaa hukkaan kuluttaneet. Tschenkeli piti neuvotteluja Loucheurin kanssa ja kuvaili tälle Kaukasian rikkauksia ja suunnattomia voittoja, jotka kaikki lankeaisi Ranskan teollisuudelle, jos vaan menshevistinen demokratia voittaisi Georgiassa. Kapinan alkamisajaksi määrättiin englantilais-venäläisten neuvottelujen alku. Helmikuulla v. 1924 hykertelivät Noj Schordanija ja hänen apurinsa käsiään toivossa saada lyödyksi kaksi kärpästä yhdellä iskulla: 1) vapauttaa Georgia bolshevikien vallasta ja 2) Englannin ja kaikille muille demokraattisille hallituksille Länsi-Europassa osottaa, että neuvostovalta on kukistumaisillaan, eikä kenenkään maksa vaivaa enää ryhtyä mihinkään neuvotteluihin sen kanssa.

Tämä suunnitelma meni kuitenkin myttyyn. Yritys epäonnistui. Georgian tsheka vangitsi muutamia kapinasuunnitelman tekijöitä.

Elokuun-kapina v. 1924

Elokuun loppupäivinä oli "Yhdenvertaisuuskomitea" vakuutetu siitä, että kaikki oli valmiina kapinaa varten. Jokseenkin samaan aikaan saatiin Noj Schordanijalta viimeiset ohjeet, joka oli suunnitelmaa vielä kehittänyt. Schordanija lupaa siinä ulkovaltojen apua ja ilmottaa Georgian menshevikien keskuskomitean puheenjohtajan Kothe Andronikashvillin toimittavan menshevikien aseihin kutsunnan, jotka sitten tulevat astumaan taisteluun.

Kapina kukistettiin, mutta sittenkään ei Schordanija ja kumpp. lakkaa rikollisesta toiminnastaan. Kapinahengen johtaja, se, joka sitä oli käytännössä johtanut, Ramischvilli, kirjotti toisena päivänä kapinan kukistamisen jälkeen eräälle kannattajalleen Georgiaan seuraavaa:

"Sain eilen kirjeen Nojlta (Schordanijalta). Hän pyytää minun ilmottamaan seuraavaa: Mitä tulee taisteluun, niin hän kehottaa sitä jatkamaan niin kauan kuin suinkin on mahdollista. Jos taistelumahdollisuuksia ei ole, niin täytyy taistelevien jakautua joukkueihin ja kätkeyeyä joksikin aikaa. Nojin neuvon mukaan pitää joidenkin joukkueiden ottaa päätehtäväkseen rautateiden ja satamien rikkomisen, sillä sellaiset tapaukset tulevat parhaiten Europassa tiedoksi. Mitä taas tulee taisteluihin syvällä vuoristossa, ei hän anna niille mitään merkitystä".

Siis roskajoukon päällikön käsky kuuluu: "Rikkokaa rautatiet ja satamat", älkääkä toimiko syvällä vuoristossa, sillä sellaisille taisteluille ei Europassa anneta mitään merkitystä.

"Yhdenvertaisuuskomiteaa" vastaan käytävä oikeudenkäynti muodostuu oikeudenkäynniksi menshevististä vastavallankumousta vastaan. Ne olivat menshevikit, jotka ovat yllyttäneet "yhdenvertaisuus"-rosvoja ryöstöihin ja murhiin. Ne olivat menshevikit, jotka järjestivät rautatieonnettomuuksia, ratojenrikkomisia ja satamaräjähdyksiä Georgiassa. Ei ketkään muut, kuin menshevikit järjestivät ja johtivat elokuun kapinaa, joka tuotti Georgian kansalle niin paljon onnettomuutta ja vahinkoa.

Oikeudenkäynti "Yhdenvertaisuuskomiteaa" vastaan on samalla oikeudenkäynti 2 internationalea vastaan, joka on antanut täyden kannatuksensa Georgian seikkailuille.

KALEVA SUOMALAINEN APTEEKI

Kaikki meidän suomalaiset kotilääkkeemme ovat valmistettu Suomen yliopistossa käytännössä olevain oppikirjain mukaan, sekä K. G. K. Nyman'in erikoiskatsannon alaisina. Me käytämme ainoastaan parhaita rohtoja valmistukseemme.

KUMMITAVAROITA

- Kuumavesipussja, hinta $1.25 $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00
- Kuumavesipussin letkuja, hinta $1.00
- Ruiskuja naisille, hinta $3.50
- Ruiskuja miehille, hinta $1.00
- Ruiskuja lapsille, hinta .35
- Korvaruiskuja, hinta .... .35
- Nenäruiskuja, hinta .... .35
- Varmuusesineitä naisille, hinta $3.50
- Varmuusesineitä miehille, hinta $3.00 tus. y.m., y.m.
- Kääreitä, Plaastaria, Haavapumpulia 25c, 40c, 75c, $1.50.
- Haavakääreitä 1' 20c, 2' 25c
- Exemasalvaa, hinta 75c

- Hoffmanin tippoja, sydänaluskipuun 50c ja $1.00
- Selkäplaastaria .35
- Rintaplaastaria .50
- Munuaisplaastaria .50
- Eetteritärpättiä, yskään ja hengenahdistukseen .50
- Halvausvettä, hinta .... .50
- Hiusöljyä, hinta .50
- Hammastippoja, hinta.... .25
- Hammaskittiä, hinta .... .10
- Hammasharjoja, hinta 25c, 40c, 50c ja 75c.
- Hemoroidesalvaa, hinta 75c
- Hajupihkaa, hinta 25c unssi
- Intinlinjamenttiä, hinta .50
- Snellmanin koliikkitippoja .50
- Kamferttiviinaa, hinta .... .50
- Kamferttiöljyä, hinta .... .50
- Emätippoja, koliikkiin ja sydänaluskipuun, hinta .50

- Hammaspulveria, 25c ja 50c
- Ihosalvaa, hinta .35
- Kamferttia, kuivaa 25c unssi
- Kamferttilinjamenttia .... .50
- Kummiplaastaria .25
- Kolmenlaisia tippoja .... .50
- Luulinjamenttia .50
- Nervin tippoja .50
- Parranajosaippuoita .50
- Päänkivistyspulveria .50
- Pikiöljyä .50
- Puunöljyä .50
- Puhdasta Norjan kalanmaksaöljyä, hinta 50c ja $.100
- Prinssintippoja .50
- Preserveeraavia tippoja .50
- Riigapalsamia .50
- Silmävettä .60
- Silmäsalvaa .50
- Suu- ja hammasvettä .... .50

TILATKAA meiltä lääkeluettelo. Meillä on saatavana kaikkia Suomen, Canadan ja Amerikan lääkkeitä, kummitavaroita, maskeerausmaaleja y. m. Me maksamme postirahan kaikista $5.00 tai sitä isommista tilauksista. — Erikoislääkeluettelot asiamiehille.

KALEVA APTEEKI

K. G. K. NYMAN, Omistaja.
Suomessa ja Canadassa tutkinnon suorittanut apteekkari.

PORT ARTHUR, Ont.

Osastojen ja Järjestöjen osoteilmotukset

Bowie'n S. S. o:ton kokoukset pidetään 1:nen ja 3:mas sunnuntai kuussa. Kirjevaihto-osote on: Bowie, via Solsqua, B. C.

Beaver Laken Lorne Farmari Yhdistyksen kokoukset ensimäinen sunnuntai kuussa Beaver Laken Haalilla, alkaen kello 1 päivällä. Kirjevaihtoosote: Beaver L. L. F. Yhd. Nairn Centre, Box 60, Ont.

Canadan Kommunistipuolueen Suomalaisen Järjestön sihteerin osoite on: A. Hautamäki, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

Cobaltin s.s. osaston osote on: Box 810 Cobalt, Ont.

Creighton Minen K. P. Suomalaisen osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai kello 2 päivällä.— Kirjeenvaihto-osote P. O. Box 92, Creighton Mine, Ont.

K.P.S.J. Coteau Hillin osaston työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 2 päivällä. Kirjevaihto-osote on: J. E. Koski, Sawyer, P. O., Sask., Canada.

Colemanin s.s. osaston kokoukset pidetään joka toinen ja viimeinen sunnuntai klo 1 i.p. Kirjeenvaihto-osote: S. S. Osasto, Box 31, Coleman, Alta.

Fort Williamin s.s. osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden 1 ja 3 sunnuntai. Kirjeenvaihto-osote 211 Robertson St.

Finlandin K. P. S. os. työkokoukset pidetään osaston talolla joka kuun ensimäinen sunnuntai klo 11 päivällä. Kirjeenvaihto-osote: K.P.S. osasto, Finland, via Barwick, Ont.

Fort Francesin Kommunistipuolueen suomalaisen kielijärjestön osaston kirjeenvaihtajan osoite on: Emil Soderholm, Fort Frances, Box 804, Ont., Can.

K. P. S. J. 2:sen piirin Piiritoimikunnan sihteerin osote on: H. Ellmen, Box 26, Sudbury, Ont.

Kirkland Laken S. osaston osote on Box 240, Kirkland Lake, Ont.

INTOLAN s.s. osaston työkokoukset pidetään joka kuun ensimäinen sunnuntai, klo 2 j.p.p. Osote S.S. Osasto, Intola, Ont.

Lake Coteaun Finnish Social Societyn työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina, kello 1 päivällä. Postiosote Box 13, Dunblane, Sask.

Ladysmithin S. S. osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai, alkaen kello 7:män illalla. Kirjeenvaihtoosote on Box 263, Ladysmith, B. C.

Larder Lake C. K. P. Suomalaisen osaston osote on: Box 10, Larder Lake, Ont.

Levackin S. S. O:ton kirjeenvaihtajan osote on: S. S. Osasto, Levack Mine, Ont. Box 72.

Long Laken K.P.S. osaston kirjeenvaihtajan osote on: Wm. Marttinen, Box 237 Copper Cliff, Ont. Kokoukset on jokainen ensimäinen sunnuntai kuussa klo 2 i.p.

Lapin S. S. Osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuun toinen sunnuntai klo 2. Kirjenvaihto-osote: H. Kallinen, Kivikoski, via Port Arthur, Ont.

K. P. S. J. Nummolan osaston osote on Box 29, Shaunavan, Sask.

Nummolan osaston osote on: C. K. P. S. J. osasto, Box 29, Shaunavon, Sask.

Nolalun S. S. osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuun toinen ja neljäs sunnuntai klo 2 päivällä. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Nolalu, P. A. D., Ont.

Nipigon s.s. osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2 ja 4 sunnuntai ja kirjeenvaihto-osote on: S.s. osasto, Box 11, Nipigon, Ont.

K. P. S. J. North Branchin osaston osote on: Sanna Kannasto, Box 430 Port Arthur, Ont.

C. K. P. S. J. Pottsvillen osaston varsinaiset työkokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 2 j.pp. Osote: C. K. P. S. J. Pottsvillen osasto, Porcupine, Ont.

Pohjois-Ontarion piiritoimikunnan sihteerin osote on: Box 297, Timmins, Ont.

Port Arthurin osaston kokoukset ovat joka toinen sunnuntai kello 8 illalla, omalla talolla 316 Bay St., sekä naisjaoston kokoukset joka toinen torstai. Kirjeenvaihto-osote: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

Port Arthurin piiritoimikunnan kokous on joka kuukauden ensimäinen tiistai P. Arthurin haalissa, 316 Bay St., kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote on samaan paikkaan.

Rosegroven suom. K. P. osaston kokoukset pidetään joka kuun toinen sunnuntai klo 1 j. pp. Kirjevaihto-osote: Hilja Hiltunen, Rosegrove, P. O. Ont.

Sault Ste. Marien K. P. S. osaston työkokoukset pidetään joka toinen sunnuntai ja ohjelmakokoukshet toisina alkaen kello 8 i. p. Osote: 126 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

C. K. Sudburyn suomalaisen osaston kokoukset pidetään Liberty Haalilla joka toinen sunnuntai. Postiosote: Box 26, Sudbury, Ont.

Sointulan osasto, osote: Sointula, B. C. Työkokoukset kuukauden 1 ja 3 sunnuntai kello 1. Ohjelmakokoukset samoina päivinä kello 3 i.p.

South Porcupinen s.s. osaston työkokoukset pidetään joka toinen sunnuntai kello 7.30 jpp. Kirjeenvaihto-osote Box 528.

Timminsin C. T. P. Suom. osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. Osasto, Box 1090, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöör

Tarmolan W. P. S. Osaston työkokoukset ovat joka ensimäinen sunnuntai kuussa omalla talolla kello 2 päivällä. Postiosote: Box 510, Port Arthur, Ont.

K. S. J:n Toronton Osaston työkokoukset pidetään Toronton Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

Can. Työläisp. Vancouverin suomal. osaston varsinaiset kokoukset pidetään joka kuun toinen ja neljäs keskiviikko 7.30 j.pp. 2605 Pender St. E.

K. P. S. J. Wanupin osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:mas sunnuntai klo 2 j.pp. Postiosote: Quartz, Ont.

K. P. S. J. Websters Cornersin osaston kokoukset pidetään ensimäinen ja kolmas sunnuntai kuukaudessa kello 7.30 illalla. Kirjevaihto-osote on K. Kukkola Websters Corners, B. C.

Yhdysvaltain W. P. S. Järjestön Keskusviraston ja Näyttämöliiton osote on: Finnish Federation 1113 W. Washington St., Chicago, Ill.

Lumber Workers Industrial Union of Canadan toimisto osotteet ovat:

Ontarion piirin sihteeri Henry Kulmala, 121 Huron St., Sault Ste. Marie, Ont., Canada.

Kalle Laiho, 158 Secord St., Port Arthur, Ont.

V. Valo, P. O. Box 421, Timmins, Ont.

Työläiset: Järjestykää parempien elinehtojen saavuttamiseksi.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

Toimittajat:

S. G. NEIL. — ARVO VAARA.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Jos ette mil'oin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANKASTO. Liikkeenhoitaja.

Swalesin puhe Brittein valtakunnan työväenkonferenssissa

Edustajat, toverit ja ystävät!

Britannian ammattijärjestön puheenjohtajana, minulla on mieluisa tilaisuus johtaa puhetta brittiläisen valtakunnan työväenkonferenssin tässä istunnossa. Minun velvollisuuteni ja oikeuteni on lausua julki se harrastus ja myötätunto, jota emämaan ammattiyhdistysten jäsenet tuntevat siirtokuntien välisiä suhteita koskevissa kysymyksissä, joita tämä konferenssi tulee käsittelemään. Me olemme kulkemassa jännittävän vaihekauden läpi taloudellisen imperialismin kehityksessä, mikä synnyttää vaikeita ja pulmallisia kysymyksiä järjestyneelle työväelle joka maassa. Monille meistä merkitsee imperialismi nykyisessä muodossaan kapitalistisen kehityksen viimeistä astetta. Se edustaa kehittyneimpien maiden finanssi- ja teollisuuskapitaalia hallitsevien ryhmien viimeistä yritystä hankkia markkina-alueita tavaroilleen ja uusia tilaisuuksia rahojensa sijottamiseen hyvää voittoa vastaan. Imperialistit eivät luonnollisesti koskaan kerro alastonta totuutta puhuistaan tähän tapaan, he salaavat sen ruman tosiasian, että imperialismi merkitsee riistämistä, puhumalla valtakunnan kunniasta, rodun etevämmyydestä, sivistyksen edistämisestä ja niin edespäin. Taloudellinen imperialismi käyttää isänmaallisuuden kieltä, vieläpä uskontoakin, peittääkseen todellisia tarkotuksiaan — «sama kuningas, sama lippu, sama laki ja sama usko» — mutta todellisuudessa se on heikompien kansojen riistämistä ja sortamista ynnä kaupallisen kilpailun ja vihamielisyyden kiihdyttämistä, joka johtaa sotaan.

Kansainvälisyys imperialismia vastaan

Imperialismi on tässä mielessä mitä äärimmäisimmän vieras järjestyneen työväen luonteelle ja harrastuksille. Se tietää kiertämätöntä vaaraa ja uhkaa sitä rauhan ihannetta ja kansainvälistä yhteistoimintaa ja hyvää sopua, minkä edistämiseksi työväenliike on olemassa. Työväenliike on kansainvälistä, eikä imperialistista, suuntaansa nähden. Mutta siitä huolimatta on olemassa mahdollisuuksia siirtokuntain väliseen yhteyteen, yhtenäisen menettelytavan luomiseen, yhteisten harrastuksien edistämiseksi brittiläisessä kansojen valtakunnassa, jossa järjestyneen työväen pitää olla osallisena ja mistä niin poliittisen kuin taloudellisenkin liikkeen johtajien tulee neuvotella yhdessä. Puhuen miljoonien ammattiyhdistysten jäsenten nimessä, on olemassa eräs tärkeä kysymys, jota me ammattiyhdistysmiehinä emme saa enää syrjäyttää. Minä tarkotan kysymystä kapitalistien halvan työvoimalähteiden riistämisestä niissä maissa, joihin kapitalismi on tunkeutunut teollisuutta harjottamaan ja joissa työsuhteet palkkaan, työpäivään ja muihin seikkoihin nähden ovat paljon huonommat kuin se taso, minkä ammattiyhdistykset ovat saaneet voimaan vanhemmissa maissa. Brittiläinen kapitaali, brittiläinen tehokkuus, brittiläinen taito ja brittiläinen johto on pantu työhön luomaan ja kehittämään teollisuutta maissa, joissa on runsaasti halpaa työvoimaa. Ja tämän teollisuuden tuotteet tulevat nyt kilpailemaan omamme kanssa. Tästä asiaintilasta on työnantajain käsissä tullut ase, jolla he lyövät meidän omien työläistemme elintason alhaisemmaksi.

Valtakunta on työväenluokkaa vastaan

Brittiläinen valtakunta tekee rakenteensa kautta työnantajille mahdolliseksi jakaa työläiset ja muut raatajat, kuten pienviljelijät, eri leireihin ja siten on työnantajille tähän saakka ollut helppoa peliä käyttää yhteen ryhmään kuuluvia työläisiä, ja juuri erikoisesti siirtomaiden työläisiä emämaan työläisiä vastaan ja päinvastoin. Siten oli yhtäällä siirtomaa-orjien työskenneltävä mitä kurjimmissa olosuhteissa ja toisaalla oli sotilasmekossa olevien työläisten taisteltava vapauttaan puolustavia orjuutettuja kansoja vastaan.

Tämän konferenssin päätehtävänä tulisi olla lopettaa tällainen tilanne ja saattaa työläiset ja sorretut yhteen yhteisiä sortajiaan vastaan.

Viime vuoden kuluessa on Suurbritannian työväenliike tehnyt kaikkensa asettaakseen maailman työläiset liikekannalle. Omassa maassa taistelimme ja yhä sitä jatkamme, laajan mutta hajanaisen liikkeemme yhtenäistyttämiseksi ja keskittämiseksi. Ulkopuolella tämän maan me olemme onnistuneet saattamaan yhteiseen kanssakäymiseen uuden Venäjän nuoren, mutta tarmokkaan ammattiyhdistysliikkeen meidän oman ammattiyhdistysliikkeemme kanssa, mikä on vanhin Europassa. Mutta kaikki nämä yritykset yhtenäistyttämiseksi ovat tuloksettomia, ellemme voi saada aikaan yhtenäisyyttä oman valtakuntamme työläisten ja raatajien kesken.

Siirtomaa-orjat heräävät

Kaikkialla maailmassa me havaitsemme orjuutettujen kansojen ja joukkojen nousevan. Lyhyet viisitoista vuotta sitten olisivat tapahtumat, joiden todistajina me olemme tänään, olleet monille mahdottomat ajatellakaan. Mainitaksemme vain Kiinan joukkojen suuren taistelun, joka käsittää yli neljäsataa miljoonaa ihmisolentoa, neljänneksen koko ihmiskunnasta; ei ole, eikä voi olla olemassa yhtäkään työläistä maailmassa, joka ei tuntisi myötätuntoa tätä suuren, mutta sorretun kansan uljasta taistelua kohtaan.

Intia myös pyytää meidän tukeamme ja sydämellistä ystävyyttämme. Niistä olosuhteista, joiden alaisina heidän pitää toimia nykyisissä vaikeuksissa siinä maassa, tulevat kertomaan meidän toverimme Intiasta, jotka ovat edustajina tässä konferenssissa. Meidän pitää koettaa avustaa heitä vapaustaistelussaan. Sama pitää paikkansa muihinkin täällä edustettuna oleviin kansoihin nähden.

On erittäin valitettavaa, että orjuutetut kansat, jotka taistelevat vapaudestaan, käsittävät brittiläisen valtakunnan kokonaisuutena ja käsittävät meidät kaikki syyllisiksi kärsimyksiinsä. Mutta meidän pitää puhdistautua tästä syyllisyydestä. Tämän konferenssin tulee julistaa avoimesti ja selvästi, että maamme työväenluokka ei ole millään tavalla vastuunalainen hallitsevan luokan suorittamista rikoksista.

Meidän harrastuksemme ovat yhteisiä. Vihollisemme sama kuin heidänkin. Meidän tehtävänämme on luoda koneisto, joka päästää vapaaksi kaikki voimamme ja yhdistää ne yhteiseen taisteluun yhteisen asian puolesta.

Siirtolaisuuskysymys

Toisenlainen pulma kohtaa työväenliikettä siirtokunnissa, suurten siirtolaisjoukkojen tulvaamisessa maista, joissa on huonommat työsuhteet ja alempi elintaso. Nämä siirtolaiset ovat aina vaarana vallitseville edullisemmille työsuhteille ja korkeimmille palkoille, sellaisissa maissa kuin Canada ja Australia. Minä käsitän, että asia on pakottavan tärkeä ja että siirtokuntien työväenedustajat tulevat kertomaan meille, miten he suhtautuvat kysymykseen ja mihin toimenpiteisiin he arvelevat meidän yhteisesti voivan ryhtyä asian johdosta. Suunnattomia vaikeuksia ja vaaroja on kytkettynä väestön kasvuun ja liikehtimiseen niin tämän maan ja siirtokuntien, kuin Aasian ja lännen maidenkin kesken; ja on tärkeätä todeta, että pulma on meillä sama niin siirtokunnissa kuin kotonakin — nimittäin kysymys siitä kuinka pitää voimassa ammattiyhdistystoiminnan avulla voitettuja edullisempia työ- ja elinsuhteita kapitalismin riistämää halpaa, järjestymätöntä ja riittävää työvoimaa vastaan. Me emme pääse tästä kysymyksestä sulkemalla silmämme sen edessä.

Yhteinen politiikka tarpeen

Tätä kysymystä emme voi myöskään ratkaista sulkujen ja kieltojen menettelytavoilla, joita Yhdysvallat ovat kokeilleet siirtolaispolitiikassaan. Pitkän päälle voi moinen politiikka luoda edellytykset rotusodalle. Meidän tulee löytää parempi keino siirtolaisuuskysymyksen selvittämiseksi ja maailman taloudellisten edellytysten kehittämiseksi, kuin ne menettelytavat, joita käyttävät kapitalistiset ryhmät, jotka eivät välitä mistään muusta kuin markkinapaikoista, tilaisuuksista sijotuksiin ja työvoimasta ja raaka-aineista, joista voivat riistää voittoa. Minun ymmärtääkseni on tämän konferenssin tarkotuksena neuvotella yhteisymmärrykseen pääsemisen mielessä edessämme olevista kysymyksistä, jotka koskevat meitä niin kutakin erikseen kuin kaikkia yhteisestikin brittiläisen kansojen valtakunnan jäseninä, ja, jos mahdollista, suunnitella yhteinen menettelytapa näiden kysymyksien suhteen. Tämä yhdessäolo on, niin toivon, ensimäinen askel paljon läheisempään ja ystävällisempään liittoon liikkeemme välillä valtakunnassa ja minä olen varma, ettemme eroa perustamatta säännöllistä ja järjestelmällistä koneistoa pulmiemme ja menettelytapojemme toinen toisillemme ilmottamista varten.

Näin puhuu Britannian ammattijärjestön puheenjohtaja A. B. Swales, mies, joka, kuten edelläolevasta selviää, edustaa paljoa edistysmielisempää suuntaa, kuin meidän ammattijärjestömme puheenjohtaja Moore ja yhdysvaltalainen Green aseenkantajineen. Swales, yhdessä A. A. Purcellin ja J. A. Cookin kanssa, kuuluu siihen joukkoon Britannian työväenliikkeessä, joka todennäköisesti ennenpitkää tulee ottamaan käsiinsä johdon Ramsay MacDonaldilta, joka näkee ammattiyhdistysliikkeen voimien yhtenäistyttämisessä suurimman vihollisen «sosialismilleen», mikä on porvarillista liberalismia.

Konferenssissa olivat MacDonald ja Henderson ottaneet imperialististen valtiomiesten kannan ja Swales ja Purcell imperialismivastaisen. Valtakunnan työväenkonferenssin suorittama työ pääasiassa rajottuu yhden tärkeämmän päätöslauselman hyväksymiseen ja parin kiertokyselyn laatimiseen. Intian suhteen hyväksytyssä päätöslauselmassa suositellaan valtakuntaan kuuluvien maiden työväenpuolueille Intian itsehallintovaatimuksen kannattamista. Kiertokyselyistä koskee toinen itsehallinnon vaatimista Britannian siirtomaiden kansoille ja toinen emämaan ja siirtomaiden välisiä poliittsia suhteita.

Työväenpuolueita pyydetään käsittelemään ja vastaamaan näihin kiertokyselyihin seuraavaan samanlaiseen valtakunnan työväenkonferenssiin mennessä, joka tullaan pitämään syksyllä 1927 — jos tämä suuri orjavileljys vielä silloin on olemassa, s. t. s., jos brittiläinen imperialismi, jota macdonaldit ja hendersonit koettavat kaikin keinoin — m. m. näillä työvväenkonferensseillakin, joihin ei lasketa kommunististen puolueitten edustajia — pönkittää, kykenee pitämään sen siihen saakka koossa.

Oikaisu

Viime numerossa julkastun toimituskirjotuksen «Miten kaivosmiehiä yhä yritetään pettää» viimeiset lauseet oli taittovirhe tehnyt mahdottomaksi ymmärtää. Niiden piti kuulua: Tulevatko kaivosmiehet ottamaan täydestä tuollaisen pödyn? Ei, siitä ei ole pelkoa!

Yhdysvaltain Suomalainen Järjestö tienhaarassa

Ylläolevalla otsikolla kirjottaa toveri K. A. Suvanto Työmiehessä seuraavaa:

Suomalainen järjestö seisoo näinä päivinä tienhaarassa, mutta elämän lakien mukaan se ei voi jäädä pitkäksi aikaa paikoilleen.

Sen on liikuttava.

Sen on valittava tiensä.

Sen valinnasta riippuu, tuhoaako se lyhytnäköisellä menettelyllä kaiken sen työn, mitä se vuosikymmenien aikana on suorittanut työläisjoukkojen kokoamiseksi proletaarisen vallankumouksen lippujen ympärille, vai nouseeko se luokkataistelu-tietoisuudessa askeleen ylöspäin — eikä vain tietoisuudessa, vaan myöskin toiminnassa.

Vihollisemme vesi-kielellä

Se koeteltujen lurjusten joukkio, joka on pesiintynyt Raivaajaan, näyttää hykertelevän käsiään ja olevan siinä uskossa, että nyt ihan juuri nyt, on jotakin tipahtamaisillaan heille — ei muuta kuin nuolasta litkauttaa.

Nämä vallankumouksellisen työväenliikkeen vannoutuneet viholliset ovat arvioineet järjestössämme vallitsevan tilanteen omalta kannaltaan ja tulleet siihen johtopäätökseen, että meidän järjestössämme tulee tapahtumaan hajaannus. Ei ole haitaksi olla selvillä vihollistemmekin laskelmista ja sen vuoksi lainattakoon tähän pala noskelais-poosujen analyysistä. Hekin tolkuttavat Raivaajassaan, että meidän järjestömme jäsenistöllä on valittavana kaksi ehtoa ja tekevät he näistä ehdoista selkoa seuraavin sanoin:

"Toinen näistä ehdoista on täydellinen alistuminen diktaattorijohtajain tahdon ja määräysten alaiseksi, jotka todellisuudessa edustavat tuossa puolueessa mitättömän pientä vähemmistöä, mutta ovat semmoisissa suhteissa n.s. kolmannen kansainvälisen kanssa, ettei tule kysymykseenkään muutoksen aikaansaaminen. Toinen ehto on kieltäytyä alistuvaisuudesta, mikä merkitsee niille, jotka tämän tekevät, jotenkin iloista lähtöä kommunistipuolueesta."

Ja näille, jotka Raivaajan laskelmien mukaan tulevat saamaan "iloisen lähdön" — näille jo noskelaispaapat avaavat sylinsä ja lausuvat heidät tervetulleiksi näpertelemään noskelaisten joukossa "kansallisten keskusjärjestöjen", "Suomen siltojen" ja muiden samallaisten rakennelmien pykäys-puuhissa.

Noskelaisten analyysi

järjestömme jäsenistön valintamahdollisuuksista sisältää sekaisin totta ja valetta. Visseissä tapauksissa voidaan kommunistisista puolueista todellakin antaa "liukaus lähtö" joillekin aineksille. Ne, jotka eivät kykene käsittämään kommunismin periaatteita, vaan asettuvat poikkiteloin niiden toteuttamisen tielle, niille annetaan kommunistisissa puolueissa "liukas lähtö". Eikä kommunismin periaatteisiin kuulu vain ylimalkainen luokkataistelun tunnustaminen, vaan kuuluu niihin oleellisena osana myöskin menettelytapaperiaatteet ja kommunististen taistelujärjestöjen rakennetta koskevat periaatteet. Sen vuoksi henkilö, joka sanoo hyväksyvänsä esimerkiksi köyhälistön diktatuurin periaatteen, mutta asettuu tappelemaan kommunistisia menettelytapaperiaatteita ja järjestön rakennetta koskevia periaatteita vastaan, voi todellakin saada kommunistisesta puolueesta "liukkaan lähdön". Pitäessään tinkimättömästi kiinni kommunismin periaatteista, toteuttavat Komintern ja sen alaisina toimivat eri maiden kommunistipuolueiden johto-orgaanit vain leninismiä käytännössä.

Saattaa olla mahdollista, että Leninistä on joidenkin mielikuvituksessa muodostunut hyväntahtoinen, kaikkeen taipuisa ja kaikki "hyvää tarkoittavat" suunnitelmat hyväsyvä ukko, mutta sellainen mielikuva on väärä.

Kaikissa kommunismin periaatteita koskevissa kysymyksissä Lenin oli ankara, jopa voisi sanoa julma vastustajia kohtaan. Kommunismi, selitti hän, on tiedettä, joka perustuu yhteiskunnan, luokkarakenteen, luokkataistelun lakien mitä tarkimpaan vallankumouksellisten kokemusten antamiin opetuksiin. Sen vuoksi ei voi tulla kysymykseenkään, että tältä tieteelliseltä pohjalta poikettaisiin, vaatipa poikkeamista kuka tahansa, joko sitten yksilöt tai tunnelmien varaan vaatimuksensa rakentaneet työläisten joukot.

Tältä pohjalta lähti Lenin marxilaisine tovereineen rakentamaan sitä puoluetta, joka tänä päivänä tunnetaan Venäjän kommunistipuolueen nimellä. Häntä vastaan hyökättiin mitä ankarimmin kaikellaisten "kansanvalta-aatteiden" ja "joukkojen mielialojen" nimessä ja osotettiin, että hänen edustamansa ankara periaatteellinen oikeaoppisuus estää puolueen nopeaa kasvua. Nämä hyökkäykset, huolimatta siitä, että ne tavallisesti tehtiin "joukkojen nimessä", eivät horjuttaneet Leniniä hiventäkään. Hän osoitti, että pääasia silloin, kun lasketaan perustuksia sellaiselle puolueelle, jolle kuuluu johto työväen vallankumouksellisessa liikkeessä — pääasia ei silloin ole mukaan tulevien lukumäärä, vaan se, että puolueen perustukset saadaan paikoilleen, että puolueen perustukset rakennetaan oikeista aineksista ja oikealla tavalla. Se on ollut leninistinen käsitys puolueen rakentamisesta alunpitäen ja Venäjän vallankumouksen antamat kokemukset ovat mitä loistavimmin osoittaneet, että vain sellaiselle pohjalle rakennettu puolue kykenee voitokkaasti johtamaan proletaarista vallankumousta. Kaikki muut työväen puolueet joutuivat neuvottomiksi ja halvautuivat Venäjän vallankumouksen myrskyissä. Vain bolsheviki-puolue kykeni joka käänteessä ottamaan varman kannan ja pystyi toimimaan raudanlujalla johdonmukaisuudella. Sen singahuttamat tunnuslauseet valaisivat tietä hapuileville joukoille, kuten kirkkaat salamanleimaukset valaisevat myrskyistä syksy-yötä. Bolshevikki-puolueen johtoa seuraten, sen tunnuslauseiden mukaan toimintansa suunnaten voitti Venäjän proletariaatti suurimman voiton, mitä maailman köyhälistö on milloinkaan voittanut.

Se voitto ei ollut sattuma.

Se että bolshevikien puolue johti tuon jättiläistaistelun voitokkaaseen loppuun, se ei ollut sattuma.

Bolshevikien puolue kykeni ottamaan johdon ja johtajatoimensa suorittamaan vain sen vuoksi, että se vuosikymmenissä laskettavan ajan oli tarkoituksellisesti ja systemaattisesti johtaja-asemaansa valmistautunut, että se aina oli armottoman ankarasti pitänyt huolta periaatteellisesti selvillä vesillä olemisesta ja puoluejärjestönsä rakenteesta s.t.s., siitä, että järjestö rakentuu tietoisista ja kuriin alistuvista jäsenistä ja kykenee olemaan yhteydessä laajojen joukkojen kanssa mitä vaikeimmissakin oloissa ja johtamaan niitä.

Niitä käsityksiä ja katsomuksia, joita Lenin aikanaan edusti ja joiden pätevyys Venäjän vallankumousten myrskyissä on toteen näytetty, niitä samoja käsityksiä ja katsomuksia edustaa tänä päivänä Kommunistinen Kansainvälinen.

Kominternin teesit ovat leninismiä alusta loppuun saakka. Ne eivät perustu sen tai tämän tietomiehen satunnaisiin päähänpistoihin ja mielenjuolahduksiin, vaan on niiden pohjana marxilainen yhteiskuntatiede ja eri maiden vallankumouksellisten liikkeiden antamat moninaisimmat kokemukset. Olisi narrimaista itserakkautta, jos joku yksilö kuvittelisi voivansa asettaa niiden yläpuolelle omiin henkilökohtaisiin tunnelmiinsa ja enemmän tai vähemmän hatariin tietoihinsa perustuvat persoonalliset "fikeeräukset". Narrimaista myöskin olisi, jos meidän suomalainen järjestömme kuvittelisi omaavansa kypsyneemmän vallankumouksellisen kokemuksen kuin mitä sisältyy leninismiin tai ymmärtävänsä leninismiä paremmin kuin Kommunistinen Kansainvälinen. Sellaisia suuruudenhulluja me nyt sentään emme ole. Lähtiessämme ajattelemaan asiaa oikeasta päästä, me käsitämme, että alistuminen, jota järjestöltämme vaaditaan, ei ole alistumista jonkun Chicagossa olevan yksilön ja heidän diktatuuriinsa, vaan on

kysymys alistumisesta leninismiin.

Ja tämä alistuminen on jotakin sellaista alistumista, joka ei loukkaa kenenkään järkevän työläisen itsetuntoa. Me alistumme vastaanväittämättä esimerkiksi kertomataulun matemaattisiin totuuksiin. Ei kukaan tunne kunniaansa tai itsenäisyyttään loukatuksi, vaikka hän "myöntääkin", että kaksi kertaa kaksi on neljä. Me myöskin "alistumme" tähtieteen totuuksiin, emmekä tunne itseämme "alennetuksi", vaikka myönnämmekin, että maa on pallonmuotoinen ja kiertää aurinkoa. Me nauramme Sion Cityn profeetalle Volivalle, joka haluaa esiintyä "itsenäisenä" ja "paremmin tietävänä", opettaen, että maa on litteä ja koko universumin keskus. Kuinkas on sitten yhteiskunnallisten tieteiden alalla? Ellemme ole vallan pöhlöjä, niin alistumme luonnollisesti myöskin niihin totuuksiin, jotka yhteiskuntaa, luokkataistelua ja joukkoliikkeitä tutkiva marxilainen tiede on paljastanut ja jonka tieteen opetukset sisältyvät leninismiin. Ja tällaisessa alistumisessa ei ole mitään "alentavaa" sen enempää kuin on "alistumisessa" muihin tieteellisesti pteviin käsityksiin.

Mikäli nämä seikat eivät ole järjestömme kaikille jäsenille vielä selvillä, niin ne selvitetään. Nykyisen ajankohdan tärkein tehtävä itsekullakin järjestömme jäsenellä on

leninismiin tutustuminen.

Meitä on syytetty siitä, että monien meikäläisten aivoissa vielä kummittelee sosialidemokraattisia käsityksiä ja syytös ei ole vallan aiheeton. Tämän kirjoituksen tarkotuksena ei kuitenkaan ole leninismin ja sosialidemokraattisten katsomusten erilaisuuden selittäminen, vaan huomion kiinnittäminen siihen seikkaan, että mikäli järjestöllämme nykyisessä historiallisessa käännekohdassa on vaaroja, niin vaarat johtuvat ainoastaan leninismin tuntemattomuudesta. Sikäli kuin leninismiä ymmärretään, ei mitään hajaantumisen vaaroja ole. Leninismiin tutustumalla käsitetään, että se on käytännöllisintä ja kaikista tehokkaimpiin tuloksiin johtavaa luokkataisteluoppia. Kun päästään perusteellisesti selville siitä, mistä todella kysymys on, niin haihtuvat kaikki epäröimiset ja järjestömme muodonvaihdosta

tervehditään mielihyvällä.

Me luovumme nykyisestä, sosialidemokraattiselta aikakaudelta perintönä saadusta järjestömuodostamme niinkuin vanhoista kuluneista "overhaaleista", jotka ovat aikansa palvelleet ja joutavat heitettäväksi pois silloin, kun on tilaisuus pukeutua uusiin, parempiin ja käytännöllisimpiin. Samalla kuin Komintern velvoittaa myöskin meidät suomalaiset proletaarit siirtymään leninismin vaatimuksia vastaaviin järjestömuotoihin, samalla on se ottanut tarkoin huomioon järjestömme ulkomaalaisuudesta johtuvan erikoistilanteen. Meitä ei vaadita tekemään mitään tyhmyyksiä — kaukana siitä. Kaikki seikat on pohdittu ja punnittu. Keneltäkään ei riistetä tilaisuutta jatkaa työtään luokkarintamalla. Kaikille niillekin, jotka ehkä eivät voi varsinaiseen puoluejärjestöön liittyä, tai eivät haluaisi liittyä, kaikille niillekin jää riittävästi työtä ja tilaisuutta toimintaan. Sen vuoksi ei yhdenkään järjestömme jäsenen kannata olla levoton, sillä me olemme menossa

eteenpäin.

Edessä ei ole hajaantuminen ja toivottomuuteen vajoaminen, kuten noskelaispaapat profeteeraavat, vaan entistä ripeämmän toiminnan ja kasvun aika. Järjestymällä uudelleen Kommunistisen Kansainvälisen kiinteäksi osaksi, me todellakin olemme jotakin todellisessa vallankumouksellisessa työväenliikkeessä — ei tosin mikään patsas ja napa, jonka ympäri muu maailma kiertää, vaan voimiamme ja kykyjämme vastaava todellinen taisteluosasto, lukemattomien muiden eri maissa saman päämäärän hyväksi toimivien osastojen rinnalla. Ja tietoisuus tästä on omiaan terästämään meitä ja täyttämään mielemme terveellisellä ylpeydellä.

Mutta mitäs me olisimme, jos me kääntäisimme selkämme Kommunistiselle Kansainväliselle?

Kerta kaikkiaan sanottuna: Ei mitään.

Silloin me vajoaisimme olemattomuuteen. Silloin se työ, mitä vuosikymmenien aikana olemme tehneet, olisi haihtunut hukkaan. Me olisimme henkisesti kuolleet. Meillä ei olisi mitään päämäärää, mihin toimintamme suuntaisimme — vai innostaisikohan jotakin "Suomen sillan" tai "kansallisen keskusjärjestön" rakentelu Raivaajan toimittajain ja ashtabulalaisen valkosen konsulin Kalle Potin kanssa! Eipä taida sellaiset päämäärät innostuttaa. Ja sen vuoksi me voimmekin huolehti sanoa Raivaajan rakkareille, että: Te nuolasette taas ennenkuin tipahtaa.

Työhön luottamuksella!

Tätä kirjoittaessa ei puolueemme konventsioonin työn tuloksista vielä ole mitään tietoa, mutta siitä huolimatta ei ole lainkaan syytä epäillä, ettei nyt konventsioonin jälkeen toimintamme alkaisi luistaa entistä paremmalla vauhdilla. Me panemme päätökset käytäntöön parhaan kykymme mukaan ja lujalla luottamuksella leninismiin. Ensi työkseen ainakin kaikki tietoisemmat toverit painavat nenää kirjaan ja tekevät itselleen täysin selväksi, mitä leninismi on. Jos kirjoja ei ole ennen hankituita, tilattakoon niitä lehtiliikkeidemme kirjakaupoista. Lehtemme luonnollisesti tekevät voitavansa käsitteiden selvittämiseksi. Niin, että kyllä tästä oikealle tolalle väännytään ja kiskotaanpa vielä aikaa voittaen mukaamme myöskin kaikki ne rehelliset työläiset, jotka ymmärtämättömyytensä takia vielä kuuluvat noskelaisten joukkoihin.

Sellaiset toisarvoiset seikat, kuin puutteellisuudet puolueemme johdossa, älkööt sekottako aivojamme. Johtajia ei kommunistisille puolueille tipahtele taivaasta, vaan kouluuntuvat ne käytännöllisen kokemuksen kautta. Johtajiksi kehnot joutuvat syrjään sikäli kuin he eivät kykene vastaamaan leninismin heille asettamia vaatimuksia. Olemmehan me nähneet, kuinka Komintern kuranssaa johtajia ja ottaa heitä "rippikirkkoon". Se on johtajien kasvatustyötä leninismin antamien ohjeiden mukaan. Kommunististen puolueiden johtavat ainekset kaikissa maissa ovat kahden myllynkiven välissä. Komintern pitää huolen, että he eivät pääse tekemään syrjähyppyjä leninismin viitoittamalta tieltä ja oman puolueen jäsenet arvosteluillaan pitävät huolen siitä, että he eivät saa "iltikseen" tehdä virheitä johtaessaan leninismin käytäntöön sovelluttamista kunkin maan oloja ja kulloinkin vallitsevaa tilannetta parhaiten vastaavalla tavalla. Kyllä siinä ajan oloon hieraantuu johtajista pois kömpelyys ja ne johtaja-paikalle joutuneet toverit, joissa ei ole oikeaa ainesta joukkoliikkeen johtajiksi leniniläisellä tavalla, ne hieraantuvat syrjään automaattisesti.

Sen vuoksi me suomalaisen järjestön jäsenet, otimmepa asian miltä kannalta tahansa, voimme suunnata katseemme tulevaisuuteen luottamuksella, ja astua rohkeasti leninismin viitoittamalle tielle, siinä varmassa vakaumuksessa, että se on ainoa tie, joka voittoon vie.

Se tie ei ole vailla vastuksia. Sen tien kulkeminen vaatii ponnisteluja uhrauksia. Sillä tiellä kohdataan kaikki riistäjäluokan puolesta taistelevat voimat sosialidemokraatteja myöten. Ne on kohdattava ja ne on voitettava. Ja muistettava on, että Työläisten Tasavaltaan ei ole mitään valmiiksi päällystettyä, leveää ja sileää bulevardia, jota myöten voitaisiin sinne juhlamarssissa astuskella. Tie Työläisten Tasavaltaan on raivattava sitkeällä taistelulla ja uhrautuvaisuutta vaativalla työllä. Pitäkäämme kunnia-asianamme, että mahdollisimman suuret joukot Amerikan suomalaisesta proletariaatista saadaan vedettyä mukaamme sitä tietä raivaamaan jäntevine voimineen, seuraten sitä suuntaa, jonka leninismi on viitoittanut. Kaikki muut suunnat vievät haiseville soille.

Puolueen ja järjestön asioita

Muutokset puolueen sääntöihin

(Jatk.)

Luku X. Kurinpito
(Ei tule huomattavia muutoksia.)

Luku XI. Jäsenmaksut

Pyk. 1. Jokainen jäseneksi pyrkijä maksaa sisäänkirjotusmaksua viisikymmentä senttiä, jonka vastineeksi annetaan toimeenpanevan keskuskomitean varustama sisäänkirjotusmerkki. Koko summa 50 senttiä menee toimeenpanevalle keskuskomitealle.

Pyk. 2. Toimeenpaneva keskuskomitea lähettää kuukausiveromerkit suoraan puolueen perusyksiköille, kolmenkymmenen viiden (35) sentin hinnalla kappaleen. Osastot myyvät merkit jäsenilleen määräämällään hinnalla, joka ei kuitenkaan saa olla korkeampi kuin 50 senttiä merkistä.

Pyk. 3. Samaan perusyksikköön kuuluva mies ja vaimo saattavat ostaa kaksoismerkkejä, jotka toimeenpaneva keskuskomitea lähettää yksiköille, ja ne taas vuorostaan jäsenilleen samalla hinnalla kuin tavallisia veromerkkejä. Ylimääräiset verot on miehen sekä vaimon maksettava.

Pyk. 4. Toimeenpanevalle keskuskomitealle jäsenveromerkeistä tuleva 35 senttiä jaotellaan seuraavasti: hallinnon ylläpitoon 20 senttiä ja järjestämis- ja agit. prop. rahastoon 15 senttiä.

Pyk. 5. Kansalliskonventsioni tai toimeenpaneva keskuskomitea voi asettaa ylimääräisiä veroja. Jäsentä, joka ei osta ylimääräisiä veromerkkejä, ei katsota hyvässä jäsenyydessä olevaksi.

Pyk. 6. Paikallisten yksikköjen tilatessaan veromerkkejä ja tarpeita toimeenpanevalta keskuskomitealta, on lähetettävä raha koko tilaussummasta.

Pyk. 7. Jäsenet, jotka työttömyyden, lakkojen, sairauden tai muun sellaisen syyn vuoksi ovat kykenemättömiä maksamaan jäsenmaksujaan, saavat vapaamerkkejä sen yksikön myöntymyksellä, jossa ovat jäsenyydessä. Toimeenpaneva keskuskomitea välittää sellaiset merkit puolueyksiköille vapaasti ja on ne liitettävä jäsenkortteihin kuukausittain.

Pyk. 7. — Jäsenet, joitten jäsenmaksut ovat jälessä kolme kuukautta, menettävät jäsenoikeuten-

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Nyt se sitten alkaa!

Punikin syyskuun levitys nimittäin

Me lähetimme asiamiehille kirjeen sen johdosta. Siinä selosteltiin asiaa. Sanottiin, jotta jos et itte viitti Punikkia levittää, niin kyllä pojat ja tytöt levitävät sinun asemastasi, ei muuta kuin kattelet päälä.

Olemme saaneet jo vastauksia.

Mutta emme läheskään kaikilta.

Ja me haluamme, että jokainen vastaa meille, että jokainen asiamies ymmärtää, että tässä on ihan totinen paikka kysymyksessä.

VANHEMMILLE!

Elleivät vesanne ole huomanneet ilmotuksiamme (ja kyllä ne pitäisi sentään näkyä!) niin pitäkää perheneuvottelu tämän luettuanne ja päättäkää kuka talosta vääntyy mukaan Punikin asiamieheksi. Avustakaa kaikin mahdollisin keinoin yrittäjää. Antakaa heidän yrittää. Mielellään he itse ryhtyvät toimeen, kunhan vaan perheen pää ei asetu poikkiteloin eteen.

PALKINTOMME

(luistimet kenkineen, oikeat valokuvauskoneet, painokoneet, kynälaatikot, laukut ja kultakynät) ovat sellaista tavaraa, että niidenkin takia kannattaa yrittää. Asiamiespalkkio 15 pros. Lähetämme pyydettäessä asiamiesvälineitä.

"I LOVE YOU"

kirjotti meille nuori neitonen, joka ryhtyi asiamieheksi. Hän ei tietysti rakasta meitä, vaan Punikkia — siis puhtaasti aatteellista rakkautta. Mutta se tekee hyvää kuulla, että lehti, jota levittää, on noin ihanan tunnusuksen ansainnut.

Heti, tästä päivästä lähtien, kaikki asiamiehet liikkeelle!

Lähettäkää tilaukset osotteella

VAPAUS

Box 69, SUDBURY, ONTARIO

---

sa. Jäsenet, joitten jäsenmaksut ovat jälessä kuusi kuukautta, poistetaan jäsenluettelosta. Jäsenmaksuja ei saa periä yhdeltäkään jäseneltä enempää kuin kolmen kuukauden ajalta etukäteen.

Pyk. 8. Ylimääräinen kansalliskonventsioniveromerkki on varustettava ja jätettävä osastoille perittäväksi mihin aikaan tahansa vuodessa. Tämän ylimääräisen veromerkin hinta on **50 senttiä.**

Luku XII. Päämaja

Pyk. 1. Puolueen päämaja sijaitsee konventsionin määräämässä kaupungissa.

Luku XIII. Kelpoisuusehdot

Pyk. 1. Toimeenpanevan keskuskomitean jäsenten, toimeenpanevan sihteerin, toimittajain ja kaikkiin poliittisiin virkoihin asetettujen ehdokkaiden täytyy olla kuulunut puolueeseen vähintäin kaksi vuotta ennen nimitystä. Piirikonventsioneihin valittavain edustajain täytyy olla kuulunut puolueeseen vähintään yhden vuoden. Ylläoleva ei koske vasta järjestettyjä alueita.

Pyk. 2. Ehdokkaiden piirikomitean tulee olla kuulunut puolueeseen kuusi kuukautta ennen ehdokkaaksi nimitystään. Ehdokkaiden kaupunkikomitean luottotoimiin täytyy olla kuulunut puolueeseen vähintäin kuusi kuukautta siinä kaupungissa.

Pyk. 3. Jäsenhakemukset alueellisiin tai kieliosastoihin tulee paikallisen kaupunkikomitean hyväksyä. Mutta paja-, kaivanto- ja tehdassoluilla on oikeus hyväksyä hakemukset täysivaltaiseen jäsenyyteen. Missään puolueen yksikössä ei ole koejäsenyysaikaa.

A. T. H.

Luokkataistelun Ruotsista

Valveutunut ja älykäs lukijahan on hyvin selvillä siitä, että Ruotsia hallitsee sosialidemokraattinen hallitus, joka taannoin katsoi sosialistisen ja kansainvälisen käsityksensä mukaiseksi polvistua Suomen presidentin ja hänen taantumuksellisen seurueensa edessä.

Niin viettelevää kuin olisikin kirjoittaa tästä tragi-koomillisesta näytelmästä, jossa sosialidemokraatit ovat näytelleet huomattavaa osaa, vieläpä taputtaneet käsiäänkin sille, en tee sitä kuitenkaan nyt, vaan jätän sen toiseen kertaan.

Omistankin nyt hieman huomiota luokkataistelun Ruotsille, järjestyneen työväenluokan jokapäiväiselle taistelulle olemassaolonsa puolesta, joka taistelu voidaan koota näihin kahteen sanaan: leipää ja vapautta.

Maaliskuisesta jättiläissulusta lähtien, jolloin reformistiset johtajat tekivät kaikkensa tukahduttaakseen vasemmiston suurlakkovaatimuksen, on teollisuuden taistelukentällä ollut suhteellisen rauhallista. Pienempiä selkkauksia on kylläkin sattunut eri teollisuusaloilla, kuten rakennus-, leipomo- ja sahateollisuudessa — lukuunottamatta jokavuotisia uittotyöselkkauksia. Suurin ja kärjistynein näistä selkkauksista on ollut merimieslakko, koska laivanvarustajat ovat osoittaneet häikäilemättömyyttä, joka ei löydä vertojaan Ruotsin työväenvoimanostajain historiassa — ja tämä sanoo aika paljon...

Merimiesten vaatimukset ovat niin kohtuulliset ja vallitsevan ajankohdan mukaisesti punnitut, että jokaista ajattelevaa ihmistä kummastuttaa, että laivanvarustajilla tosiaankin on ollut rohkeutta niiden hylkäämiseen ja työläisten ajamiseen pitkään, tuhoavaan taisteluun. Mutta kapitalistin luontoon näyttää kuuluvan työläisten kurjistuttaminen ja ruoskiminen nälällä alistumaan. Se on evankeliumi, jota työvoimanostajat eivät koskaan kiellä.

*

Eräs kauan kestänyt selkkaus on puhtaanapitolaitoksen työläisten lakko Sundsvallissa. Se on myöskin tavallaan eräs huomattavimmista taisteluista, joita viime vuosina työläisten ja työvoimanostajain välillä on käyty. Ja se on huomattava siksi, että kunnallisviranomaiset jo yli vuoden ajan ovat täysin olleet välittämättä työläisistä ja heidän järjestöstään ja näyttää heidän tarkoituksenaan olevan jatkaa tätä mieletöntä politiikkaa. Lakko on palkkataistelu, mutta on myöskin tullut kysymykseksi lakonrikkureista, jotka ovat puhtaanapitotöissä. Näitä vaaditaan erotettavaksi, ennenkuin sovintoa saadaan aikaan.

Nämä juudakset, jotka toimivat puhtaanapitotyöläisten pettureina, ovat tulleet vaaraksi kaupungin rauhalliselle väestölle. Kuuluu aivan päiväjärjestykseen, että he jollakin tavalla ärsyttävät sitä tai niitä, jotka mahdollisesti uskaltavat katsoa näihin "kunnianmiehiin", kun he ovat kadulla puhtaanapitotöissä. Näillä lakonrikkureilla on myöskin etuoikeuksia: he ovat poliisisuojeluksen alaisia työssään sekä vanhassa pirtumakasiinissa, jossa he asuvat. Ja sitäpaitsi on heillä ampuma-aseet, joita he tämän tästä käyttävät työmiehiä tai muita ihmisiä vastaan, joiden kanssa he joutuvat riitaan.

Tämänvuotisen vappumielenosoituksen aikana uskoivat lakonrikkurit istuvansa niin lujasti satulassa, että he hyökkäsivät mielenosoittajien kimppuun aseineen. Siitä tuli sangen verinen tappelu, joka kuitenkin onneksi päättyi ilman ihmishenkien hukkaa. Rikkurit joutuivat tappiolle siitä huolimatta, että poliisi ja porvarit asettuivat heidän puolelleen.

On odotettu, että nämä yleiselle turvallisuudelle vaaralliset väkivallantekijät vangittaisiin tai asetettaisiin syytteeseen hengenvaarallisen aseen kantamisesta ja paljastamisesta. Mutta on saatu odottaa turhaan. He kulkevat edelleenkin vapaina ja saavat jatkaa roistontöitään kaupungin rauhallista väestöä vastaan. Poliisi ei pane tikkua ristiin ylläpitääkseen järjestystä, kun sitä häiritsevät puhtaanapitolaitoksen lakonrikkurit. Se katsoo vain läpi sormien; sillä se on saanut korkeammalta taholta määräyksen tehdä niin — ja näitä laittomia määräyksiä tottelee se sokeasti.

Vain muutama viikko sitten tekimät rikkurit uusia hyökkäyksiä työläisiä vastaan, joita he tapasivat avoimella kadulla. Aseistettu lakonrikkurikaarti löi ja muuten häpäisi heitä ilman pienintäkään syytä. Tämä rauhanhäiritsijäseura lähti sitten kävelylle Esplanaadille ja eräs Myrman-niminen lakonrikkuri veti esiin revolverinsa, jonka hän suuntasi vastaantulijoita kohti, jotka lähtivät pakoon — ei niinkään paljon pelosta, mutta välttyäkseen joutumasta syytetyiksi raastuvanoikeudessa. Sillä pari kertaa on tapahtunut, että ne, joiden kimppuun lakonrikkurit ovat hyökänneet ovat joutuneet syytteeseen, samalla kun rikkurit ovat kulkeneet vapaina.

Niin sokea on oikeus demokraattisessa Ruotsissakin.

Oikeus on sellainen: lakonrikkuri saa tehdä mitä rikoksia tahansa ja pääsevät he useimmissa tapauksissa rankaisematta. Vastuu heidän rikollisista teoistaan sälytetään työläisille ja heidän järjestyneelle toiminnalleen.

Sitten Lumppu-Leenan päivien ei kenenkään lakonrikkurin ole onnistunut hankkia itselleen sellaista mainetta kuin tämän arvon seurueen Sundsvallissa. Lumppu-Leena, niin nimitettiin sitä laivaa, johon sijoitettiin englantilaiset lakonrikkurit suuren Malmön satamatyöläislakon aikana 1908, lakon, joka laajeni kaikkiin Ruotsin satamiin. Näitä lakonrikkureita vastaan juuri n.s. Amalthea-miehet Anton Nilsson, Algot Rosberg ja Alfred Stern tekivät tunnetun murhayrityksen, joka vaati yhden lakonrikkurin hengen.

*

Lakonrikkuruuden puheena ollen voidaan mainita, että meillä Ruotsissa on oikein järjestäytynyt lakonrikkuruus. Se tuntuu ehkä kummalliselta ja uskomattomalta. Se on kuitenkin totta, vaikka valitettavaa. Järjestetyn lakonrikkuruuden esiintyminen saadaan kirjoittaa yksinomaan reformististen järjestöjen ja niiden virkavaltaisten johtajien kontolle, johtajien, joille sopimukset ja pykälät merkitsevät enemmän kuin luokkasolidaarisuus. On tapahtunut, että kuljetustyöläiset ovat lastanneet ja "kolanneet" laivoja, jotka Kansainvälinen kuljetustyöntekijäin liitto on julistanut saartoon, mainitaksemme vain yhden esimerkin monien joukosta tällä alalla.

Syndikalistisen järjestön, johon on liittynyt paljon kommunisteja, on ollut ja on vieläkin taisteltava sitä järjestäytynyttä lakonrikkuruutta vastaan, johon johtajat monta kertaa pakottavat ammattiyhdistysten työmiehet ryhtymään syndikalisteja vastaan, kun nämä ovat päättäneet lakosta tai saarrosta — ja tämä vieläpä silloinkin, kun syndikalistit ovat olleet enemmistönä.

Skromberga on pieni kaivosyhdyskunta Landskronan läheisyydessä, joka on yksi Skånen suurimpia teollisuuskaupunkeja. Nyt tapahtui, että elintarvetyöntekijäin liiton Landskronan osasto huomasi, ettei leipomoliikkeenharjoittajilla ollut sopimusta työläistensä kanssa ja että ne muutenkin kiersivät lakia naisten käyttämisestä yötyössä, kahdeksan tunnin työaikalakia ja lakia ammattivaaroista. Kun ammattiyhdistys koetti järjestää näitä epäkohtia, asettuivat leipomoliikkeenharjoittajat torjuvalle kannalle, joka johti saartoon ja boikottiin.

Mutta nytpä tapahtui kummallista, kun kaivostyöläiset, jotka kuuluvat seka- ja tehdastyöntekijäin liittoon, selittivät, etteivät he tule noudattamaan leipäboikottia, vaan tulevat he edelleenkin ostamaan leipänsä saarrossa ja boikotin alaisina olevilta leipuriliikkeiltä, koska näiden leipä oli jonkun verran halvempaa kuin Landskronassa. Kaivostyöläiset arvelivat edelleen: jos Landskronan leipurityöläiset, jotka olivat julistaneet saarron ja boikotin, saavat niiden avulla voiton, aiheuttaisi se sen, että Skrombergan työläisten leipä kallistuisi. Ja siihen eivät he voineet myötävaikuttaa, koska heidän työansionsa oli huomattavasti pienempi kuin leipomotyöläisten.

Tämä eri liittojen työläisten välinen taistelu on vain tyypillinen ilmaus siitä reformistisesta ammattikuntahengestä, joka vielä on kuniaistuimella Ruotsin ammattiyhdistysliikkeessä. Huomattavaa on, että sosialidemokraattinen sanomalehdistö on tässä taistelussa asettunut epäsolidaaristen kaivostyöläisten puolelle.

Jos seurattaisiin niitä solidaarisuusperiaatteita ja -käsitteitä, joiden tulkiksi sosialidemokraattinen sanomalehdistö tässä taistelussa on ruvennut, olisi eri työväenryhmien mahdotonta ryhtyä taisteluun sortajiaan ja riistäjiään vastaan.

Toivokaamme, että nyt taistelun loputtua otettaisiin oppia tapahtuneesta. Olkoon työläisille selvää, että kuulukootpa he mihin järjestöön tahansa, on heidän ehdoton velvollisuutensa työn ja pääoman välisen taistelun aikana olla solidaarisia ja antaa toisilleen käytettävänään olevaa siveellistä ja aineellista tukea.

Se on luokkasolidaarisuuden evankeliumia. Ja sen pyhää ja kaunista sisältöä vastaan älköön koskaan ainoakaan työläinen rikkoko. — V. M.

Eri paikkakunnilta

SALMON ARM, B. C.

Osastomme viimeisessä kokouksessa määrättiin allekirjottanut toimimaan uutistenkirjottajana niin kauan, kun varsinainen uutiseeraaja saapuu takaisin toimeensa.

Rakkauden diktatuuri on sen näytelmän nimi, joka näytelmäseuramme toimesta esitetään Salmon Armin haalilla syyskuun 12 päivänä. Kappale on huvinäytelmä, eikä ole liian pitkäkään, joten ei väsyksiin saakka tarvitse itseään nauraa. Kappaleen loputtua jatketaan illan ohjelmaa tansseilla. Saapukaa taasen läheltä ja kaukaa, ja täyttäkää haalimme ääriään myöten.

Elonkorjuutöihin aavikkomaakuntiin ovat täältä lähteneet miltei kaikki, niin nuoret kuin vanhemmatkin miehet, sillä mitään ansiomahdollisuuksia ei näillä seuduin ole ollut koko kesän kuluessa. Sentähden joutuu pikkuviljelijä miettimään, että millä keinoin voi perhettään huoltaa yli talven. Tämä kesä on ollut niin kuuma ja kuiva, että varsinkin mäkisillä mailla on tuhoutunut kaikki se mikä viimetalvisilta pakkasilta jäi tuhoamatta.

Sadetta on viime päivinä saatu. Se olikin tervetullutta, sillä ilmat olivatkin jo niin tukalan savuiset, ettei enää aurinkoakaan näkynyt kun silloin tällöin.

Osaston kokoukset on pidetty säännöllisesti koko kesän ajan. Toivottavasti tullaan edelleenkin toimimaan samaan suuntaan, vaikka se onkin hankalampaa, kun osastomme useita toimihenkilöitä on lähtenyt työnetsintään.

Toveritervehdyksin, Mary Mäki.

Työväennäytelmät ennen ja nykyisin

Suomen Työväenjärjestöjen Tiedonantajassa kirjotetaan ylläolevalla otsikolla seuraavaa:

Sitä mukaa, kun valistus on tunkeutunut laajojen työläiskerrosten keskuuteen, on myöskin syntynyt omintakeisia työväen taiteellisia järjestöjä sekä herännyt eloon erikoinen ala kirjallisuudessa, joka tunnetaan **työväen näytelmäkirjallisuuden nimellä**. Vitkaan on tapahtunut sen kehittyminen, eikä ihme, sillä näytelmien kirjottaminen asettaa useita sellaisia kirjallisia erikoisvaatimuksia, joihin työväen riveistä nousevat kynämiehet voivat kypsyä vain suurilla ponnistuksilla ja suurien vaikeuksien jälkeen. Tästä luonnollisestikin johtuu, että mikäli viimeksikulunutta vuosikymmentä lukuunottamatta on työväen näytelmiä kirjotettu, on niiden kirjottajina esiintynyt porvarillisen sivistyksen saaneet kirjailijat — tosin heistä sellaiset, jotka ovat ymmärtäneet työväestön elämää ja joutuneet sitä melkoisen läheltä näkemään. Vasta aivan viime aikoina on työväestön omista piireistä noussut esille luokkatietoisia luovia kykyjä draaman alalle, luonnollisestikin sen seurauksena, että vuosikymmeniä sitten kylvetyn ja lakkaamatta vaalitun proletaarisen valistustyön hedelmät vihdoin ovat alkaneet tälläkin alalla näkyä.

Edelläesitettyjä ajatuksia ei ole vaikea osottaa totuudenmukaisiksi. Siirtyessämme ajassa taaksepäin noin kolme, neljä vuosikymmentä, joudumme toteamaan, että varsinaisia työväennäytelmiä oli siihen asti ilmestynyt hyvin harvoja, vain pari kolme huomatumman menestyksen saavuttanutta. Ja niiden kirjottajina esiintyivät porvarillisen koulutuksen saaneet kirjailijat, joita silloinen porvaristo piti suuressa arvossa. Vain pari esimerkkiä. Laajimmalti tunnettu sen aikuinen työväennäytelmä on epäilemättä **Hauptmannin "Kankurit"**, jonka kirjottajalla todellisuudessa oli hyvin vähän yhteistä työväenluokan ja vielä vähemmän luokkatietoisuuden kanssa. Ja kotimaisista voimme esimerkkinä esittää **Minna Canthin "Työmiehen vaimon"**. Hänkin oli saanut porvarillisen sivistyksen; oli porvarillisen lehtorin ja sanomalehdentoimittajan vaimo, joskin sittemmin miehensä kuoleman johdosta joutui suuren lapsijoukon keralla itsekin kokemaan puutetta.

Joka tapauksessa molemmat edellämainitut draamat olivat suuria työväennäytelmiä. "Kankurit" kuvaa peittelemättä sitä rajatonta ahneutta, jota nouseva kapitalistinen teollisuus harjotti, sekä paljastaa räikeästi sen pohjattoman kurjuuden, mihin työväenluokka tämän ahneuden uhrina painui. Eikä näytelmän ansio rajotu tähän, se osottaa myöskin, että luonnollisella välttämättömyydellä syntyy vastavaikutus. Työväestö, joka ei vielä tunne järjestelmällistä työväenliikettä taistelumuotona, syöksyy suin päin kapinaan ja hävittää kaiken mitä sen eteen sattuu, mutta sortuu kuitenkin lopulta sotilasvallan pistimien kärkiin. — "Työmiehen vaimo" taas on voimakas vastalause koko nurinkurista yhteiskuntajärjestelmää vastaan, se tuomitsee sivistyksen — ja yleensä kaikki porvarillisen valtaluokan luomat laitokset vääryyden välikappaleina.

Molemmat nämä edelläpuhutut näytelmät ovat kirjotetut voimakkaan realismin merkeissä, ne ovat aikakautensa kuvastimia, pyrkimättäkään olemaan mitään muuta. Ne eivät ole kirjotetut tendenssiä silmälläpidettynä, mutta niiden tapahtumiin kätkeytyy siitä huolimatta voimakas tendenssi. Sillä kukapa katsojista ei näitä nähdessään tulisi vakuutetuksi, että asiat ovat hullusti ja että toisin pitäisi olla.

Kului pitkä aika, ennenkuin työväennäytelmien niukka varasto lisääntyi uusilla luomuksilla. Syntyi kyllä runsaastikin näytelmiä, joita sanottiin kansannäytelmiksi, mutta niihin aikoihin jo omintakeiseen aineelliseen sekä henkiseen vallankumouksellisuuteen heräävälle työväenluokalle nämä "kansannäytelmät" jäivät vieraiksi isänmaallisuuden ylistyslauluineen. Ilmestyi myöskin sellaisia näytelmiä, joita kutsuttiin työväennäytelmiksi ja joissa todella esiintyikin työläisiä, vieläpä elinehtojensa puolesta taistelevia työläisiä, mutta joissa sittenkin vallitsi porvarillinen tendenssi. Sellainen oli esimerkiksi **Fuldan "Työlakko"**, missä työläiset tulevat oloihinsa tyytymättömiksi ja ryhtyvät lakkoon, mutta "hyvä" työnantaja antaa heille pieniä parannuksia ja suuria lupauksia, antaapa vielä työläisten johtajalle tyttärensäkin vaimoksi ja — tilanne on pelastettu. Voihan sellaista tapahtua joskus, tosin aniharvoin, todellisuudessakin, mutta työläiset eivät silloin ole saavuttaneet oikeutettua voittoa, vaan todellisuudessa on sen saanut porvarit, työnantaja. Mikäli työläisten luokkataistelua näyttämöltä kuvataan, tulisi siinä ilmetä toisenlainen henki, jos pysytään todellisuuden pohjalla. Mutta sehän ei ole ollut tarkotuskaan — kuten edellä jo tuli mainittua.

Ilmestyi vähitellen sentään näyttämölle todellisempiakin työväennäytelmiä. **Maksim Gorkij** kirjotti venäläisen ryysyköyhälistön asemaa kuvaavan näytelmän **"Pohjalla"**, joka pian löysi tiensä länsimaisillekin näyttämöille. Ja pienempiä työväennäytelmiä alkoi tulla yhä useampia, sekä ulkomailla että myöskin Suomessa. Ja pian ilmestyi suomalaisenkin proletariaatin keskuudesta mies, joka näihin asti on luonut jo useitakin suuria työläisaihei sia draamoja ja luo niitä edelleen. Tarkoitamme **Konrad Lehtimäkeä**, jonka kirjottamat **"Spartacus"** ja **"Etuvartiotaistelu"** ovat siksi hyvin tunnettuja lukijoillemme, varsinkin jälkimäinen, ettei niihin tarvitse sen perinpohjaisemmin puuttua. Myöskin Lehtimäki on naturalistirealistisen suunnan todellisuus alastomana, sellaisena kuin se itse elämässäkin esiintyy.

Ulkomailla, varsinkin Saksassa, on aivan viimeisimpinä vuosina noussut esille uusi polvi työväen näytelmäkirjailijoita — etunenässä **Toller ja Kaiser** — jotka lyhyenä aikana ovat ehtineet vallottamaan itselleen johtavan aseman yleensäkin draamakirjallisuudessa. Ei tarvitse mainita esimerkkeinä muita kuin Tollerin **"Koneitten murskaajat"** ja **"Hinkemann"**, sekä Kaiserin **"Kaasu"**, jotka nykyisin ovat teatterimaailman sensatsioninumeroina. He käsittelevät draamoissaan kaikkia kapitalistisen järjestelmän luomia epäkohtia, työväenluokan asemaa, keinottelua, sortoa, luokkataistelua j.n.e., eivätkä he pysähdy yksinomaan kuvaamaan mitä on, vaan he samalla kääntävät katsojan ajatukset tulevaisuutta, uutta aikaa, sosialismia kohden. He ovat nykyajan suurimman yhteiskunnallisen ilmiön, luokkataistelun, vallankumouksen, sanansaattajia — ja he esiintyvät siinä ominaisuudessa nykyajan proletariaatin omaksumassa hengessä. Hauptmannin, Canthin y.m., joilta on väliasteen — Gorkij, Lehtimäki j.n.e.— kautta kulettu aimo askel eteenpäin ja sen seurauksina ovat nyt ilmestyneet Toller, Kaiser y.m.

Tyylillisestikin on tapahtunut mullistava muutos. Naturalisti-realistinen suunta on vaihtunut expressionismiksi, kuvastimen sijalle on ilmestynyt eräänlainen arvoituksellinen taulu, jossa siveltimen jäljet panevat katsojan — tai oikeammin kuulijan — aavistamaan tulevaisuuden suuria tapahtumia.

Suomalainen työväen näytelmäkirjallisuus ei ole jaksanut kasvaa ja kehittyä läheskään samassa laajuudessa kuin suuremmissa maissa. Lehtimäki on edelleenkin sen ainoa edustaja. Meillä on ilmestynyt kyllä vuosittain tusinoittain näytelmiä, mutta **työväennäytelmiä** ei niistä perinpohjaisellakaan etsinnällä löydä. Ne ovat ja pysyvät porvarillisina "kansannäytelminä", työväestölle vieraine henkineen. Parhainta kotimaista ainehistoa työväestön kannalta katsoen ovatkin näyttämöllämme tämän johdosta vanhat näytelmät, Canthin, Kiven, Rantamalan y.m. tuotteet, joissa ei nykyajan näivettynyt porvarillisuus ilmene silmiinpistävänä, kuten nykyisissä kotimaisissa draamoissa on laita. **Haarla** edustaa tyylillisesti meidän maassamme lähinnä edellä kerrottujen saksalaisten proletaarikirjailijain luomaa suuntaa, mutta ainuttakaan varsinaista työväennäytelmää ei Haarlan kynästä ole lähtenyt. Ne ovat jääneet työväestölle sisältönsä puolesta vieraiksi, taiteellisista ansioistaan huolimatta.

Useita yritteitä työväennäytelmien alalla ovat tehneet viime aikoina muutamat nuoret työläiskynäilijät, mutta välttämättömien tyylikeinojen heikko hallintakyky on estänyt mitään mainittavampaa heiltä näihin asti syntymästä. Hyvä ilmiö joka tapauksessa yritteliäisyyskin. Ehkäpä aikaa myöten heistä jonkun siivet jaksavat kantaa korkeammallekin, kun tottumusta karttuu. Se olisi suureksi eduksi nykyisin vielä köyhälle suomalaiselle työväennäytelmäkirjallisuudelle.

MYÖHÄSTYNYT KIRJE

Wieni, kesäk. 30 pnä. — Kirje, osotettu "Herr Ludvig von Beethoven, professori Wienin musiikkiopistossa, Schvarzepaniergasse 15", saapui äskettäin täkäläiseen postitoimistoon. Koska postimiehet eivät voineet sitä toimittaa osotetulle, nyt jo 98 vuotta toisessa maailmassa majailleelle musikantille, avattiin kirje.

Kirje oli erään galitsialaisen kirjottama, joka pyytää Beethovenin antamaan opetusta tyttärelleen pianonsoitossa 200 kruunun palkkiosta tunnilta. Postivirkailijat palauttivat kirjeen kirjottajalle, huomauttaen: "Osote on oikea, mutta lähti nimitetty henkilö vaeltamaan taivaaseen päin v. 1827. Kirjettä on mahdoton lähettää perässä."

Laivaliike Canadasta Europaan

Kaikki muut laivat lähtevät Montrealista paitsi hinnalla $108.50 varustetut lähtevät Quebecista.

Lähtöpäivä		Laiva	Kantavuus	III luok. piletti Helsinkiin
Syysk. 9	Canadian Pacificin	MELITA	14,000 tonnia	$106.50
" 10	Canadian Pacificin	METAGAMA	12,450 tonnia	$106.50
" 11	Canadian Pacificin	MONTROYAL	15,850 tonnia	$108.50
" 11	Cunardin	ATHENIA	13,500 tonnia	$106.50
" 12	White Star Dominionin	DORIC	16,500 tonnia	$106.50
" 12	Cunardin	ASCANIA	14,000 tonnia	$106.50
" 16	Canadian Pacificin	EMPRESS OF FRANCE	18,400 tonnia	$108.50
" 18	Canadian Pacificin	MONTCALM	16,400 tonnia	$106.50
" 18	Cunardin	AURANIA	14,000 tonnia	$106.50
" 19	White Star Dominionin	MEGANTIC	15,000 tonnia	I106.50
" 19	Cunardin	ANTONIA	14,000 tonnia	$106.50
" 23	Canadian Pacificin	MINNEDOSA	14,000 tonnia	$106.50
" 24	Canadian Pacificin	MARBURN	10,750 tonnia	$103.50
" 25	Canadian Pacificin	MONTCLARE	16,400 tonnia	$106.50
" 26	White Star Dominionin	REGINA	16,500 tonnia	$106.50
" 30	Canadian Pacificin	EMPRESS OF SCOTLAND	25,000 tonnia	108.50

Ylläoleviin hintoihin on sotavero, $5.00 lisättävä.

Alle 1-vuotiaat lapset pääsevät kolmannessa luokassa $5.50. Lasten 1—10 vuoteen on maksettava puoli pilettiä, sekä sotavero $3.00.

Rautatiellä pääsevät alle 5-vuotiaat lapset hoitajansa seurassa vapaasti. 5—12 vuotiailta menee rautatiellä puoli pilettiä.

Edestakaisen laivapiletin keskimääräinen hinta on nykyään $180.00.

Edelläolevien laivalinjojen lisäksi myydään pilettejä Europasta Canadaan tuleville siirtolaisille Scandinavian American, Swedish American, Norwegian American, United American, Hamburg American, Royal Mail y.m. linjoille. Nämä linjat eivät ota kesänaikana matkustajia Canadasta Europaan päin.

Vapauden pilettiliike on viimeisen kolmen vuoden ajalla myynyt yli kuusisataa laivapilettiä Suomeen ja Suomesta Canadaan. Tämän pitäisi olla todisteena liikkeemme luotettavaisuudesta.

Olemme suoraan akentteja, ilman välikäsiä, kaikille yllämainituille suurille laivalinjoille.

Pilettien hinnat Suomen satamista Canadan satamiin ovat nykyään $115.00, $118.00, $120.00 ja skandinavialaisilla linjoilla $122.00.

Mitään veroa ei Suomesta matkustaessa nykyään ole, eikä myöskään takauksia tai hallituksen lupaa tarvita.

Toimittakaa pilettitilauksenne oman liikkeenne kautta.

TEHKÄÄ KAIKKI PILETTILIIKE NIMELLÄ

J. V. Kannasto,

Box 69, SUDBURY, ONT., CAN.

Rahaa Suomeen

Kurssi

Smk. 39.10

Dollarista

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $30.00, 50c lähetyksistä $30—$59.99 asti, 75c lähetyksisät $60.00 —$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä. Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50.

Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. Hautamäki, 957 Broadview Ave.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

Laivapilettejä myydään. Tiedustakaa piletticiloita.

VAPAUS

Box 69. ——— Sudbury, Ont.

Työläisen tietokirjasto

Tätä edellämainittua kirjastoa tullaan julkaisemaan jatkuvana sarjana

SIINÄ ON ENSIMÄISENÄ KIRJANA KARL MARXIN KIRJOTTAMA

Kommunistinen Manifesti

TOISENA ON KARL MARXIN KIRJOTTAMA

Napoleon III:n Vallankaappaus

Kolmantena on nyt juuri markkinoille laskettu A. Tjumenew'in kirjottama

TYÖN HISTORIA

Tähän sarjaan ei oteta mitään muita paitse tieteellisesti täysin päteviä teoksia. Ne on tarkastettu ennen suomennustyön tekoa sekä täällä että Europassa ja suomentajiksi on valittu ehdottomasti kykeneviä henkilöitä.

Tämän kirjasarjan tarkotuksena on mennä lävitse koko köyhälistöliikkeen sekä sille tärkeitten tiedehaarojen eri puolet, niin että suomalaisilla työläisillä on tilaisuus tutustua kaikkiin tärkeisiin yhteiskunta- ja muihinkin tieteisiin.

Työläisen Tietokirjasto sarjaa tullaan jatkamaan. Seuraava siihen sisältyvä teos tulee olemaan A. Lasovskyn kirjottama MAAILMAN TALOUDELLINEN TYÖVÄENLIIKE.

Kaikkia niitä suomalaisia työläisiä, miehiä ja naisia, joilla on halu saada selvän käsityksen eri asioista, helppotajuisessa muodossa, kehotetaan hankkimaan tämän sarjakirjaston jokaisen teoksen itselleen.

Kommunistisen Manifestin hinta on $1.00, Napoleon Kolmannen Vallankaappauksen hinta 70c ja TYÖN HISTORIAN hinta 80 senttiä.

MUISTAKAA että näitä sarjakirjoja ei oteta kovin suuria painoksia, joten ne voivat loppua aivan lähitulevaisuudessa. Asiamiehille tavallinen alennus. Tehkää tilaukset osotteella

VAPAUS

Box 69 — SUDBURY, ONT.

Maatalouden kehitys Karjalassa viisivuotis-kautena

Tehtävät ja saavutukset

Karjalan Työkansan kommuuni perustettiin aikana, jolloin koko talous oli lamaannuksissa. Maailmansota ei mennyt jättämättä jälkeään talonpojan talouteen. Sodan vaikutuksesta väheni kylvöala ja Karjalassa käydyt taistelut hävittivät karjan ja työhevoset. Kansalaissodan aikana siirtyi osa karjalaisia rajan taakse — Suomeen. Tällainen oli maatalouden tila v. 1920, jolloin Karjala tuli itsenäiseksi Työkansan Kommuuniksi.

Tilastotietojen mukaan oli työkykykyinen väestö Karjalassa (ilman Kemin ja Uhtuan kihlakuntia) lisääntynyt v. 1917 jälkeen v. 1920 saakka ainoastaan 2.2 prosentilla. Miespuolinen työkykyinen väestö oli huomattavasti laskenut. V. 1917 oli työkykyisestä väestöstä 41.4 pros. miehiä, mutta v. 1920 ainoastaan 36.4 prosenttia.

Suuren sarvikirjan luku oli v. 1917 nähden laskenut 27.5 pros. ja hevosten luku 39.5 pros.

Rappeutuneen talouden nostattaminen

Valtion yhdessä talonpoikaiston kanssa rappiolle joutuneen talouden nostattamiseksi tekemän työn keskeytti uusi rosvokapina v. 1921. Vasta tämän likvidoitua, voitiin v. 1922 alkaa toden teolla kohottaa yleistä hyvinvointia. Valtion tukemana on talonpoikaisto saanutkin jo huomattavia tuloksia tällä alalla. V. 1925 on kylvöalamme jo lisääntynyt 5 pros. v. 1917 nähden.

Kylvöalan laajentumista on huomattavasti edistänyt siemenlainojen anto valtion puolesta. Kaikkiaan on Karjalan Maanviljelysasiain Kansankomisariaatin tietojen mukaan jaettu v. 1920 jälkeen siemenlainoja yli 417 tuhatta puutaa. Kun tämä määrä jaetaan talonpoikaistalouksien luvulla, niin saadaan 12½ puutaa taloutta kohti. V. 1920—21 jaetut siemenlainat (170,000 puutaa) jätetty perimättä. Myöhemmin annetut lainat peritään takaisin ja on niitä jo saatukin 60—65 prosenttia.

V. 1923 oli epäsuotuisa. Ulkoa tuotu siemenvilja ei ollut ilmastollemme sopivaa, joten seurasi osittainen kato. Viime syksynä oli väestölle hankittu hyvää siementä syyskylvöjä varten. Kesäkylvökamppailun aikana jaettiin myös siemenlainoja ja oli siemen laadultaan hyvää, joten voidaan odottaa hyvää satoa.

Viljelysajan laajentumisen mukaan lisääntyi myös elukoiden luku. Hevosten lukumäärä tekee tänä vuonna jo 90 pros. v. 1917 luvusta. Hevosia on hankittu Karjalaan paljon ulkoa päin valtion toimesta ja jaettu niitä vähittäismaksulla talonpoikaistolle. Hevosten hankintasuunnitelmaa ei vielä ole loppuun suoritettu. Tänä vuonna tullaan vielä tuottamaan niitä sisä-Venäjältä.

Suuri sarvikarja on huomattavasti lisääntynyt ja jopa ylittänyt v. 1917 lukumäärän 7 pros. Lampaiden luku tekee yhä edelleen 90 pros. v. 1917 määrästä.

Vastaiset tehtävät

Karjalan maaelinten tehtävänä on maatalouden alalla tehtyjen saavutuksien jatkuva lujittaminen niin lukuun kuin laatuunkin nähden. Päähuomio on kiinnitettävä karjanhoitoon ja sen yhteydessä olevaan rehuviljelykseen ja maanparannustöihin. Heinämaamme eivät nykyisellä kannallaan ollen vastaa karjatalouden vaatimuksia. Tämän takia on turvauduttava maanparannustöihin. Tällä alalla onkin meillä jo muutamia pienempiä saavutuksia. V. 1920 ei meillä vielä ollut yhtään maanparannusosuuskuntaa, mutta nyt niitä on jo 35.

Tutkimuksia on näinä vuosina suoritettu yli 6 tuhannen hehtaarin alalla. Tänä vuonna tullaan suunnitelmien mukaan suorittamaan tutkimuksia 1965 ha ja töitä 3084 ha alalla. Väestö on vähitellen alkanut ymmärtää maanparannustöiden tarpeellisuuden ja tällaisten töiden tuottaman hyödyn. Maatalouspankin maanparannustöitä varten antamien lainojen korkokantaa on myös onnistuttu alentamaan 8 pros. 6:teen pros. ja myönnetään lainoja aina 5 vuoteen saakka.

Monivuoroviljelys

on myös alkanut vallata alaa. Aunuksen kihlakunnassa on kokonaisia kyliä luopunut kolmivuoroviljelyksestä.

Valtion puolesta on Karjalassa järjestetty 53 maatalouskalujen vuokra-asemaa, joissa on 361 auraa, 70 äestä, 12 kylvökonetta, 70 puhdistuskonetta, 10 siemenen lajittelukonetta. Maatalouspankin välityksellä on hankittu ja jaettu väestölle tänä vuonna 300 auraa, 233 äestä, 36 puimakonetta, 88 puhdistuskonetta, 25 siemenen lajittelijaa ja 61 silpunleikkuukonetta. Maaelimet tulevat yhä edelleenkin hankkimaan talonpoikaistolle luotolla maanviljelyskaluja ja siemeniä.

Neuvonantotyö

Väestön keskuudessa on harjotettu agronomi-neuvonantotyötä. Kylissä ovat agronomit pitäneet keskustelutilaisuuksia, joissa ovat antaneet neuvoja. 5:ssä kihlakunnassa on järjestetty viikon kestäviä kursseja. Ensi vuonna aiotaan tätä työtä laajentaa. Sitä myöten, kun tasavaltamme yleinen asema paranee, tulee se myös antamaan yhä enemmän ja enemmän varoja maatalouden kehittämistä varten.

Ne saavutukset, jotka ovat meillä takanamme, ovat tietenkin riittämättömät. Meidän on päästävä siihen, että voidaan sanoa olevamme edellä ennen vallankumousta ja jopa rauhan aikaa vallinneesta tilasta.

Maatalouden alalla ovat tehtävämme hyvin suuret. Niiden toteuttamista varten tarvitaan ei yksi vaan useampia vuosia. Viisivuotinen taloussuunnitelma laskeaa pohjaksi sille työlle ja kehitykselle, joka on edessämme.

Viisivuotinen työ ei ole mennyt Karjalassa hukkaan. Tämä aika on osottanut sekä ystävillemme että vihollisillemme, että raatajarahvas — työläiset ja talonpojat osaavat järjestää asiansa ja taloutensa omassa valtiossaan.

Viiden vuoden ajalla on maatalous noussut rappiotilastaan. Vielä viisi vuotta eteenpäin samanlaista uutteraa työtä ja samalla innolla, niin Karjala menee maataloudenkin alalla edelle monesta muusta, nykyään vielä korkeammalla kehitysasteella olevasta maasta.

N. Arhipov.

«Eläköön vallankumous...»

Kirj. Simson.

Oli varhaiskevään iltapäivä. Suuren sairaalarakennuksen avoimista ikkunoista leyhytteli sisään vilpoisa läntinen tuuli ja — taukoamaton kiväänrinpauke.

Viikkokauden sitä oli jo kestänyt. Päivä päivältä kiristyi ketju uhatun kaupungin ympärille. Saartorenkaan supistuessa kantautui pauke, sodan säälimätön meteli, yhä selvemmin huoneeseen, jossa rintamilla haavoittuneet lepäsivät.

Tykkitulta oli vain ajoittain. Mutta kiväärinpauke riitti kautta vuorokausien — yösydännä hieman harventuen.

Suutonna, sanatonna hiipi levottomuuden tuntu kaupungilta sairaalaan. Se tuli kuin ilkeä painajainen, manaten monet toivorikkaatkin mielet masennuksen rajamaille. Rohkeimmat vielä koettivat rohkaista tovereitaan.

"Ehkä onni kääntyy meille myötäiseksi", lohduttelivat he kuulien ruhjomia tovereitaan.

Huhuja liiteli ilmassa... Toiset toivorikkaita, toiset toivottomia. Mutta onnen kehrä ei kääntynyt ahdistettujen eduksi. Tuuma tuumalta tunki ylivoimainen vihollinen kaupungin puolustajien rivit sisemmäs kaupunkiin. Ja vähitellen vaihtui taistelu katutaisteluksi.

Puolustajain harvenneet rivit horjuivat. Sekasortoa. Neuvottomuutta. Toiset taistelivat... toiset antautuivat.

Pelastakoon itsensä ken voi — — — kaikki on lopussa...

Tätä totuutta ei kenenkään huulilta kuultu. Mutta se oli itsestään selviö. Samoilla minuuteilla, kun se kaupungilla tiedettiin, tiedettiin se sairaalassakin.

Pakokauhu valtasi sairaalan varhain aamuyöllä. Lievemmin haavoittuneet koettivat auttaa valkeammin haavoittuneita tovereitaan. Tuskasta vavahtelevia, hiljaisia ääniä tapasi korva hälinän seasta silloin tällöin. Haavoittuneita oli paljon — monet vaikeasti.

Eräällä vuoteella vasen jalka murskautuneena lepäsi vaaleaverinen nuorukainen. Istualleen kohoten puhui hän vilkkaasti toisessa vuoteessa lepäävälle keski-ikäiselle miehelle; miehelle, joka ei haavojensa takia voinut ainoatakaan jäsentänsä järkähyttää. — Nuorukainen viittoi käsillään ilmeisen rauhoittavasti.

— Lättiläinen kehoittaa jäämään alallensa, arvaillen lausui muuan haavoittunut vuoteeltaan.

— Ja minnekä menisimme... joka taholta on kaupunki piiritetty, lisäsi joku joukosta.

Lättiläisen liikkeet ymmärrettiin, vaikka hänen sanojansa ei ymmärretty. Osa sairaista ja sairaanhoitajattarista jäi, osa lähti.

Huoneessa taukosi tovin päästä liike. Ulkoa kuului yhä kivääreillä ammuntaa, ja jostain etäältä kantautui läpi pimeän yön kuularuiskun papatus. Itäisellä ja koillisella kaupungin äärellä raivosivat valtaisat tulipatsaat. Ne valaisivat torit ja katujakin paikoitellen. Sairashuoneen ovi aukeni ja kaksi sairaanhoitajatarta astui huoneeseen äänettömin askelin. He olivat kumpikin päällysvaatteissaan. He kulkivat sairaiden ohi nyökytellen päätään hyvästiksi ja tarjosivat kättä — kenelle se oli mahdollista... Nuorempi naisista viipyi kotvan haavoittuneen lättiläisnuorukaisen vuoteen ääressä katkerasti nyyhkyttäen. Sitten suuteli nainen miestä valkealle otsalle, ja hyväili kiihkeästi vapisevin sormin nuorukaisen kullanhohtoisia kiharoita ohimoilla. Nuorimies taputti naista poskelle ja äidinkielellään puhui hänelle sydämellisiä sanoja, jotka nainen ilmeisesti ymmärsi. — Naisen ojentaessa nuorukaiselle kätensä hyvästiksi, lausui lättiläinen selvällä suomenkielellä:

— Eläköön vallankumous!

Pauke kaupungilla taukosi. Vain joku yksinäinen laukaus kuului silloin tällöin yön vaaletessa harmaaksi hämyksi. Mutta yhdenkään sairaalarakennukseen jääneen haavoittuneen silmä ei tavannut unta. Outo, kammottava tunne kaivoi lohdutonna miesten mieliä; miesten, jotka murskatuin jäsenin lepäsivät vuoteillaan, salvaten kuvaamattomat tuskansa tiukkaan puristettujen huuliensa taakse.

Alakerrasta kuului ovien kolinaa, melua. Se kohosi nopeasti kohti huonetta, jossa haavoittuneet vuoteillansa lepäsivät. Sitten tempaistiin sairashuoneen ovi auki ja kolme sotilasta paljastetuin asein, upseerin johdolla ryntäsi huoneeseen.

— Kädet ylös! komensi upseeri.

Se oli tarpeetonta. Vain muutama käsipari tai yksinäinen käsi kaivautui vaivalloisesti huopapeitteiden alta.

— Olette vangitut. Yksikin harkitsematon teko maksaa kaikkien hengen... ymmärrättekö? lausui upseeri täsmällisesti.

Sotilaat tekivät vangituille muutamia ivallisia kysymyksiä. Upseeri osui lättiläisen vuoteen ääreen.

— Nimesi?

Ei vastausta. Upseeri toisti kysymyksen. Lättiläinen vastasi jotain äidinkielellään, jota toinen ei ymmärtänyt. Mutta ilmeinen raivo valtasi miehen. Hän veti miekan tupestaan, kohotti aseen, mutta malttoikin mielensä viime silmänräpäyksessä.

— Ryssä! kähisi sitten upseeri matalalla äänellä hampaidensa lomitse.

Kaksi sotilasta sai määräyksen noutaa paarit. Sotilaiden saavuttua viskattiin peite lättiläisen yltä permannolle ja kaksi sotilasta tarttui tukevin kourin nuorukaiseen retkauttaen hänet paarille. Saalis kannettiin ulos suureen kuorma-autoon, jossa jo ennestään oli kaksi vangittua venäläistä. Upseerin annettua merkin kuljettajalle lähti auto liikkeelle kovaa vauhtia. Erään poikkikadun kohdalle auto pysähtyi ja upseeri vihelsi pitkään kerran. Muutaman sekunnin kuluttua työntyi porttikäytävästä seurue, joka toi autoon kaksi käsiraudoissa olevaa venäläistä.

Jälleen lähti auto liikkeelle. Matka suunnattiin suoraan kaupungin laitaan. Kaksi sotilasta mauserit ojossa huoleht siitä, ettei ainoakaan sana vankien huulilta ollut mahdollinen. Ja se onnistui, kunnes päästiin eräälle mäentöräälle metsään kaupungin taakse. Nyt puhuivat vangit kielloista huolimatta omalla kielellään ja sanomaton kauhu kiilui onnettomien silmistä. Metsästä äkkiä ilmaantunut sotilasosasto komensi vangit marssimaan tienoheen kummun kupeeseen, josta aikoinaan oli otettu maantiesoraa. Lättiläinen, joka paarineen oli nostettu autoon, kannettiin joukon jäljessä.

Vangitut venäläiset asetettiin riviin. Muutaman metrin päähän heistä asettui kymmenkunta sotilasta.

— Laukaiskaa! kuului komento sivummalta.

Kaksitoista kivääriä laukaistiin kuin ne olisivat olleet yksi ase ja lävistetyin rinnoin kaatuivat muukalaiset vertavaluen hangelle.

Komentava upseeri tarkasteli tulosta. Muutamat ammutuista sätkyttelivät jalkojaan: panos käsiaseesta lopetti raajojen liikkeet.

Äänettönnä, tuskanhien helmeillessä valkealla otsallaan kullanhohteisten hiusten reunamilla, seurasi nuori lättiläinen paariltaan teurastusta. Upseeri antoi muutamia määräyksiä sotilaille. Sen jälkeen kannettiin lättiläinen teloitettujen viereen, ja kantajat purkivat kuormansa siihen ikäänkuin rikkalaatikon, joka poiskaatopaikalla tyhjennetään. Komentava upseeri astui lähelle: vasemmallaan rauhoittavasti viittoen haavottuneelle, saadakseen maalinsa asettumaan alalleen ojensi hän oikella kädellään aseensa kohti nuorukaisen rintaa. Mutta tällöin ponnahti uhri pystyyn terveen jalkansa varaan ja seisoi suorana, rinta koholla, pää pystyssä, kuin paraatissa ja kirkasi kaikilla voimillaan:

— Eläköön vallankumous!... Eläköön, eläk — — —

Ääni katkesi kesken laukauksien pamahtaessa. Mutta vielä kauan kiiri nuorukaisen ääni raikuna kunnalta kunnaalle — kauas, kevätaamun autereessa.

Hetkistä myöhemmin osui kummun takaa nousevan auringon ensisäteet vaaleanverisen lättiläisen kellertäviin kutreihin, kisaillen kalvenneella otsalla ja hiussuortuvissa, jotka aamu-uumassa huojuivat hiljaa, hiljaa...

VAIMO, ROUVA, PUOLISO

Kun mennään naimisiin rakkaudesta, tulee mies ja vaimo. Kun naidaan mukavuussyistä, tulee herra ja rouva. Järkiavioliitosta tulee taasen puoliso ja rouva. Vaimo rakastaa, rouva säälii, puoliso sietää miestään. Vaimo on itseä varten, rouva vieraita varten, puoliso maailmaa varten. Kaikki vastukset kestetään vaimon kanssa, olosuhteisiin sopeudutaan rouvan kanssa, suunnitelmia tehdään puolison kanssa. Surut jakaa vaimo, rahat jakaa rouva ja ilot puoliso. Vaimo on lasten äiti, rouva niiden ystävätär, puoliso esittelee niitä salongissa. Kun mies sairastaa, vaimo hoitaa miestään, rouva käy häntä katsomassa, puoliso tiedustelee vointia. Kun mies kuolee, vaimo itkee, rouva valittaa, puoliso kulkee surupuvussa.

SUOJELUSKUNNAT JA KOIRAVEROT

Perttelin valtuustossa ei paljoa äänestetä. Moneen vuoteen ei ole äänestystä käytetty, mutta elok. 4 pnä oli kuitenkin suojeluskunnan määräraha ratkaistava äänestyksellä. Sitä ennen oli äänestystä käytetty helmikuussa 1922 koiraveron suuruutta määrättäessä.

VÄLITTÄJIÄ

Conn soittovälineille

— sekä —

BELL PIANOILLE

ovat

BARKERS MUSIC STORE

88 Durham St.—SUDBURY, ONT.
Seuraava Blue'n kaupasta.
— Phone 1694 —

MATKAILIJAKOTI

Siistejä huoneita saatavana.
EMIL JOHNSON
62 Edmond Lane
SUDBURY, ONTARIO
Lähellä C. N. R. asemaa

Telefooni 582.

TILAUKSIA TYÖVÄENLEHDILLE

— VÄLITTÄÄ —

VAPAUDEN KONTTORI

Asiamiestemme ei tarvitse olla asiamiehiä kaikille erikielisille työväen lehdille, vaan voivat meidän asiamiesvaltuuksillamme ottaa tilauksia kaikille allaoleville työväen lehdille ja lähettää konttoriimme maksun seuratessa mukana.

Välitämme tilauksia seuraaville työväenlehdille:

THE WORKER, viikkolehti, Toronto, Ont., vk. $2.00, ½ vk. $1.00
THE YOUNG WORKER, Toronto, Ont., vuosikerta .... .50
DAILY WORKER, Työväenpuolueen päivälehti. Tilaushinta - vuosikerta ....$6.00, ½ vuosik. $3.50, 3 kuuk. $2.00
FARMER-LABOR VOICE. 2 kertaa kuussa ilmestyvä. Tilaushinta. ....Vuosikerta $1.25, 6 kuuk. .65
THE YOUNG WORKER, Nuorten Työläisten Liiton kuukausi julkaisu, Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta....$1.00
THE YOUNG COMRADE, Työväenpuolueen lastenlehti, Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta .... .50
WORKERS MONTHLY, Chicago; vuosikerta $2.00, ½ vuosik. $1.25
POHJAN VOIMA, Oulu, päivälehti; vuosik. $10, puoli vuotta $6.00
TYÖN ÄÄNI, Vaasa, 3 kertaa viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. $3.50
SAVON TYÖ, Kuopio, 3 kert. viikossa; vuosik. $6.00, ½ v. $3.50
TIEDONANTAJA, Helsinki, päivälehti, vuosik. $10; ½ v. $6.00
LIEKKI, Helsinki, viikkolehti; vuosik. ....$3.00; ½ vk. $1.75
TYÖMIEHEN VIIKKOLEHTI, Helsinki, vuosik. $2.50; ½ v $1.50
UUS ILM, virolainen Työväenpuolueen lehti, ilmestyy New Yorkissa. Tilaushinta vuosikerralta $6.00
NY TID, Työväenpuolueen ruotsalainen lehti, ilmestyy Chicagossa. Tilaushinta vuosikerralta $2.50
TYÖVÄEN URHEILULEHTI, Helsinki. Tilaushinnat vuosik. $3.00, puoli vuotta $1.75
NORRSKENSFLAMMAN, ruotsalainen lehti, Lulea, Ruotsi, vk. $12.00, puoli vuotta $6.00
ITÄ JA LÄNSI, 2 kertaa kuukaudessa ilmestyvä kuvalehti, Helsinki. Tilaushinta .... vk. $4.00, ½ vk. $2.00
TUISKU, Suomen vasemmistolaisten pilalehti, ilmestyy kerta kuussa 16-sivuisena. Tilaushinta vuosik. $2.50, ½ vk. $1.50
KOMMUNISTI, Leningrad, ... vk. $4.00, ½ vk. $2.00
TYÖLÄISNAISTEN URHEILULEHTI, Helsinki. Kerta kuussa Vuosikerran hinta $1.75; puolivuosikertaa $1.00
NAISTYÖLÄINEN, Helsinki. Kerta kuussa 1 vk $1.75 puolivuosikertaa $1.00
PUNAINEN KARJALA, Petrozovodsk, Russia; 3 kertaa viikossa; vuosikerran hinta $7.00; puolivuosik. $3.50
TYÖMIES, päivälehti, Superior, Wis., 1 vk. $6.00, ½ vk. $3.25
TOVERI, päivälehti, Astoria, Ore., 1 vk. $6.00, ½ vk........ $3.50
ETEENPÄIN, päivälehti, Worcester, Mass., 1 vk. $7.00, ½ vuosik. $3.75
PUNIKKI, pilalehti, Superior, Wis., 1 vk. $1.75, ½ vk......... $1.05
TOVERITAR, naistenlehti, Astoria, Ore., 1 vk. $2.00, ½ vk. $1.15

Ylläolevista lehdistä myönnetään asiamiehille palkkiota vissin taksan mukaan.

VAPAUS,

Box 69, SUDBURY, ONT.

SUDBURY BAKING COMPANY

Valmistaa kaikkia leipurialaan kuuluvia tuotteita.

Erikoisen hyvien korppujen sekä kovan leivän valmistus on myös nyt alettu. — Ulkolähetykset täytetään nopeasti ja huolella.

SUDBURY BAKING CO.

27 Durham St. — Box 429 — Sudbury, Ont. — Telephone 1854

Mitä on jokapäiväinen leipä?

Ruokaleipä ja kahvileipähän se on, jokainenhan sen tietääkin ja senkin, että Kotileipomosta jokapäiväisen leivän saa maukkaimman.

Kuivaleipä ja korput ovat keveitä ja huokoisia ja hinta — kysykääpäs. Jo usean vuoden ajan on tilaukset linjoille, farmeille ja kämpille täytetty huolella. Puhelin 1338S.

HOME BAKERY — 740 SIMPSON ST. — FORT WILLIAM, ONT.

A. FOURNIER, LIMITED

HENKI, PALO, TAPATURMA JA AKKUNALASI

VAKUUTUKSIA

BALKIE-GILL BLOCK, SUDBURY.

Lainoja hankitaan nopeasti ja alhaisilla hinnoilla.

V. AHON

Parturiliike, Pallohaali ja Tupakkakauppa sijaitsee 78 Lang St. Cobalt, Ont.

Tarmo ruokala

on paras paikka tyydyttää ruokahalunsa, sijaitsee samassa paikassa.
T. J. Carlstedt, omistaja.

Liha- ja Ruokatavarakauppa

71 Cedar St. —— Sudbury, Ont.
Telephone 844. — Box 524.
NIEMI & VALKEAPÄÄ

KALLE POUKAMAN

— SAUNASSA —

kylvetään perjant. ja lauantaina.
SUDBURY,
Puhelin 457. —— P. O. Box 1122

Dr. H. STITT

Hammaslääkäri.
Sudbury, Ontario
Samassa rakennuksessa kuin tri Koljonen

SUOMESTA

Työväestö arvostelemassa Ammattijärjestön johdon toimenpiteitä

Elok. 3 päivän illaksi oli kutsuttu Kemin työväentalolle yleinen järjestyneiden työläisten kokous, johon tilaisuuteen oli saapunutkin aika runsaasti väkeä Kemistä ja sen taajaan asutusta ympäristöstä. Aluksi puhui S. Ammattijärjestön puheenjohtaja E. Huttunen järjestäytymisen merkityksestä ja vallitsevasta lamaannuksesta järjestyneiden keskuudessa, josta johtuu kaikenlaiset puutteellisuudet ja virheellisyydet toiminnassa. Samalla hän rinnasti, miten kapitalistien taholta on ryhdytty luomaan tiivistä yhteisrintamaa työläisiä vastaan.

Puhe antoi aihetta keskusteluun, jossa tunnustettiin, että järjestäytymiskysymyksessä on paljon toivomisen varaa, samoin kuin järjestyneiden heikossa toiminnassakin; mutta samalla tuotiin esille niitä syitä, jotka tähän ovat vaikuttaneet. Porvariston harjoittama vaino, työväestön vajoaminen juoppouteen ja työväenluokan hajaantuneisuus ovat osaltaan kyllä vaikuttaneet lamaannuttavasti, mutta suuresti siihen on, ainakin Pohjolassa, vaikuttanut se, että ammatillisen liikkeen johto on viime aikoina alkanut mennä edelle joukkojen päätöksistä. Tällä kurittomuudella on ollut rikkirepivä vaikutus, sillä joukkojen huomatessa, että kun heitä pidetään vain päättömänä karjana, jolta kelpaa kyllä jäsenmaksut, mutta sen sanelemille päätöksille ei anneta mitään arvoa, ovat he alkaneet pysyä erillään koko hommasta ja antaa johtoherrojen puuhailla mieleisiään puuhia.

Edelläolevat ajatukset hyväksyttiin kokouksen yksimieliseksi päätökseksi. Näihin epäkohtiin on ensin saatava korjausta ennenkuin ammatillisen liikkeen elpymisestä on toiveita.

Tämän jälkeen halusi kokous kuulla lähemmin, mitä merkitystä oli Ammattijärjestön edustajan osanotolla Geneven työkonferenssiin. Huttusen siihen antama vastaus ei kuitenkaan tyydyttänyt kokousta, vaan nyt, kuten aikaisemminkin samaa kysymystä koskevissa kokouksissa, tuomittiin Ammattijärjestön johdon tekemä ote, jolla se lähetti edustajansa mainittuun konferenssiin, koska siihen osanotolla ei voinut nytkään todistaa olleen mitään todellista työväenluokkaa hyödyttävää merkitystä, mutta kylläkin eräissä suhteissa vahinkoa.

Kokous vaati myös selitystä Ammattijärjestön sihteerin vaalin johdosta, jossa sivuutettiin mielipide-eroavaisuuksien tähden luokkataistelukannalla oleva työväen ehdokas. Selitykseksi vastasi Huttunen, että suurimpana syynä tähän oli se, että vaalissa hyljätty ehdokas ei olisi ollut teknillisiltä kyvyiltään toimeen kykenevä. Samalla hän kuitenkin tuli maininneeksi, että jos Jokela olisi tullut valituksi, niin suuren osan Ammattijärjestön toimikunnan jäsenistä olisi pitänyt lähteä toimestaan, koska se ei olisi kestänyt sellaista "piiskaa". Tällä hän totesi, että todellisena syynä ei ollut kykenemättömyys, mutta mielipidevaino. Kokous tuomitsi tällaisen menettelyn, jolla erinäisiä painostuskeinoja käyttäen sivuutettiin luokkatietoisen työväen toivomus.

Kysymykseen, mihin toimenpiteisiin Ammattijärjestö on ryhtynyt työläisten valtuuskunnan lähettämiskysymyksessä Neuvosto-Venäjälle, vastasi Huttunen tiedustellen täkäläisestä N. V:n lähetystöstä niitä ehtoja, miten valtuuskunta saataisiin lähettää. Tiedusteluun on vastattu, että on käännyttävä N. Venäjän Ammattijärjestön puoleen, joka antaa lähemmät tiedot ja mahdollisen kutsun. Mainittuun paikkaan onkin S. Ammattijärjestön puolesta lähetetty kirjelmä. Kokous hyväksyi tämän alustavan toimenpiteen.

Työttömyyskysymyksen johdosta tehtyyn kysymykseen ei Huttunen katsonut voivansa antaa vielä mitään täydellistä vastausta, mikäli se koskee Ammattijärjestön toimenpiteitä asiassa, koska ei ole vielä tiedossa, miten hallitus siihen tulee suhtautumaan lähitulevaisuudessa annettavassa tulo- ja menoarviossaan.

Kehoitti kuitenkin nyt jo työväenjärjestöjä varustautumaan sen varalta, että tarvittaessa voivat antaa tukea tässä kysymyksessä.

Aappo Määttä kuollut

V. k. 4:nnen päivän numerossaan kertoo Pohjan Voima:

Eilen saapui Oulun kunnallissairaalasta surullinen viesti, joka kertoi työväenliikkeen jälleen menettäneen yhden vanhoista uskollisista veteraaneistaan. Toveripiirin niin suuresti rakastamaa Aappo Määttää ei enää nähdä keskuudessamme, sillä vaikea sairaus hänet kaatoi eilen iltapäivällä klo 5 aikaan. Riveihin on syntynyt aukko, jota ei ole helppo täyttää, sillä siksi paljon me tämän kuoleman kautta menetimme.

Aappo Määttä syntyi Kempeleessä v. 1859 heinäkuun 5 pnä ollen siis kuollessaan n. 66 vuoden ikäinen. Ammatiltaan oli hän muurari, mutta oli myös useita vuosia Oulun työväenyhdistyksen taloudenhoitajana sekä työnvälitystoimiston johtajana. Kolmenkymmenen vuoden ajan toimi hän innokkaasti paikkakuntamme työväenliikkeen hyväksi ja hänen rehellisyyttään ja arvostelukykyään käytettiin sangen monissa työväestön luottamustehtävissä. Oulun I. Työväen Kirjateollisuus Oy:tä oli hän perustamassa, ollen yhtiön hallinnon jäsenenä sen olemassaolon ajan, vankilavuosia lukuunottamatta. Yhtiön omistaman liiketalon suunnitteluissa on hänelläkin suurin osansa. Paikkakunnalla ilmestyvä työväen sanomalehti löysi hänessä aina innokkaan, itseltään uhrauksia säästämättömän ystävän. Myöskin lehden hallinnon jäsenenä hän tehokkaasti avusti runsailla kokemuksillaan työväen asiaa ja sen äänenkannattajaa. Määttä kuuluu myös niihin, jotka ovat lausuneet nykyisen komean työväentalomme syntysanat. Yhdistyksen taloudenhoitajana hän tunnollisesti hoiti haltuunsa uskottua leviskää. Määtän kykyjä käytettiin etupäässä työväen taloudellisessa toiminnassa.

Kunnan asioissa matkusti Määttä v. 1918 alussa Helsinkiin. Luokkasodan sillä aikaa puhjettua lähti hän Muurmannille. Suomeen palattuaan joutui hän valkoisten vangiksi. Palveluksistaan työväenluokan hyväksi tuomitsi porvaristo hänet kuolemaan, joka tuomio myöhemmin muutettiin elinkautiseksi kuritushuonetuomioksi. Vankilasta pääsi hän samoihin aikoihin kuin Yrjö Mäkelin.

Määttä oli luonteeltaan hyvin rakastettava. Hilpeänä, rehellisenä ja rehtinä säilyi hän koko elämänsä ajan. Vankilassa hänen hyväntahtoinen ja leppeä huumorinsa virkisti monta masentunutta mieltä ja hänen valoisaa mieltään ei vaikea ja pitkällinen sairauskaan kyennyt murtamaan.

Elämänsä loppuun asti pysyi hän uskollisena nuoruuspäiviensä ihanteille. Koko sydämensä lämmöllä omaksui hän ne periaatteet, jotka tälläkin hetkellä liittävät Pohjolan kovia kokeneen työväestön yhdeksi kokonaisuudeksi tulevaisuutta varten.

Sunnuntaina kävi yksi lehtemme toimittajista Määtän sairasvuoteella. Sairas vanhus pyysi lausua terveisensä tovereille. Samalla, kun tuomme nämä terveiset perille, emme voi olla kehottamatta tovereita toimimaan yhtä suurella innolla suuren päämäärämme hyväksi, kuin teki Aappo Määttä.

Tämä olkoonkin hänen testamenttinsa meille.

KUOLAJÄRVEN TYÖVÄENTALO EDELLEENKIN SOTILASMAJANA

Pohjan Voima kertoo:

Kuten muistetaan, pakkoluovutettiin Kemijärven työväenyhdistyksen omistama talo sotilasmajoitukseen. Tähän tarkoitukseen on sitä käytetty jo neljättä vuotta ja paikkakunnan työväestö, joka on suurilla ponnistuksilla hankkinut itselleen suojan toimintaansa varten, on pakotettu katselemaan sivulta omistamansa talon rappeutumista, sillä mitään korjauksia talossa ei ole tehty.

Sikäli kuin meille on kerrottu, ei yhdistys koko majoituksen ajalta ole saanut penniäkään vuokraa, vaikka se on vaatimuksenaan esittänytkin vain 500 mk. kuukaudelta. Yhdistyksen, joka näin ollen on saanut olla kokonaan ilman tuloja talostaan, on ollut pakko tehdä velkaa joka vuosi voidakseen suorittaa talon palovakuutusmaksut.

Paikkakunnan työläisille onkin asian johdosta alkanut vakiintua se käsitys, että valtio aikoo tällä tavalla ryöstää heidän talonsa kokonaan.

Kehoitamme Kuolajärven työläisiä kääntymään asiassa maaherran puoleen ja pyytämään talonsa luovuttamista oikeille omistajille sekä vuokran majoituksesta. Pitäisihän toki valtion pystyä itse rakentamaan sotilaille asumuksia, eikä ryhtyä moiseen suoran käden politiikkaan vuosikausiksi.

MANDELIN 3 JA SUIKKARI 2½ V. KURITUSHUONEESEEN

Sotaylioikeus antoi elok. 8 pnä päätöksensä tunnetussa everstiluutnantti Mandelinin jatketusta kavalluksesta ja väärennyksestä nostetussa jutussa. Sotaylioikeus katsoi selvitetyksi, että Mandelin ja rahastonhoitaja Suikkari ovat tehneet itsensä syypäiksi siihen, mistä heitä on syytetty, minkä vuoksi sotaylioikeus ottaen huomioon Mandeliniin nähden erittäin raskauttavana seikkana sen, että hän on tehnyt kyseenalaiset rikokset yhdessä käskynalaisensa kanssa, harkitsi oikeaksi tuomita Mandelinin ja Suikkarin jatketusta kavalluksesta ja sen salaamiseksi tehdystä jatketusta väärennyksestä pidettäväksi kuritushuoneessa, Mandelinin 3 vuotta ja Suikkarin 2 ja puoli vuotta ja menettämään kansalaisluottamuksensa kummankin viideksi vuodeksi, jonka lisäksi heidät julistettiin viralta poispannuiksi. Mandelin velvoitettiin sen lisäksi maksamaan valtiolle 5,775 mk., minkä summan hän "oli voittanut" eräässä halkokaupassa. Otteet sotaylioikeuden päätöksestä lähetettiin Helsingin kaupungin raastuvanoikeuteen sellaisen syytteen nostamista varten liikemiehiä, pääjohtaja V. Harmasta ja A. Paajasta vastaan, johon asia antanee aihetta. Mandelin ja Suikkari passitettiin Helsingin lääninvankilaan.

PAAVOLAN TYÖVÄENTALO PALANUT

Elok. 6 pnä pääsi tuli irti Paavolan työväentalolla, joka jo parisen vuotta on ollut autiona. Tuli oli alkanut näyttämön puoleisesta päästä ja huomattiin se vasta sitten, kun se pyrki ikkunoista ulos. Tällöin ei taloa enää voinut pelastaa.

Palanut rakennus oli vakuutettu vain 5,000 markasta ja koitui palon johdosta ainakin 15,000 markan tappio.

Tulen irtipääsystä on liikkeellä erilaisia käsityksiä, mutta selvittänee tutkimus asian lopullisesti.

NE HERROJEN SOTASAALISJUTUT

Kilpisjärven sotasaalisjuttu, mikäli se koskee johtaja Eino Theslöfiä, oli käsiteltävänä Vaasan hovioikeudessa ensi kerran. Istunnossa johti puhetta hovioikeudenneuvos Cederberg ja syyttäjänä toimi kannevískaali Holsti. Vastaajan puolesta esiintyi varatuomari J. L. Renvald, Helsingistä, joka pitämässään vastineessa väitti, ettei juttua voitaisi ratkaista ennenkuin itse pääjuttu on ratkennut korkeimmassa oikeudessa. Lisäksi väitti hän, ettei Vaasan hovioikeus olisi alueellisesti oikea paikka jutun käsittelylle. Nämä väitteet oikeus hylkäsi antamallaan välipäätöksellä.

Vastaajan asiamies on tilaisuudessa ensi kerralla antamaan itse asiasta kirjallisen vastineen. Juttu lykättiin syyskuun 14 päivään.

PIRTUTULVA SATAKUNNAN RANNIKOLLA

Porvarilehdet kertovat, että elämä Satakunnan rannikolla käy päivä päivältä yhä siivottomammaksi. Varsinkin sunnuntaisin vietetään rannikolla valtavia pirtuorgioita, jotka alkavat tavallisesti lauantai-iltana ja jatkuvat maanantai-aamuun asti. Rannikkoseudun vähälukuinen poliisivoima ei kykene pitämään yllä järjestystä, ja on kyseenalaista, kykenisikö edes satalukuinen poliisimiehistö estämään tällä hetkellä pirtun kuljetusta rannikolta sisämaahan.

Poliisimiehistön vähälukuisuudesta mainitsevat sanotut lehdet esimerkkinä, että Ahlaisissa on vain kaksi poliisikonstaapelia. Ja kuitenkin on tämän pitäjän rannikkoalue lähes 30 km. pitkä. Sen lukuisat saaret ja syvälle mantereeseen pistävät lahdet tarjoavat erinomaisen piilopaikan salakuljettajille ja juopottelijoille. Pirtua myydäänkin paikkakunnalla 5—7 mk. litra.

Merikarvialla taasen liikkuu runsaasti hämäräperäisiä "kalanostajia", joilta melkein aina tavataan pirtua. Poliiseja on 5 ja paikkakunnan väestö koettaa eksyttää heitä kaikenlaisilla valheellisilla ilmiannoilla, jotta pirtumiehet saisivat rauhassa kuljettaa lastejaan.

Todettuaan kaiken tämän, kysyvät porvarilehdet, että mitä on tehtävä? Ja samat lehdet jatkavat: "Lisättävä poliisivoimaa, sanotaan. Sen avulla voitaisiin tietysti pirtutulvaa jonkun verran rajoittaa, mutta sen kokonaan tyrehdyttämiseen tarvittaisiin poliisimies joka kymmenen metrin päähän."

Huolimatta siitä, että kieltolakitilanne yläkerrotun kuvauksen mukaan onkin surkea, täytynee sentään porvariston ainakin itselleen myöntää, ettei poliisi joka kymmenen metrin päähän tarvittaisi. Moinen lause onkin kirjoitettu vain tarkoituksella silitellä huonoa kieltolainvalvontaa. Porvaristo kaikkine ryhmineen vihaa kieltolakia ja on tyytyväinen silloin, kun raittiustilanne maassa on surkeaa.

Ainoa, mitä porvariston taholta kieltolakitilanteen yhä huonontuessa tehdään, on pessimististen ajatusten lausuminen pirtutulvan rajoittamisesta. Eikä ihme. Tiedetäänhän, että alempi luokka ei pysty pirtun salakuljetusta rahoittamaan. Sen tekee porvaristo.

Työväen vaatimus on: Parempi järjestys pirtutulvan ehkäisemiseksi!

T. T.

PAPPI ON AINA PAPPI

On sangen hyvin tunnettua ja monilla esimerkeillä todettua, että papit ja kirkkoherranvirastot ovat erittäin halukkaita yhä edelleenkin merkitsemään kansalaisluottamusta vailla oleviksi sellaiset henkilöt, jotka aikoinaan valtiorikosoikeuksissa tuomittiin olemaan tätä "hyvää mainetta" vailla, mutta myöhemmin erinäisten armahdusten kautta saivat "kunniansa" takaisin. Tuorein esimerkki näiden rakkaudenapostolien pitkävihaisuudesta on seuraava äskettäin Sortavalassa sattunut tapaus:

Joku aika sitten muutti eräs henkilö Helsingistä Sortavalan seuduille. Hän sattui tarvitsemaan papintodistuksen, jonka tilasi Helsingin Sörnäisten suomal. seurak. kirkkoherranvirastosta. Todistus saapuikin, mutta oli siihen merkitty, että S. on kansalaisluottamusta vailla. Kun S:n asiamies tämän johdosta kirjoitti mainittuun virastoon, lukien samalla hiukan lakia ja viitaten 30. 1. 1920 julaistuun armahdukseen, kävivät pappien meiningit niin sekaisin, etteivät itsekään tienneet mitä tehdä, jonka vuoksi tyytyivät kirjoittamaan todistuksen, samoin kuin myöhemmin pyydetyn muuttokirjankin, ilman minkäänlaista merkintää tässä suhteessa. Todistukseen oli vain merkitty, että: "katso oheenliitettyä rikosrekisteriotetta". Mainitussa otteessa taasen oikeusministeriön rikosrekisteritoimiston päällikkö, A. Boije antaa papeille seuraavan selvän reunaviittauksen: "Huom.! S. nauttii (minun käsitykseni mukaan) kansalaisluottamusta". Mutta Helsingin papeille ei näytä riittävän sellaisen henkilön lausunto, jonka virkansa puolesta pitäisi nämä asiat tietää. He vain itsepintaisesti haluavat leimata rehellisen ihmisen kunniattomaksi.

NAINEN HYPÄNNYT LAPSENSA KANSSA NOKIAN KOSKEEN

Elok. 6 pnä hyppäsi työmies Ivar Heikkilän vaimo Nokialta Nokian koskeen 3-vuotiaan poikansa kanssa aikoen lopettaa elämänsä. Lähellä olevat gummitehtaan työmiehet huomasivat kuitenkin tuon epätoivoisen teon ja riensivät pelastamaan onnettomia. Vaimo sekä poika saatiinkin heti ylös ja voitiin heidät ilman suurempia vaikeuksia palauttaa henkiin. Tämä epätoivoinen teko johtuu siitä, että aviopuolisot ovat eläneet kovin riitaista elämää asuen mies poissa kotoa koko kesän. Pelastetut vietiin Pirkkalan kunnalliskotiin, jossa heitä hoidetaan. Aviapuolisot Heikkilä ovat kumpainenkin noin 35 vuoden ikäiset ja on heillä 3 lasta, joista vaimo oli nuorimman ottanut mukaansa, aikoen surmata hänet samalla kuin itsensäkin.

SUURRIISTÄJIEN VEROT PIENELÄJIEN KANNETTAVIKSI

Valkeakosken kauppalan tutkijalautakunta on verovalituksia käsitellessään poistanut Oy. Valkeakosken paperitehtaalle verotuslautakunnan asettaman 10 pros. sakkokoron, joka on pantu veroilmoituksen laiminlyönnistä. Päätös on sitäkin harvinaisempi, kun sama kokous päätti pysyttää työmies J. Lahtisen samanlaisen 10 pros. sakon. 4 työläisvaltuutettua pani vastalauseensa moista puolueellista päätöstä vastaan.

Niin sitä kiskotaan työläisiltä veroja samalla kun suuret osakeyhtiöt jäävät verottamatta. Yllämainittu poisto tekee kauppalasta lisäveroa 30 p. jokaiselle äänelle, minkä työmiehet saavat taas ensi vuonna suorittaa.

Päätöksestä on valitettu Hämeenläänin maaherralle.

KAAMEA ONNETTOMUUS MERIMASKUN SALMESSA

Elok. 2 pn iltana tapahtui Merimaskun salmessa onnettomuus, joka vaati kahden perheen huoltajan henken. Kun hl. "Ahti" oli tavallisella ilmoitetulla matkallaan Turusta klo 8.30 ip. Iskolaan, josta laiva aamuisin lähtee kulkuvuorolleen Turkuun, huomasi laiva Merimaskun salmessa Tammisaaren laiturin kohdalla erään veneen yht'äkkiä ilmestyvän ihan laivan eteen. Tällöin vallitsi jo täysipimeys, joten laivasta ei voitu aikaisemmin venettä huomata. Laivan koneiden annettiin heti kulkea täydellä voimalla taaksepäin ja samalla soitettiin vihellyspillillä useamman kerran. Laivaa ei kuitenkaan saatu enää pysäytettyä, vaan ajoi se veneen päälle, joka kaatui.

Veneessä olivat torppari Juho Laaksonen Merimaskun Lukkaraisesta ja torppari Vihtori Laakso Merimaskun Uudestakartanosta sekä viimemainitun vaimo Amanda. Laakson pariskunta oli ollut vieraisilla Laaksosen luona ja oli tämä nyt saattamassa vieraitaan veneellä Ahti-laidaan, jolla torppari Laakson vaimoineen oli tarkoitus mennä kotiinsa, joka sijaitsee lähellä Iskolan laituria.

Veneen kaaduttua joutui Amanda Laakso toiselle puolelle laivaa kuin molemmat miehet. Laivasta heitettiin hänelle heti pelastusrengas ja hänet saatiin siten pelastettua. Juho Laaksosen ja Vihtori Laakson rei sitävastoin virta kohti laivan potkuria, joka silpoi molemmat miehet pahasti. Molempien pääluut murskaantuivat ja aivot tulivat esille. Laaksoselta meni sitäpaitsi vielä molemmat jalat ja oikea käsi poikki ja Laaksolta meni oikea käsi useammasta kohden poikki.

Molemmat onnettomuuden uhrit saatiin ylös merestä samana yönä.

Port Arthurin uutisia

Alueemme edustajakokouksen päätöksien joukossa näkyy olevan eräs, joka myös melkein varmaan tulee hyväksytyksi puolueen edustajakokouksessa, nimittäin se, joka koskee jäsenten velvollisuuksia puoluelehden tilaamiseen nähden. Päätöksessä sanotaan, että puolueen jäsenen tulee tilata joku puolueemme hyväksymä lehti, ennenkuin häntä voidaan pitää hyvänä puolueen jäsenenä. Perusteluna on mainittu, että on monta puolueen jäsentä, jotka eivät tilaa mitään puolueen hyväksymää lehteä, joten sillä tavalla eivät he myös voi seurata puolueen toimintaa niin tarkasti, kuin puolueen jäsenen velvollisuus on seurata puolueensa toimintaa, ennenkuin häntä voidaan pitää hyvänä puolueen jäsenenä. Nimittäin puolueen jäsenenä sellaisena, joka voi lausua lausuttavansa puolueen kysymyksiin nähden sekä tehdä niistä oikeita johtopäätöksiä. Poikkeusasemaan on asetettu sellaiset puoluejäsenet, jotka työttömyyden tähden eivät voi tilata lehteä, sekä niitä, jotka ovat kaksoisveromerkillä.

Kun katselee tätä päätöstä, niin tuntuu siltä kuin sen käytäntöönpano olisi ensimäinen ote kasvattaa puolueen jäseniä seuraamaan puoluetoimintaa, sekä samalla opettaa heitä ikäänkuin uudestaan lukemaan, vaikka tosin tällä kertaa puoluetta ja koko työväen liikettä koskevia kirjotuksia ja sillä tavalla heistä voidaan ehkä kasvattaa hyviäkin taistelijoita. Mutta ennen kaikkea on heidät saatava jollakin tavalla myös seuraamaan puoluetoimintaa. Se ei merkitse mitään, että on vain puoluekortti taskussa, eikä sen kortin takana mitään muuta, kuin vain se, että on puolueen jäsen. Kun yhtyy johonkin puolueeseen, on myös tarkistettava, mitä tämä puolue on ja miten se toimii, etenkin vallankumouksellinen työväen toiminta vaatii sitä. Sen jäsenistön pitää ennenkaikkea olla tietoista tehtävistään ja siksi voidaan tulla ainoastaan oman sanomalehdistön seuraamisen kautta, joten jokainen heti tilaamaan joku puolueemme sanomalehti.

Ruotsalainen uudisasukas hirttänyt itsensä. Edvin Halgund vuosi aikaa otti uudisasutusmaan Devon townshipistä viiden muun ruotsalaisen kanssa, minne he jokainen rakensivat pienen rakennuksen kukin maalleen ja sitten yhden suuremman yhteisen huoneen, jossa he asuivat ja nukkuivat. Heinäk. 23 päivä ilmottivat toiset toverit, että Halgund oli lähtenyt aamulla työhön eikä sen jälkeen oltu häntä tavattu. Ensin he luulivat, että heidän toverinsa olisi hukkunut lähellä olevaan Arrow-jokeen, mutta siitä eivät he häntä kuitenkaan löytäneet, ennenkuin nyt vasta hirttäytyneenä. Viranomaiset määräsivät ruumiin haudattavaksi saman puun juurelle, mihin hän oli hirttäytynyt. Tietojen mukaan ei hänellä ollut sukulaisia tässä maassa.

Vanha Arthurin asukas kuollut. J. L. Meikle kuoli kotonaan v.k. 27 päivänä. Hän on tullut Arthuriin jo v. 1882 ja ollut täällä monenlaisissa eri liikkeissä. Muun muassa mainitaan, että hänellä on ollut ensimäinen automobiili ja ollut myös ensimäinen, joka on rakennuttanut sementistä katukäytävää Arthuriin. Hänen nimellään on vieläkin yksi kaupungin osa, jota kutsutaan Meikle-puistoksi.

Soittoa kaupunkissamme antoi kaupungin soittokunta eli 52 pataljoonan soittokunta v.k. 28 päivän illalla. Samassa tilaisuudessa koottiin kolehti soittokunnan Torontoon matkaa varten, minne soittokunta menee ottamaan osaa kilpailuihin, jotka tapahtuvat Canadan kansallisen näyttelyn yhteydessä. Samoin soitteli samana iltana Macgillivivari Pipe Band, joten soittoa oli yhdeksi illaksi.

Viljankuletus on jo alkanut molemmilla teillä, nimittäin C.P.R. ja C.N.R. teillä. C.N.R:n taholta ilmotetaan, että viljankuletuksen takia tulee Neepingin ratapiha uudestaan avatuksi. Tämä ratapiha on ollut suljettuna jonkun aikaa. Tämänvuotinen viljasato ilmotuksien mukaan tuleekin viemään voiton entisistä viljasadoista, joten on odotettavissa suurempaa viljankuletustakin. — J.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Soo, Ont., Ilmoituksia

SAULT STE. MARIEN JA YMPÄRISTÖN suomalainen väestö tulkaa tekemään ostoksenne
Cochranen Rautakaupasta
Kaikkea rautakauppa-alaan kuuluvaa tavaraa saatte varmasti halvemmalla kuin pienemmistä liikkeistä.
Suomalainen myyjä YRJÖ MÄNTYLÄ palvelee teitä tehdessänne ostoksia.
Cochrane Hardware Limited
SAULT STE. MARIE. ONTARIO.

SAULT STE MARIEN SUOMALAISET OSTAKAA LEIPÄNNE
ANGILAN LEIPURILIIKKEESTA
27 ALBERT ST. EAST. — PHONE 1230—J.
Tilaukset toimitetaan nopeaan. — Kirjeosote (FINNISH BAKERY

Finnish Bottling Works
Valmistaa parhaat virvokejuomat Soossa
Omistaja V. Lähde.
326 Bloor St. — Puhelin 1123 W.

BARNES DRUG CO.
Suomalainen Ulkolähetys apteekki
Canadan Soossa
Ainoa Soossa oleva apteekki, joka ilmottaa Vapaudessa.

Leipää
ja leivoksia tarjoamme summissa ja vähittäin kovaa leipää ja korppuja lähetetään pyydettäessä.
STEELTON BAKERY
Puhelin 739 J.
Matti Ketola.
304 Wellington St. W. Soo, Ont.

McFadden & McMillan
Asianajajat, lakimiehet, notariot y. m.
Konttori:
SAULT STE. MARIE, ONT.
Uriah McFadden, K. C.
E. V. McMillan.

ERIKOINEN HUOMIO ANNETAAN SUOMALAISILLE
Dr. A. B. WEST
Selkärankatohtori
Tarkastetaan X-sähkösädekoneella.
217 Gloucester St. Soo, Ont
— Phone 1306 —
Kymmenen vuoden kokemus suomalaisten keskuudessa.

Charlie Häyrinen
AUTONAJURILIIKE
Phone 1157
354 Albert St. W. Soo, Ont.

J. A. MacInnes, B.A. W.H.C. Brien
MacINNES & BRIEN
Lakimiehet, Asianajajat. Notoriot.
363 Queen Str.,
Sault Ste. Marie, Ontario
Konttori vastapäätä Sault Streettiä
Rahaa lainataan halvimmalla korolla

HAMMASLÄÄKÄRI
Tri Wood
Bank of Nova Scotia Bldg.
Täyttö-, päälystys- ja kultatyötä tehdään sekä ulosvetämistä.
Konttori puhelin 190
Asunto puhelin 1139.
Sudbury — Ontario.

Täydellisen kurssin suorittanut
Hieroja ja Sairasvoimistelija
K. A. LEINO,
336 Albert St., Soo, Ont., Can.
Huom.! 10 vuoden kokemus sairaala- ja yksityishierojana.

SAULT STE MARIEN
Suomalainen Osuuskauppa
välittää kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa sekä kaikenlaista eläinten rehua. Linjalla olijat tehkää ostoksenne osuuskaupasta.
369 Wellinghton St., West. Ont., Can. — Telefooni 1810 F.

HAUTAPATSAITA
Kun haluatte hauta- eli muistopatsasta, neuvotelkaa siitä kanssamme. Meillä on parhain varasto koko kaupungissa.
Lake Superior Granite & Marble Wks
W. J. McPherson Mgr.
Soo, Ont. — Phone 624.

Suomalainen Ruokatavarakauppa
Halvin paikka ostaa kaikki ruokatarpeet.
Linjoille lähetetään myös huolellisesti ja nopeasti suoritetaan tilaukset.
INTERNATIONAL GROCERY
Omistajat: E. Seppälä ja E. Kotanen.
292 Bay St. — Puhelin 305 N. PORT ARTHUR, Ont.

Vanha, tunnettu ERKKILÄN LIIKE
Omistajat: ERKKILÄ & MILTON
130 Cumberland Street S., Port Arthur, Ontario.
(Bay kadun kulmauksessa)
— Suosittelee —
MIESTEN JA POIKASTEN VAATETUSTAVARAKAUPPAA
joka on hiljan avattu aivan uusine tavaroineen ja ehdottomasti helpoimmilla hinnoilla, tavaran laatuun nähden paikkakunnalla.
Yksi ja sama hinta kaikille. — Ja. —
CANADIAN NORTHERN HOTELLIA
rauhallisine ja puhtaine huoneineen.
— sekä —
KAHVILA-, VIRVOKE- JA TUPAKKAMYYMÄLÄÄ.

T:ri H. Quackenbush
Hammaslääkäri
107 Cuthbertson Blk.
FORT WILLIAM, ONTARIO
Auki iltasin sopimuksella
— Phone S. 2334 —

Copper Cliffilaiset
Pistäytykää puotiin jossa on kaikenlaista ensiluokan ruokatavaraa päivän halvimpiin hintoihin.
A. PELKOLA
7 Finland St. Phone 194

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOITUKSIA

Annan oikeaa reumatismihierontaa perjantaina ja lauantaina Poukaman saunalla ja toisina viikon päivinä Copper Cliffissä Evans Road 14. Pyykkiä otetaan pestäväksi. Mrs. Emma Ahola, Box 1122 Sudbury, Ont.

COPPER CLIFF, ONT.

Huomatkaa! Ehdottomasti parhaat korput ja kovat leivät saatte leipuri Koivulan sapasta, Copper Cliff, Ont.

Werner Koivula.
Phone 276 L. Box 113.

CREIGHTON MINE, ONT.

Fordin omistajat voivat säästää 35 aina 50 pros. asti gasolinissa käyttämällä uutta erään ilmalaivayhtiön keksintöä. Hinta on niin halpa että kukaan ei ole ostamatta kunhan kapaaleeseen tutustuu. Kirjottakaa osotteella Harry Zahorulk, Creighton Mine, Ont. — Asiamiehiä halutaan.

PORT ARTHUR, ONT.

Aarnion lihakauppa 319 Bay St. saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. Puhelin 1724 N. **J. Aarnio.**

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo, 192 South Algoma St., Port Arthur.**

Närväsen uusi sauna auki joka arkipäivä kello 2—12 yöllä. 218 Secord St., Port Arthur, Ont.

TORONTO, ONT.

Suomalainen ruokala odottaa ruokavieraita. Mrs. Holm, 41 Widmer St., Toronto, Ont.

TIMMINS, ONT.

Räätälin liikkeessämme tehdään kaikkea alaan kuuluvaa työtä hyvin ja huokealla.

Erikson & Niemonen.
58—4th Ave.

Teen parturityöalaan kuuluvaa työtä palloruumassa 46—4th Ave.

J. Oksanen.

Hammaslääkäri A. P. Brennan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttooria vastapäätä.

Teen parturin työtä 260 Bay St. Hyvä kohtelu. William Suvanne.

Parturiliike sijaitsee 43—4th Ave. Myöskin huoneita saatavana samassa paikassa.

Jalmar Korri.

E. Junnellin ja Akan makeis- ja sekatavarakauppa. Monipuolinen tavaravarasto.

Huom. Kohtelun hyvyys on niin ja näin. 53—4th Ave.

Assad Habib (puhuu suomea) Kaikkia kaivanto ja metsämiesten tarpeisiin kuuluvaa tavaraa halvalla. Myös monipuolinen kellovarasto.
40—3rd Ave.

The Royal Studio taiteellisia valokuvausta. D. Essa, 5 Balsam St., N. Valokuvia otetaan päivällä ja yöllä. Amatörien filmejä kehitetään. Tyydyttäväisyys taataan. Kuvaraameja sekä sileitä ja mykeviä laseja aina varastossa. Kuvaraameja tehdään tilauksien mukaan. Me annamme 13 postikorttivalokuvaa yhden tusinan hinnalla.

Uusia suomalaisia recordeja. Otto Pyykkösen laulamia. Älä itke tyttöni pieni, 3003F, Onnen tyttö 3010F, Tuomet valkeena kukkii 3006F, Anssin Jukka ja Härmän häät 3007F, Syystunnelma 3008F, Lemminkäisen laulu 3009F. Pyydettäessä postitetaan vapaa luettelo. Phonographeja myydään käteisellä ja helpoilla maksuehdoilla. Stadelman's Book and Music Store, P. O. Drawer P., Goldfield Theatre Block, Timmins, Ont.

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Tilatkaa pukunne Matti Maineelta 631 Simpson St. Puhelin 1185 S.

Parhaan ja maukkaan ruuan saatte syödä Edla Heinosen ruokalassa 409 Simpson St., Fort William, Ont.

Central Bakery. Korppuja, kovaa leipää sekä kaikkia alaan kuuluvia tuotteita. — Linjoille lähetetään.— 427½ Simpson St. Phone 2191 S.

Sudbury-ympäristö

Lavalla tanssitaan torstai-iltana, ilmottaa osastomme huvitoimikunta. Sateisen tai muuten sinne menolle sopimattoman sään sattuessa pidetään tanssit Liberty-haalilla, jossa peritään tavallinen 25 sentin sisäänpääsymaksu sekä naisilta että miehiltä. V. Kinnunen soittaa. Tervetuloa!

Agitatsionitoimikunnan ja taloudellista järjestäytymistä edistämään valitun "toiminnan komitean" yhteinen kokous pidetään perjantai-iltana syyskuun 4 päivä osaston talolla. Kokous alkaa kello 8 illalla. Pitäkää mielessä!

Linda Hokkasen hautaus tapahtui viime maanantaina Naughtonin hautausmaalla. Tilaisuuteen oli saapunut melkoinen joukko vainajan tovereita ja tuttavia omaisien lisäksi. Toveri Sula puhui joitakin sanoja vainajan muistolle. Ja vainajan laulutoverit kajahuttelivat viimeiset terveisensä edesmenneelle toverillensa. Haudalle laskettiin lukuisasti kukkia.

Syysjuhlat ovat ovella. Tulevana lauantaina aletaan osaston kolmipäiväiset syysjuhlat tansseilla osaston talolla. Sunnuntaina pidetään voimistelu- ja urheiluseura "Kisan" järjestäminä Canadan Suomalaisten Työläisten Urheiluliiton mestaruuskilpailut rata- ja kenttäurheilussa. Kaikkiaan on kilpailtavana 14 eri urheilulajia, joihin kuuluu paljon juoksujakin. Kuten esim. 100, 400, 800 ja 1500 metrin ynnä 5 mailin juoksut ja 110 metrin aitajuoksu. Pauli Jansson on uhannut tiputtaa pitempien matkojen ennätykset ja varmaankin hän niin tekee, toisten urheilijain vastustuksesta huolimatta. "Kisan" pojat olivat viime sunnuntaina harjotuksissa ja siellä jo lyötiin entisiä ennätyksiä. Mitä sitten kovassa kilpailussa?

Sunnuntaina esitetään sitten illalla osaston talolla suuri 5-näytöksinen yhteiskunnallinen näytelmä "Köyhyys", jonka harjotuksissa näyttelijät ovat kovasti hikoilleet. Näytelmä ei ole mitenkään surullisen yksitoikkoinen, vaan erittäin mielenkiintoinen, joten sitä on jokaisen saavuttava katsomaan.

Maanantai-iltana on sitten juhlailtama, jossa esitetään muuan runsaan ohjelman lisäksi "Trämppejä" niminen näytelmä.

Kaikki liikkeelle juhlimaan.

Metsäpaloja on Sudburyn ympäristössä ollut lukuisasti. Lähinnä kuitenkin Capreolin seuduilla, josta katku on tuntunut sauhun kera kauppalassamme. Täältä on viime ja tämän viikon kuluessa lähetetty lukuisasti sammuttajia eri paikkoihin.

YLEISIÄ UUTISIA

Caillaux aikoo kymmenessä päivässä järjestää Ranskan sotavelkain maksun Yhdysvalloille

Pariisi. — Rahastoministeri Caillaux on hyvissä toiveissa siitä, että hän kykenee vähässä ajassa Yhdysvaltain kanssa sopimaan Ranskan velasta. Velan takaisin maksun säädöstelemiseksi tulee Ranska lähettämään komissionin Yhdysvaltoihin. Komissionin johtajana tulee toimimaan Caillaux itse. Suoritusehtojen laatimiseen arvioi Caillaux kuluvan korkeintain kymmenen päivää, tai oikeastaan vaan yhdeksän, sillä kymmenentenä päivänä aikoo hän jo varustautua paluumatkalle.

Yhdysvaltain lehtien arvostelu Britannian-Ranskan velkakysymyksen väliaikaisesta ratkaisusta on otettu ulkomaavirastossa, samaten kuin rahastoministeristössäkin vastaan hyvin tyynesti.

Luotettavilta tahoilta on ilmotettu, ettei Ranskan hallitus aio käyttää Britannian kanssa laatimaansa väliaikaista sopimusta sellaisena mittapuuna, jonka mukaan Yhdysvaltain pitäisi suostua samanlaisiin ehtoihin.

Kommunisti Botvinin telotus

Berliini. — (Postitieto) Varsovasta saapuneen ilmotuksen mukaan esiintyi poliisiurkkijan murhasta kuolemaantuomittu Botvin erinomaisen urheasti ja säilytti sankarillisen levollisuutensa viime hetkeensä asti. Hänelle tuotti lohdutusta, että sai ennen telotustaan tavata sisarensa. Kun muuan pappi aikoi saapua hänen luokseen, palautti hän tämän, selittäen: "Uskonto on keksitty orjia varten, mutta minä en ole mikään orja." Mielenosotusten estämiseksi oli Lemberg miehitetty sotaväellä, ja vankilan ympäristö muistutti sotaleiriä.

Tasavallan presidentti, joka itse on aikaisemmin lukeutunut Puolan sosialidemokraattiseen puolueeseen, hylkäsi Botvinin asianajajan tekemän armonanomuksen. Tuomittu itse kieltäytyi pyytämästä armoa. Lujin askelin ja pystyssäpäin meni hän sellistään vankilan pihamaalle, missä hän lujalla äänellä lauloi Internationalen. Muut poliittiset vangit yhtyivät lauluun, ja vieläpä tuomarin lukiessa tuomiota kaikuivat Kansainvälisen säveleet juhlallisina telotuspaikalla. — Botvin asettui rauhallisesti sotilasten eteen vähääkään empimättä ja kielsi sitomasta silmiään. "Alas porvaristo — eläköön yhteiskunnallinen vallankumous!" olivat hänen viimeiset sanansa. Upseeri antoi säilällään merkin, kivääriyhteislaukaus pamahti ja Puolan proletariaatti oli menettänyt yhden kaikkein uljaimmista esitaistelijoistaan.

Varsovan työläiskortteleissa ja kaikissa teollisuuskeskuksissa on tieto Botvinin telotuksesta herättänyt suunnatonta katkeruutta. Kaduilla on kannettu plakaatteja kirjotuksella: "Kunnia sankarille, kuolema provokaattoreille!" Ratsastava poliisi on hyökännyt työväenkortteleihin estääkseen mielenosotukset. Kautta Puolan on toimitettu joukkovangitsemisia. Puolan porvarillinen lehdistö vaatii kuolemanrangaistusta kommunistipuolueen jäsenyydestä.

Botvinin telotus on niinikään Neuvosto-Venäjän työläisjoukkojen keskuudessa herättänyt mitä suurinta suuttumusta. Harkovissa, Moskovassa, Kievissä, Shitomirssä y.m. on pidetty suuria joukkokokouksia, samoin kuin työmaillakin. Puolan junkkarien valkoista terroria vastaan. Puolan kommunistipuolueelle on Botvinin kuoleman johdosta lähetetty valittelusähkösanoma.

Kaikkien maiden luokkatietoiset työläiset lausunevat tuomionsa tämän porvarillisten suorittaman murhateon johdosta.

UPPINISKAISIA SOTILAITA

Lontoo. — Yorshiren rykmentin toisen pataljoonan jäsenet, jotka on määrätty vietäväksi Bermudaan, mutta jotka eivät haluaisi mennä sinne, olivat joku päivä sitte särkeneet ikkunoita oikein tukkukaupalla siinä kaupungissa, jossa he silloin majailivat. Heillä nähtävästi oli sellainen käsitys, että he sillä tempullaan vapautuvat Bermudaan menosta.

Teostaan joutuivat sotilaat poliisituomarin kuulusteltavaksi. Hän määräsi heidät pidätettäväksi siihen saakka kunnes kuljetuslaiva lähtee matkalle, jolloin heidät viedään laivaan sotilasvartion alaisena.

B. C:SSA ON KIVIKAUSI OLLUT VAST'IKÄÄN VALLITSEVANA

Victoria, B. C. — Muinaistutkijain tekemäin huomioitten mukaan on British Columbia yksi sellaisista maapallon osista, joissa aivan hiljattain on ollut vallalla kivikausi. Kiviaseita ja muita esihistoriallisen ajan tunnusmerkkejä on siellä huomattavissa runsaammin kuin useassa muussa paikassa.

Muinaisuuden tutkijat väittävät, että British Columbia on nyt vasta juuri vapautumassa kivikaudesta. Eivät he puhu tällä kertaa tuhansista vuosista, vaan sanovat, että ainoastaan viisikymmentä vuotta sitten oli kivikausi täydessä kukoistuksessaan British Columbiassa.

Ensimäisten valkoihoisten retkeilijäin ja kauppiasten saapuessa länsipuolelle Kalliovuorten, tapasivat he siellä tummaihoisia alkuasukkaita, joiden elämä suuressa määrässä riippui kiviaseiden käyttämisestä.

Kivikirveitä ja muita kiviaseita on useissa paikoissa löydetty niin läheltä maanpintaa, että niiden peittymiseen on kulunut tuskin muuta kuin viisikymmentä vuotta. Useimmin noita kiviaseita on tavattu intiaaniasutusten keskuudessa sijaitsevista näkinkengän kuoriryökkiöistä.

OLI PULASSA

"Minä olen ihan helisemässä muijani kanssa. Aina hän on minun kimpussani vaatien rahaa, milloin kympin milloin parikymmentä. Minulla ei kotona ole koskaan rauhaa."

"Mitä hän sitten tekee niin paljolla rahalla?"

"Mistä minä sen tietäisin. En ole koskaan hänelle mitään antanut."

KUMPAA KOLKUTTI.

Rovasti: Kuule vanha ystäväni, etkö sinä koskaan tunne omantunnonvaivoja, kun tuomitset ihmisen ikuiseen pakkotyöhön?

Tuomari: Veli hyvä, pieni välikysymys, mitä oikein tunnet, kun vihit ihmisiä "ikuiseen liittoon?"

VANCOUVER, B. C.

Hotel Vejle John Klemola, omistaja. Huoneita saatavana $3.00 ylös viikottain. Höyrylämmitys, kuuma- ja kylmävesi jokaisessa huoneessa. Nostohissi. Puhelin: Seymor 7714. — 237 Hastings St., E., Vancouver, B. C., Canada.

SOO, ONT.

Hinsperger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

SUURET SYYSJUHLAT

—— toimeenpanee ——

Port Arthurin ja ympäristön aluekomitea Kivikosken haalilla ja haalin luona kentällä

Työnpäivänä, 7 p. syysk.

Kenttäohjelma alkaa kello 10 aamupäivällä
Henkinen ohjelma kello 1 iltapäivällä

OHJELMASSA: PUHE — RUNOJA — LAULUJA — Y.M., Y.M.

Kilpailuja monenlaisia, ampumista, Nuolen heittoa, Härän silmän puskemista.

Urheilua aikuisille ja lapsille.

Juhlanäytännöt ja kilpailunäytännöt

Tarmolan, Lapin ja Kivikosken osastojen välillä

—— LOPUKSI TANSSIA ——

Sisäänpääsy illalla 25c. — Juhlamerkki 15c.

Juhlakomitea

RUOKAA JA KAHVIA
Elgin Lunch
12 Elgin St., Sudbury Ont.
Autonajuri samassa paikassa.
Phone 1396. **J. Reipas**

Tri H. KOLJONEN
Phone: Konttori 1588. Koti 1765
Osote: Box 1192, Sudbury, Ont.
Pitkämatkaisille aina tilaa sairashuoneessa leikkauksia varten.

Nälkäiset
ruokailkaa työläisten kontrolleeraamassa TARMOSSA.
— 25c ateria. —
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

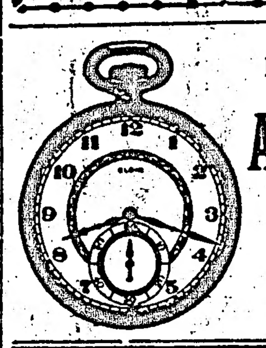

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
9 Durham St.
Sudbury, Ont.
—Box 1873—

Maa myytävänä

Vanhuuden tähden on myytävänä 160 eekkerin maa, joka sijaitsee 3 mailin päässä kahdesta pikku kauppalasta. Tämä paikka on erittäin sopiva sellaisille, jotka pitävät sekaviljelyksestä, kanain ja karjan kasvatuksesta. Viljelyksellä on noin 30 eekkeriä, aidat ympärinsä. Vilja- ja heinämaat aidattu erikseen. Hyvä laidun, lehtimetsää kodin tarpeeksi, hyvä vesi. Viljasäiliö, kanahuone, tavallinen navetta. Asuinkämppä on huononlainen.— $1,600 on hinta. $1,000 käteen ja loppu $100.00 vuodessa 4 prosentin korolla. Myydään irtaimiston kanssa eli ilman.

Lähempiä tietoja saa osotteella
J. JACOBSON
Clair, Sask., Canada.

ILMOITUS

Nyt on viimeinen tilaisuus maksaa velkansa ja suorittaa mitä on suoritettavaa tai muussa tapauksessa minä julkaisen nimet ja kuvanne Vapaudessa.

John Lustila,
Sointula, B. C.

Tytöt huomatkaa!!!

Täällä olisi vielä kolme reilua mammanpoikaa vailla elämän sulostuttajaa. Kirjeet tervetulleita läheltä ja kaukaa. — Mieluummin valokuvan kanssa. Ikämme on yhteensä 70 vuotta.

J. Lepistö. E. Kuusisto. V. Humalisto.

Osote: Rose Grove, Ont., Can.
HUOM.! Pila kielletään!

ILMOITUS

Minä allekirjottanut pyydän ilmottaa sinulle, joka olet sairas, etkä ole saanut apua, käänny luokseni kirjottamalla tautisi oireet. Älä lyö laimin. Riennä heti. Olen tunnettu tuhansille avun antaneeksi. Lääkkeet lähetän postin kautta pitemmillekin matkoille täsmällisesti olkoot tautinne minkä laatuinen tahansa.

Kunnioittaen
Gus. Renfors.
St. Joseph D'Alma, P. O. Que.

Hammaslääkäri
Tohtori ELGIE

Huone 7, Clinic Blk.
McCartney'n ja Burke'n yläpuolella.
Victoria Av. ja Brodie St. kulmassa
FORT WILLIAM

Vastaanottotunnit: päivisin 9 a.p.—6 i.p. Iltasin: 7—9. Puhelin 1008 S.

Toimisto tyttö puhuu suomea ja englantia.

Jos haluatte

parasta saatavissa olevaa työtä soittakaa S. 302 eli N .743.

THE BRILLIANT
Värjäys- ja puhdistusliike.
230 Simpson St. Fort William.
226½ Arthur St. Port Arthur.
Me olemme henkilöt palvelemaan henkilöitä.

Kykenevä edustaja

halutaan Sundburyyn ja ympäristöllä yhdelle Canadan suuremmalle ja hyvin tunnetulle Henkivakuutusyhtiölle. Osote Box 69, Sudbury, "Vapaus".

Suomen Konsuliviraston

osoite Canadassa on
CONSULATE OF FINLAND,
518 St. Catharine St., W| Montreal.

Tämän lisäksi on varakonsulinvirastoja: Port Arthurissa (188 Lorne St.), Vancouverissa (551 Howe St., Torontossa (319 Bay St.) ja Quebecissa, Que., (C. P. R. Steamship Ass. Agene).

Passiasioissa on käytännöllisintä kääntyä suoraan Montrealin konsuliviraston puoleen tai Port Arthurin varakonsulinvirastoon.

K. P. S. J. Sudburyn osasto toimii
SUURET KOLMIPÄIVÄISET

Syysjuhlat

—— jotka aletaan ——

Lauantaina, syyskuun 5 p:nä klo 8.30 illalla

TANSSILLA

LIBERTY HAALILLA

V. KINNUNEN SOITTAA —— SISÄÄNPÄÄSY 25 SENTTIÄ

SUNNUNTAINA, SYYSK. 6 PÄIVÄNÄ

Suoritetaan C. S. T. U. Liiton

MESTARUUSKILPAILUT

PIKE LAKEN KENTÄLLÄ, ALKAEN KLO 10 AAMULLA

ottelut suoritetaan seuraavassa järjestyksessä

1. 100 metrin juoksu.
2. Kuulantyöntö.
3. 800 metrin juoksu.
4. Pituushyppy.
5. Keihään heitto.
6. Korkeushyppy.
7. 1500 metrin juoksu.
8. Kiekon heitto.
9. Kolmiloikka.
10. Seiväshyppy.
11. Aitajuoksu.
12. 400 metrin juoksu.
13. Viiden mailin juoksu.

Kilpailujen yhteydessä järjestetään naisille kaksi-ottelu, joka käsittää kuulantyönnön ja 100 metrin juoksun.
Ottelussa jaetaan kolmelle parhaalle palkinnot.
Soittokunta soittelee väliajoilla
Juhlamerkit maksaa 25c. **Hyvä ravintola**

SUNNUNTAINA, SYYSKUUN 6 PÄIVÄN ILTANA KELLO 8.30

—— esitetään ——

LIBERTY HAALILLA

"Köyhyys"

Yhteiskunnallinen satiiri, 5:ssä näyt. Kirj. Anton Wildgans.
Suomentanut H. Teittinen

Josef Spuller, postivirkailija .... K. G. ASIALA
Mathilda, hänen puolisonsa .... MARY SALO
Gottfrid, hänen poikansa .... H. ELLMEN
Marie, hänen tyttärensä .... AINO SUURONEN
Bonifoz Strantz, lääket. yliopp. .... J. SEPPÄLÄ
Stonch, edellisen opintotoveri .... V. KARHUNEN
Dr. Radinovich, ent. sotilaslääkäri .... URPO NURMI
Virastoesimies .... P. KIVI
Vogt hautaustoim. asiamies .... F. KORPINEN
Nuohem Goldsohn, juutalainen .... FÖRBOHM

—— **Rusetit maksaa 50c** ——

TIKETTIÄ myydään etukäteen Asialan ja Seppälän saunalla, John Reipas ja Hilja Kratzin ruokala Sudburyssa. — Copper Cliffissä Julius Seppälä.

Maanantaina, syysk. 7 p., alkaen kello 8 illalla on Liberty Haalilla

OHJELMA ILTAMA

jossa esitetään humoristisia lauluja, jutustelua, 1 näyt. näytelmäkappale, kuplettia y.m., y.m. — Tanssia väliajoilla ja lopuksi tanssitaan aamuun asti V. Kinnusen soitolla.

Haali koristetaan tähän tilaisuuteen. — Ovimaksu 35 senttiä.

Timminsiläiset

TEILLÄ ON SUURTA NÄHTÄVÄNÄ

"Hehkuva Tulivuori"

esitetään

K. P. Timminsin Osaston Haalilla

Lauantaina, syysk. 5 p.

Esirippu nousee tavalliseen aikaan

Menettää paljon ken ei näkemään ja kuulemaan tule

Aika on huono

SIKSI OLENKIN PUDOTTANUT PUKUJEN

HINNAT ALAS!

Siis Port Arthurin ja ympäristön suomalaiset tilatkaa pukunne minulta. Saatte ne huomattavasti **halvemmalla** kuin muualta.
HUOM.! Ensiluokan työ. Sopivaisuus taataan.

VÄINÖ SAHL

281 Bay Street. — Ensiluokan räätäliliike. — Port Arthur, Ont.

Tilatkaa Vapaus!